nedeljski
Primorski dnevnik

Poštnina plačana v gotovini Abb. postale I gruppo — Cena 40 lir | TRST, nedelja 21. januarja 1962 | Leto XVIII. - Št. 18 (5102)

Pred kongresom KD

V tej povojni dobi še ni bilo kongresa stranke, ki bi zbral okrog sebe tolikšno zanimanje italijanskega političnega javnega mnenja, kakršno je zanimanje za kongres Krščanske demokracije, ki se bo začel prihodnjo soboto, 27. t. m. Kje tiči vzrok za tolikšno zanimanje?

KD je stranka relativne večine, ki je spričo svoje politične moči imela odločujočo vlogo v povojnem političnem, gospodarskem in socialnem razvoju dežele. Po izključitvi socialistov in komunistov iz vladne koalicije leta 1947, ko se je v vedno večji meri uveljavljala stalinska politika hladne vojne med Vzhodom in Zahodom, se je začelo desetletje ožjega političnega sodelovanja med KD, PLI, PSDI in PRI, («centrizem») ki je prineslo nedvomne uspehe, predvsem na gospodarskem področju, kar se označuje tudi z italijanskim «gospodarskim čudežem». Prav ta «čudež» pa je hkrati še bolj zaostril nekatera temeljna protislovja italijanske družbene stvarnosti: razkorak v razvoju med Severom in Jugom; ovira, ki jo veliki monopoli predstavljajo za nadaljnji razvoj gospodarstva; zastarele strukture kmetijske proizvodnje; brezposelnost; zastarelost šolskega sistema; nesodobnost državnega upravnega aparata in sistema davčnega izterjevanja; nesodobnost davčnega sistema samega; režimski, pogosto korupcijski odnos med državo in državljani kot posledica postopnega utrjevanja klerikalnega monopola nad državno oblastjo, z vrsto negativnih posledic na področju političnega, socialnega in kulturnega življenja dežele, itd.

Tako stanje, ki so se ga naveličali socialdemokrati in republikanci, hkrati z «odjugo», ki je sledila po smrti Stalina, je povzročilo prve razpoke v štiristranski vladni koaliciji in prve, propadle poskuse nove politike, ki naj bi izkoristila postopno politično diferenciacijo med socialisti in komunisti, tako imenovane politike levega centra: izločitev liberalcev iz vladne koalicije; KD naj se odloči za program resnih in prepotrebnih gospodarskih in socialnih reform, ki bi ga mogli podpreti tudi socialisti. Tako politiko zahtevajo socialdemokrati in republikanci, lanski kongres PSI v Milanu pa je sklenil, da more taka politika računati tudi na podporo socialistov v primeru, da bi šlo pri tem dejansko za začetek nove politike, ne pa za poskus nadaljevanja dosedanje, ki bi ohranila v novih pogojih oblastni monopol KD. Socialisti se hočejo namreč zavarovati pred transformističnim značajem politike levega centra.

Kakšno je stanje predvsem v KD sami, ki mora sprejeti na kongresu «zgodovinsko» odločitev glede levega centra, ali z drugimi besedami, sprejeti načelno odločitev glede možnosti, koristnosti in nujnosti sodelovanja med katoličani in socialisti.

Znano je, da KD ni enotna glede tega vprašanja; toda dosedanja predkongresna zborovanja so pokazala, da so pristaši politike levega centra v pretežni večini, nekako od 75 do 80 odstotkov članstva, dasi obstajajo med posameznimi strujami, ki zagovarjajo ali pristajajo na tako politiko različni odtenki v ocenjevanju «demokratične zrelosti» PSI; odločno proti vsakršni obliki sodelovanja s PSI je le sicer maloštevilno, a glasno desno krilo KD okrog Andreottija, Scelbe in Gonelle (Tambroni je v tem predvolilnem času omilil svoje dosedanje stališče in izjavil, da se podreja politiki tajništva stranke).

Dancs bodo izvolili še preostale delegate (približno tretjino); toda po dosedanjih izidih ni pričakovati bistvenih sprememb v odnosih med zagovorni-

(Nadaljevanje na 2. strani)

Po razpravi in glasovanju o Fiumicinu v poslanski zbornici

Mnenje PSI: «Vlada je že mrtva»

Fanfani (zgoraj) in predsednik poslanske zbornice Leone (spodaj), ki je zaradi burne debate o Fiumicinu hotel že odstopiti

Izjave Andreottija, Pacciardija in Tognija o zaključkih parlamentarne debate - Togliatti o Fiumicinu, Stalinovih zločinih in vlogi KPI

(Od našega dopisnika)

RIM, 20. — Kakor je že znano, je poslanska zbornica zavrnila z 285 glasovi proti 211 resolucijo KPI o Fiumicinu, v kateri so zahtevali med drugim tudi ostavko obrambnega ministra Andreottija; socialdemokrati in republikanci so se glasovanja vzdržali, monarhisti in fašisti pa se glasovanja sploh niso udeležili; za resolucijo so glasovali komunisti in socialisti ter nekateri poslanci iz mešane skupine.

Ko je zapuščal Montecitorij, je Fanfani izjavil novinarjem: «Kot ste videli, smo morali dobiti bitko, preden smo mogli doseči jasno glasovanje o zaključkih preiskovalne komisije o Fiumicinu... druga bitka pa je potrdila, da KD, PSDI, PRI in PLI sprejemajo brez pridržkov pristne zaključke preiskovalne komisije in pozivajo vlado, naj uveljavi ukrepe, ki sem jih obrazložil v svojem posegu.»

Andreotti je izjavil dopisniku «Corriere Lombardo», da ga osebno veseli, da komunistom ni uspelo znebiti se ga kot člana vlade in dal» obrnil proti tistim, ki so ga razpihovali, in ker je danes o tem znana «vsa resnica».

V zvezi z razpravo o Fiumicinu, objavlja jutrišnja številka socialističnega glasila «Avanti!» uvodnik svojega glavnega urednika Pieraccinija, v katerem je med drugim rečeno, da se je v tej razpravi «moralni pritisk dežele, ki hoče iti škandalom do dna, mešal in izpridil z zvito in premeteno igro drobne parlamentarne strategije, manevrov strank in celo struj, kot pretveza za neko drugo bitko: ono za ali proti levemu centru». Pieraccini zatrjuje, da je vlada izšla iz te razprave «z neuporabno zaupnico, ki jo je dobila samo z demokristjanskimi glasovi, ob nasprotovanju vseh drugih skupin, v paradoksalnem položaju. Vlada je že mrtva, na večer pred ostavko, ko je na tem, da se začne demokristjanski kongres, in odhaja z zadnjim pozitivnim glasovanjem poslanca Malagodija; glasom, ki ga je Malagodi dal človeku, proti kateremu se bori z večjo ostrino, Fanfaniju». Pieraccini nato podčrtava, da pri tej razpravi ni šlo socialistom za osebe, ampak za «proces proti mehanizmu upravne ureditve, ki je vse to dovolil. Država XIX. stoletja ni več kos tempu našega življenja in je zato čas, da se načne vprašanje zgraditve moderne države, ki bo zmožna odpraviti hudo protislovje, ki izhaja iz zastarelih struktur». Clankar dodaja, da «ne zadošča menjati zakone, pustiti pa nedotaknjene družbene sile, ki kontrolirajo in vodijo družbo» in zaključuje: «Po Fiumicinu je mera polna. Na delo je treba z odločnostjo. Kdor je mislil, da bo težnjo po obnovi utopil v parlamentarnem manevru, se mora razočarati. Tu ne gre za Mora ali Guija, Fanfanija ali Scelbo; nima nobenega smisla medsebojno ‚pobijanje', kajti menimo, da ni nihče zmožen uničiti s spletkami pritisk, ki raste v deželi. Nasprotno, Fiumicino je ponoven dokaz, da je treba menjati smer. Akcija rezke opozicije socialistične opozicije v parlamentu, socialistične stranke v deželi, zasleduje ta cilj; ni je moč zaplesti v transformistično igro in je ni moč uničiti. Ta akcija ustreza ukazu javne vesti.»

Palmiro Togliatti

Glasilo KPI «l'Unità» pa prinaša v svoji jutrišnji številki članek voditelja stranke Togliattija, v katerem komentira razpravo o Fiumicinu in pripominja, da so «Stalinovi zločini danes kot peteršilj v kuhinji», nato pa nadaljuje: «S Stalinovimi zločini se pojasni vse, se opraviči vse. Pojasnijo se milijarde, ki so zmanjkale v Fiumicinu, in stanovanja družine Pacciardi; 70 mrtvih pri Catanzaru in bilance družbe ‚Edison' in vse ostalo. Preveč preprosto! Stalinove napake in zločini, tudi če so nastali, kakor koli, v teku revolucionarnega procesa, niso bili revolucija, ampak njeno nasprotje.» Nato pravi, da protikomunistični agitator izkorišča Stalinove napake in zločine za politično špekulacijo, medtem ko skušajo komunisti ločiti pozitivne in negativne plati v velikem revolucionarnem procesu in ga dojeti v njegovi resničnosti. Potem ko si je zastavil vprašanje: «Ali smo znova pri stranki, ki ima vedno prav», Togliatti pravi, da stranka more zgrešiti in da smo imeli močne, trdne in zmagovite stranke, ki pa so v svoji zgodovini napravile več kot eno napako. Važno je po njegovem mnenju, da more stranka pravočasno odkriti napako, odkriti vzroke in popraviti jo brez pomislekov. Za dosego tega je bi-

(Nadaljevanje na 2. strani)

Najhujše obtožbe med četrtkovo in petkovo parlamentarno razpravo o škandalu Fiumicino so letele na sedanjega obrambnega ministra Andreottija. (zgoraj levo) in bivšega ministra za javna dela Tognija (zgoraj desno). Največ dobička pa kaže, da si je s tem škandalom prislužil podjetnik grof Goffredo Manfredi, ki je po čudnih poteh dobil naročilo za gradnjo letališča, kljub temu, da je bil kmalu po vojni obsojen zaradi kraje na dve leti zapora, katerih pa ni odsedel, ker je prišla vmes amnestija, čeprav je razsodbo potrdilo celo kasacijsko sodišče. (Na sliki ga vidimo v družbi lepih dam med gledališko predstavo v rimski Operi leta 1956)

DANES

Glasovanje v poslanski zbornici o zaupnici vladi, ki jo je tako rekoč izsilil njen predsednik v zvezi z resolucijo KPI po razpravi o škandalu glede letališča Fiumicino, je dejansko veljavna samo za en teden. Tako poudarjajo vsi politični opazovalci, kajti znano je, da bo 27. t. m. z začetkom kongresa DK prenehala podpora socialdemokratov in republikancev sedanji vladi. Od nove vlade bo torej odvisno, ali bo ukrenila kar koli, da ne bodo žalostne ugotovitve in lepa priporočila parlamentarne preiskovalne komisije ostala mrtva črka na papirju. Doslej je bilo namreč že mnogo parlamentarnih komisij in preiskav (o brezposelnosti, o siromaštvu itd.), katerih rezultati niso mnogo zalegli. Ali bo tudi z najnovejšim primerom tako?

Kolikor toliko ugodnejše vesti pa prihajajo iz Ženeve o Laosu in iz Džakarte o osvoboditvi Zahodnega Iriana. Kot smo že včeraj poročali, so se trije laoški princi sporazumeli in sedaj pravijo, da so dosegli zares konkretne rezultate, tako da upajo, da bo prihodnji mesec prišla v Ženevo enotna laoška delegacija, ki bo sodelovala na konferenci štirinajstih držav za dokončno ureditev tega vprašanja, ki spada med nevarne elemente hladne vojne. Indonezijski predsednik Sukarno pa je sporočil tajniku OZN, da so kljub poteku desetdnevnega roka še vedno odprta vrata za mirno rešitev spora z Nizozemsko. V svetovni miroljubni javnosti ja Sukarnovo stališče naletelo na ugoden odmev.

Jutri pa bodo oči svetovne javnosti obrnjene v Punta del Este v Urugvaju, kjer se bo začela konferenca ameriških držav. Toda že sedaj se govori o nesoglasjih glede ukrepov, ki naj bi jih sprejele na pritisk ZDA, ki zahteva kolektivne sankcije proti Kubi, saj je že trinajst članic organizacije prekinilo z njo diplomatske odnose in samo sedem je te odnose še obdržalo. Najhuje pa je to, da je sam ameriški državni tajnik Rusk kar javno povedal, da bo skušal uveljaviti svoje stališče.

V Kongu pa kaže, da Gizenge verjetno ne bo zadela usoda Lumumbe: včeraj so ga prepeljali v Leopoldville, kjer je sedaj na sedežu glavnega štaba OZN.

Končno moramo tudi danes poročati — kot vsak dan že toliko let — da v Alžiriji še vedno teče kri: včeraj je bilo ubitih 21 ljudi. Hkrati se je včeraj oglasila v javnosti tajna organizacija, ki se bori proti zločinski OAS. Zdi se, da so napredni ljudje v Franciji končno vendarle ugotovili, da je moč samo s klinom izbijati klin.

Rafael Bonnelly, predsednik novega državnega sveta v Dominikanski republiki

Wicky: Organizacija združenih narodov v Kongu (*«The New Statesman»*)

Jutri začetek konference v Punta del Este da bi na pritisk ZDA nastopili proti Kubi

Več latinskoameriških držav odločno nasprotuje ameriškim načrtom za skupne sankcije proti Kubi - Nesoglasja v urugvajski vladi

MONTEVIDEO, 20. — Urugvajski zunanji minister Martinez Montero je sinoči sporočil svojo ostavko. Pritožil se je, da so navodila, ki mu jih je dala vlada za konferenco, ki se bo začela v ponedeljek v Punta Del Este, nejasna. Danes pa so po dolgi seji narodnega sveta, ki vlada v Urugvaju pod predsedstvom Eduarda Haeda, sporočili, da je Martinez Montero umaknil svojo ostavko.

Omenjena konferenca se bo sestala v Punti Del Este v Urugvaju, da bi na zahtevo ameriške vlade razpravljali o ukrepih proti Kubi. Namera urugvajskega zunanjega ministra, da odstopi dva dni pred začetkom konference, kaže na nesoglasja v zvezi z ukrepi, ki naj bi jih sprejeli na pritisk ZDA.

Od držav, ki so včlanjene v Organizaciji ameriških držav, jih ima sedem diplomatske odnose s Kubo. Te so Argentina, Brazilija, Bolivija, Čile, Ekvador, Mehika in Urugvaj. Trinajst držav pa je prekinilo diplomatske odnose s Kubo. Te so ZDA, Kolumbija, Kostarika, El Salvador, Gvatemala, Haiti, Honduras, Nikaragua, Panama, Paragvaj, Peru, Venezuela in Dominikanska republika.

Proti kolektivnim sankcijam, ki jih zahteva ameriška vlada, so se izrekle vlade Mehike, Brazilije, Argentine, Bolivije, Ekvadorja, Čile in Urugvaja, čeprav se nekatere od teh ne strinjajo s Castrovo politiko. Nekatere države vidijo v pritisku na Kubo nedopustno intervencijo proti suvereni državi, kar bi lahko postalo precedens za poznejše nastope proti kateri koli latinskoameriški državi, katere režim ne bi bil po volji ZDA.

Ameriški državni tajnik Dean Rusk, ki je danes odpotoval v Urugvaj na omenjeno konferenco, je jasno povedal, da bo ameriška vlada izvajala močan pritisk, da bi uveljavila svoje stališče. Izjavil je med drugim: «Kuba, ki je članica Organizacije ameriških držav, ima vlado, ki sodeluje v komunistični zaroti, ki teži po zrušitvi predstavniških vlad ameriškega kontinenta». Izrekel je «upanje», da bodo zunanji ministri «priznali nevarnost, ki jo ta položaj predstavlja za svobodne družbe in za kolektivno varnost».

Rusk je dalje izjavil, da bodo «na zahtevo kolumbijske vlade skušali ministri doseči sporazum o najprimernejših ukrepih v sedanjem položaju». Ameriški tisk, ki podpira vladno politiko, izraža upanje, da bodo lahko dosegli potrebno večino 14 glasov za skupno resolucijo, ki bi določala sankcije proti Kubi.

Ameriška delegacija bo določila dokončno stališče na podlagi razgovorov, ki jih bo Rusk imel z zunanjimi ministri latinsko-ameriških držav. Ameriška vlada je sicer že jasno začrtala svojo akcijo, vendar pa jo bo morala pozneje podrediti orientaciji posameznih držav. Kar se tiče Urugvaja, se ne zdi, da bo njegova vlada podprla kolektivno akcijo; prav tako ni mogoče vedeti, ali se bo urugvajska delegacija pri glasovanju vzdržala. Predvideva se, da bo imela Argentina odločilno vlogo in da bo predlagala «zmernejšo» resolucijo, da bi dosegli enotnost. Dean Rusk bo verjetno skušal najti kompromis, ki bi zadovoljil ameriško željo za izvajanje pritiska na Kubo, in ki naj bi na drugi strani ohranil solidarnost članic Organizacije ameriških držav. Težišče pritiska so na eni strani ZDA, Kolumbija, Peru in republike Srednje Amerike, na drugi strani pa Brazilija in Mehika.

Iz San Dominga poročajo, da je dominikanski državni svet imenoval sinoči letalskega polkovnika Victorja Elbyja Vinasa Romana za novega državnega tajnika oboroženih sil namesto generala Echevarrie.

Kakor poročajo zahodne agencije, se v deželo vrača mir; vojaki se umikajo v vojašnice, tisti, ki še patruljirajo po ulicah, pa se bratijo z množico.

Med včerajšnjimi manifestacijami je prišlo tudi do incidentov, ker je množica oplenila nekatere trgovine in nekatera stanovanja. Aretirali so 26 ljudi, ki so povzročili veliko škodo v dveh trgovinah nekega sodelavca bivšega predsednika Trujilla.

Za prizadete v Dalmaciji

Prvi prispevek vlade FLRJ znaša eno milijardo din
Pomoč iz inozemstva

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 20. — Poleg pomoči, ki so jo dali republiški izvršni svet, gospodarske organizacije in pomoč iz inozemstva, je zvezni izvršni svet dodelil, še predno je bila ugotovljena škoda, ki jo bo ocenila posebna komisija, prizadetim krajem Jugoslavije pomoč v znesku ene milijarde dinarjev. Sredstva bodo uporabljena za oskrbo prizadetega prebivalstva in za najnujnejša popravila objektov potrebnih za normalizacijo življenja na prizadetem področju Dalmacije in Hercegovine. Izvršni svet Hrvaške je danes ustanovil poseben odbor z nalogo, da skupno z okrajnimi in občinskimi odbori na področju Makarske in Dubrovnika izdela program za normalizacijo življenja na področju.

Medtem se nadaljuje akcija, zbiranja sredstev za pomoč prizadetim krajem. Na poseben račun pri Narodni banki v Beogradu in direktno na občinske odbore prizadetih krajev, pošiljajo društva in posamezniki iz Jugoslavije in iz inozemstva denarne in druge prispevke. Posebno pomembne rezultate te akcije so dosegli v Sloveniji, kjer so po podatkih republiškega štaba za pomoč do sedaj zbrali v denarju in materialu nad 140 milijonov dinarjev vrednosti. Med prispevki delovnih kolektivov je posebno zapažen prispevek železarne Jesenice, ki je poleg prispevka v gradbenem materialu v znesku 5 milijonov dinarjev prispeval še 7 milijonov dinarjev od svojih zaslužkov.

Pozivu Rdečega križa v Ženevi za pomoč prizadetim krajem Jugoslavije, so se odzvale številne inozemske organizacije Rdečega križa. Avstrijski Rdeči križ in njegov podmladek je poslal dva vagona odej, obuvala in 15 ton sladkorja; švedski Rdeči križ je poslal 70 ton sladkorja in 12 in pol ton konzerviranega mesa v vrednosti 70 tisoč švedskih kron; norveški Rdeči križ je poslal 1500 odej; finski Rdeči križ je poslal 2 toni konzerviranega mesa; organizacija Rdečega križa Kanade je poslala 10.000 dolarjev; španski Rdeči križ je prispeval 500 funtov šterlingov, a luksemburški 500 švicarskih frankov; tudi zahodnonemški Rdeči križ je po radiu in tisku povabil prebivalstvo, naj pošlje svoje prispevke prizadetim krajem Jugoslavije.

B. B.

Nova divjanja ultrasov v Alžiriji
Salanov načrt za nov državni udar

Včeraj je v Alžiriji zgubilo življenje 21 ljudi - Prekinjena pogajanja med Francijo in Tunizijo zaradi nepopustljivosti Pariza

PARIZ, 20. — Narodni svet za obrambo republike (tajna organizacija, ki se bori proti OAS) je danes objavil dokument, o katerem pravi, da je «Salanov načrt» za prevzem oblasti. Omenjena organizacija trdi, da so glavne točke načrta naslednje:

1. Takoj po podpisu premirja z alžirsko osvobodilno fronto bi OAS napravila udar v Alžiru, in istočasno bi Salan demobiliziral tamkajšnji vojaški kontingent, da prepreči odpor proti akciji OAS. 2. Vzporedno s tem bi v Franciji okoli dve sto parlamentarcev objavilo poziv s poudarjanjem: «Ni si mogoče misliti vojne proti našim sopatriotom v Alžiriji». 3. Zatem bi Salan sporočil tem parlamentarcem, da bo spoštoval republiko in da je pripravljen preprečiti državljansko vojno. 4. Medtem ko bi OAS skušala izvršiti v Franciji več nasilnih dejanj, da ustrahuje prebivalstvo, bi nekateri politiki posredovali pri de Gaullu in mu rekli: «Pojdite, če si nočete prevzeti odgovornosti za državljansko vojno.»

Danes je treba zabeležiti tudi nenavaden dogodek. Francoski minister za oborožene sile general Messmer je vložil priziv proti razsodbi vojaškega sodišča, ki je oprostilo tri častnike, ki so bili obtoženi, da so mučili neko Alžirko, ki je potem umrla. Nenadoma so v vojaških krogih zaskrbljeni za «čast vojske». Vendar pa jim ta «čast» ne brani, da ne bi skupno z ultrasi in s policijo nastopali proti neoboroženemu prebivalstvu v alžirskih mestih.

V Alžiru je do danes popoldne bilo ubitih sedem ljudi. Atentati so bili izvršeni tudi v drugih alžirskih mestih. V Oranu so ultrasi ubili tri Alžirce. Zvečer je v predmestjih Alžira prišlo do novih divjanj ultrasov, ki so obstreljevali neko kavarno in ubili pet Alžircev, dva pa hudo ranili. V središču Orana pa so ultrasi ubili tri Alžirce. Danes je do večera zgubilo življenje 21 ljudi, medtem ko je deset alžirskih borcev padlo v boju s francoskimi vojaki na področju Miliana zahodno od Alžira, dočim jih je bilo 14 ranjenih. Niso javili, koliko Francozov je padlo.

Po neuradnih podatkih je od prvega januarja do danes zgubilo življenje 365 ljudi, 654 pa jih je bilo ranjenih.

Iz alžirske bolnišnice je danes pobegnil Alžirec, ki so ga bili tja pripeljali iz zapora. Več zaprtih Alžircev so pripeljali danes v Francijo; med njimi so nekateri, ki so obsojeni na smrt.

Danes so se znova prekinili razgovori med Francijo in Tunizijo v zvezi z Bizerto. Obe delegaciji sta imeli danes dve seji. Po večerni seji je voditelj tunizijske delegacije sporočil, da so pogajanja trenutno prekinjena. Tunizijska delegacija se bo vrnila v Tunis. Ni znano, kdaj se bodo pogajanja nadaljevala. Po mnenju opazovalcev so se pogajanja prekinila ker Francija vztraja na svojem stališču glede Bizerte.

—«»—

Bun Um o sporazumu

ŽENEVA, 20. — Bun Um je izjavil, da so med razgovori z ostalima dvema laoškima princema dosegli «prave konkretne rezultate», vendar pa je treba opraviti še mnogo dela. To je Bun Um izjavil pred odhodom v Laos skupno z generalom Nosavanom. Oba sta izjavila, da upata, da bo prihodnji mesec lahko prišla v Ženevo enotna laoška delegacija, da sodeluje na konferenci štirinajstih držav.

—«»—

Sukarno U Tantu: Sporazum je mogoč

DJAKARTA, 20. — Predsednik Sukarno pravi v svoji poslanici, ki jo je poslal sinoči tajniku OZN U Tantu, da so še vedno odprta vrata za mirno rešitev, ki bi bila častna za obe strani, kar se tiče Zahodne Nove Gvineje. Sukarno dodaja, da se Indonežija pri tem «pripravlja tudi na hujše».

Indonezijski predsednik poudarja, da je morski spopad 15. januarja izzval razdraženost in jezo ter zahteve po odgovoru med indonezijskim prebivalstvom, in dodaja: «Zagotavljam vam, da bom storil vse, da zadržim to razdraženost v pravih mejah.»

Sukarno pravi, da je dal navodila indonezijskemu predstavniku v OZN, naj bo v tesnem stiku z U Tantom, da prouči možnosti mirne rešitve celotnega vprašanja v skladu z načeli listine OZN.

V zvezi s pomorskim spopadom 15. januarja poudarja Sukarno, da je šlo za navaden napad velikega števila nizozemskih sil proti indonezijskim enotam, ki so patrulirale 25 milj od obale. Pri tem dodaja, da je med drugimi zgubil življenje tudi pomočnik vrhovnega poveljnika glavnega štaba indonezijske mornarice.

Časnikarjem, ki so ga danes spraševali, ali so med zadnjimi diplomatskimi stiki napredovali, je Sukarno odgovoril pritrdilno.

—«»—

Ni rekel: «Ne veste kdo sem jaz!»

NEW YORK, 20. — Newyorški župan Robert Wagner je postal danes žrtev kampanje, ki jo je sam začel za zaostritev nadzorstva nad parkiranjem avtomobilov na prepovedanih krajih. Ko se je vrnil z nekega kosila, je našel na avtomobilu listek, ki ga je opozarjal, da mora plačati 15 dolarjev (10 tisoč lir) globe.

Policaj Henry Di Domenico je opazil avtomobil na kraju, kjer je prepovedano parkiranje, in je takoj izpolnil vzorec za globo. Ko se je župan vrnil, se mu je približal neki kronist. Temu je rekel, da bo plačal globo, pripomnil pa je, da je pravzaprav kriv šofer, ki je v naglici pustil avtomobil na prepovedanem kraju, takoj ko je on odšel na kosilo. Policaj, s katerim je omenjeni kronist govoril, pa je izjavil, da je spočetka bil nekoliko razburjen, dodal pa je: «Toda kljub temu sem ugotovil prekršek. Nikoli nimam posebnih obzirov do avtomobilov «Cadillac» in na splošno mi ne uidejo».

Antoine Gizenga v Leopoldvillu OZN ga je sprejela pod zaščito

Nameščen bo na sedežu glavnega štaba OZN - Ivan Smith obsoja kampanjo «s pretiranimi novicami»

LEOPOLDVILLE, 20. — Antoine Gizenga je prispel danes v Leopoldville z letalom, ki ga je dalo na razpolago poveljstvo OZN. Ponovno je zahteval od OZN, naj poskrbi za njegovo zaščito in za stanovanje. V nasprotju s stališčem, ki ga je zavzela OZN včeraj, so danes Gizengovo zahtevo sprejeli ter so ga namestili v sedežu glavnega štaba OZN v Leopoldvillu.

Kakor je znano, je sklep OZN, da odreče zaščito Gizengi, izzval veliko zgražanje tudi v tujini. Verjetno je sprememba stališča OZN tudi posledica odločnega protesta skupine mednarodnih advokatov in opozorila nekaterih delegacij v OZN, da je Lumumba zgubil življenje prav zaradi tega, ker mu je OZN odrekla zaščito.

General Mobutu

Na letališču v Leopoldvillu ni bilo nobenega predstavnika osrednje vlade, bilo pa je več predstavnikov Gizengove stranke «Afriške solidarnosti», ki so ga navdušeno pozdravljali.

Predstavnik OZN je danes izjavil, da so kongoški vojaki davi na področju Kongola streljali na reakcijska letala OZN, ki so bila na izvidniškem poletu, toda jih niso zadeli.

Tajništvo OZN je objavilo danes poročilo o bojih v Katangi, ki ga je pripravil bivši načelnik za civilne operacije OZN v Kongu George Ivan Smith. Poročilo poudarja, da je kampanja pretiranih novic prikazovala, da je bilo na stotine civilistov ubitih med boji, ki so se vneli med četami O ZN in Combejevimi vojaki. Dejansko pa ni bilo več kakor petdeset civilistov mrtvih in ranjenih. Med Combejevimi vojaki je bilo 206 mrtvih, od katerih je bilo šest plačancev. Smith poudarja tudi, da so pri letalskih akcijah uporabljali samo orožje, ki je nameščeno v letalih, in rakete in to izključno proti vojaškim objektom. Skupn so letala OZN odvrgla 120 raket. Pri operacijah so uporabili skupno devet oklepnih vozil in osem izvidniških vozil.

Kar se tiče zatrjevanih zločinskih dejanj vojakov OZN, pravi Smith, da so ugotovili samo dva primera posilstva in dva ločena primera plenjenja. Krivce so kaznovali, ali pa so na razpolago sodišču.

—«»—

Bolgarsko letalo «Mig 19» strmoglavilo pri Bariju

BARI, 20. — Bolgarsko vojaško letalo «Mig 19» je danes strmoglavilo blizu Barija. Preden je padlo na tla je izgubilo najprej eno krilo, ker je zadelo ob neko drevo, nato pa še drugo krilo. Pilot je pri tem dobil živčni šok in so ga prepeljali v bolnišnico v Acquaviva delle Fonti. Ostanke letala in pilota so zastražili. Letalo je hotelo zasilno pristati, a je pri tem zadelo ob drevesa in končno obstalo na nekem polju. Pilot Podgoroš si je pri nesreči zlomil levo roko in ranil glavo.

Pred kongresom KD

(Nadaljevanje s 1. strani)

ki in nasprotniki levega centra. Spričo tega je skoraj povsem izključena možnost, da bi kongres KD zavrnil politiko levega centra in s tem prevzel nase odgovornost za nujno, hkrati pa izredno resno nevarnost zaostritve odnosov med političnimi silami, kar bi imelo za posledico hudo krizo italijanske demokracije. Z začetkom kongresa KD bo namreč nastala kriza sedanje vlade, ker bo takrat prenehala podpora socialdemokratov in republikancev, izhod iz krize pa je v sedanjih pogojih le v vladi levega centra ali pa v novih volitvah, ki pa ne morejo pomeniti rešitve, ker bi nujno privedle do vertikalnega razcepa dežele v dva nasproti si stoječa tabora, pri čemer ni moč izključiti celo razcepa v KD sami, ker bi se predvolilna kampanja nujno polarizirala na dve fronti: sile napredka proti silam konservativnosti in reakcije.

Glavno vprašanje politike levega centra pa tiči seveda v programu te politike. PSI je že povedal, kašna mora biti ta politika, da bi jo socialisti mogli podpreti; republikanci so nakazali programske črte take politike že na svojem kongresu v Bologni; tudi PSDI je že objavil svoj program. Politični tajnik KD Moro pa se je v svojem nedavnem članku v ilustriranem tedniku «Oggi» dotaknil nekaterih vprašanj in vse kaže, da se bodo stranke levega centra le sporazumele o neki skupni programski osnovi, s katero bi mogle računati na podporo socialistov.

Razen desnega krila KD in levega krila PSI nasprotujejo levemu centru seveda liberalci, monarhisti in MSI, ki napovedujejo malo manj kot konec sveta, če bi se KD odločila za sodelovanje s socialisti (zanje bi bil to vsekakor konec, ker se že sedaj nahajajo v politični karanteni). Kakšno pa je stališče KPI do levega centra, stališče, ki je v bistvu podobno stališču levega krila PSI?

Po začetnem odklonilnem stališču do politike levega centra na ravni občinskih in pokrajinskih uprav, se je zadržanje KPI do levega centra formalno sicer spremenilo, dejansko pa je ostalo povsem negativno. KPI sicer izjavlja, da programski dokument PSI more služiti za «osnovo diskusije med demokratičnimi in naprednimi silami», vendar pa hkrati zatrjuje, da politika levega centra ne more privesti do obrata v levo, če ne pride do enotnega nastopa vseh naprednih sil od levega krila (katoliških delavcev) KD do KPI. Tako stališče izhaja iz prepričanja KPI, da je glavnega sovražnika obrata v levo iskati v KD, ki po mnenju KPI ne bo nikoli zmožna uresničiti politike gospodarskih in socialnih reform, kakršno zahtevajo socialdemokrati in republikanci in ki so jo pripravljeni podpreti tudi socialisti. To pa zaradi tega, ker bodo v KD, po mnenju KPI, vedno prevladovale konservativne sile, izkoriščajoč «pretvezo» o politični enotnosti katoličanov in protikomunistično stališče strank levega centra. Toda če je temu tako (namreč: če je treba prej razbiti politično enotnost katoličanov v okviru KD; in če je treba čakati, da bosta PSDI in PRI, pa tudi KD, menjali svoje protikomunistično stališče), potem ni videti, kakšno realno perspektivo more imeti borba za obrat v levo in kakšno trenutno realno vrednost more imeti politika KPI (in z njo levica PSI), ki jo Scoccimarro («l'Unità» od 17. t. m.) nakazuje takole: «... Ostvariti enotnost demokratičnih ljudskih sil v mogočnem splošnem političnem gibanju, v katero se more zliti pretežna večina prebivalstva».

Skratka: desnica in skrajna desnica pricakujeta, da se bo KD opekla s politiko levega centra, KPI pa računa s tem, da bo poskus te politike opekel socialdemokrate, republikance in socialiste, in da bodo takrat nastopili tisti, danes neobstoječi ugodni pogoji za ostvaritev «mogočnega splošnega političnega gibanja», ki ga KPI smatra za nujen pogoj dejanskega obrata v levo.

Mi se pridružujemo mnenju onih, ki smatrajo, da ima KD v sedanjem položaju izredno piče možnosti za politično taktiziranje in manevriranje, in delimo njihovo prepričanje, da se KD ne bo mogla izognniti jasni načelni politični opredelitvi, ki jo zahteva sedanje stanje v deželi, kajti sicer bi nastopilo v italijanskem javnem življenju razdobje resne, mogli bi reči kronične politične krize, ki bi utegnila spraviti v nevarnost že sam obstoj italijanske demokracije.

Sicer pa, besedo ima sedaj KD — kakor je dejal Nenni; čez dober teden si bomo tudi glede tega morda vendarle nekoliko bolj na jasnem.

«Vlada je mrtva»

(Nadaljevanje s 1. strani)

stvenega pomena «nauk», ideološka trdnost, stalen stik z delavskimi množicami, solidarnost in enotnost z delavskim in revolucionarnim gibanjem vsega sveta in režim v stranki sami, ki naj jamči hkrati enotnost in disciplino v misli in akciji, neobhodno potrebno izmenjavo misli, kolektivno elaboracijo s potrebno diskusijo». Ko se je zadržal na nevarnostih, ki bi nastale, če bi se stranka zaprla vase, Togliatti pravi: «Obnoviti in okrepiti je naše geslo», da bi mogli biti «prisotni in aktivni v vseh družbenih slojih, v vseh delovnih enotah, v vseh smereh». Naloga stranke je «ustvariti in utrditi v vedno večji meri v delavskem razredu in ljudstvu socialistično zavest; zavest, da je ta svet izkoriščevalcev, nasilnežev in pokvarjencev svet, ki mora izginiti, in da mora novi svet, družba svobodnih in enakih, vstati in zmagati, ker je že vstala, je močna in z gotovostjo napreduje nova politična in družbena sila, ki jo bo priklicala k življenju v vsem svetu, na njenem čelu pa se nahaja avantgarda bojevnikov, resna, močna, trdno prepričana vase in v prihodnost». Togliatti zaključuje: «Resnica, revolucija, stranka, najdejo svojo enotnost v povezanosti, ki je središče, ključ vse zgodovine naših časov.»

Danes in jutri se bodo vršila še zadnja predkongresna zborovanja KD, na katerih bodo izvolili še približno tretjino delegatov za kongres stranke, ki se bo začel prihodnjo soboto v Neaplju.

A. P.

Sedem dni v svetu

Fiumicino in kongres KD

Fanfani

Glavni dogodek preteklega tedna je vsekakor razprava v poslanski zbornici o zaključkih parlamentarne preiskovalne komisije o graditvi mednarodnega letališča «Leonardo da Vinci» v Fiumicinu, ki je v svojem poročilu ugotovila precejšnji nered v poslovanju državne uprave, primere razsipanja javnega denarja, nekatere primere nekorektnosti v ravnanju bivših ministrov in obrambnega ministra Andreottija, protizakonito favoriziranje nekaterih gradbenih podjetij, afarizem nekaterih visokih državnih funkcionarjev, itd., itd. Okoliščina, da je ta škandal izbruhnil in dosegel svoj višek v razdobju, ko se KD pripravlja na svoj kongres, ki mora sprejeti «zgodovinsko» odločitev glede sodelovanja med KD in socialisti, je prispevala k temu, da so se okrog te zadeve razpletli raznovrstni politični manevri in špekulacije desničarskih in levičarskih nasprotnikov levega centra.

Spričo tega se je vodstvo KD znašlo v precej neprijetnem položaju: zadevo Fiumicino je bilo treba likvidirati tako, da bo... volk sit in koza cela. To pa so izvedli na tipično «italijanski» način: vso krivdo za nepravilnost, razsipanje, protizakonitosti in nekorektnosti so zvalili na italijanski sistem državne uprave; priznali so sicer, da ga je treba temeljito reformirati in spraviti v sklad s potrebami sodobnega državnega ustroja, hkrati pa so dali popolno odvezo vsem demokristjanskim in nedemokristjanskim političnim osebnostim, ki so kakor koli zapletene v to škandalozno zadevo, tudi če ni moč reči, da so se s to zadevo tudi gmotno okoristili. Za tako odvezo so v poslanski zbornici glasovali samo demokristjani (kar je povsem razumljivo, ker so pri tem prizadeti v največji meri oni sami); podprli so jih le liberalci (kar je spet razumljivo, ker je to zanje danes edina politična perspektiva); odločno proti taki odvezi so glasovali le komunisti in socialisti; socialdemokrati in republikanci so se glasovanja vzdržali, monarhisti in fašisti pa se glasovanja sploh niso udeležili (socialdemokrati in republikanci so ravnali tako, da ne bi dali neke politične legitimacije vladi, ki jo formalno podpirajo le do 27. t.m., monarhisti in fašisti pa iz bojazni, da ne bi z drugačnim ravnanjem prispevali k uspehu opozicije).

Po rezultatih predkongresnih zborovanj KD, ki so bila preteklo soboto in nedeljo v 40 pokrajinah in v Zahodni Nemčiji (med Italijani, ki so tam na delu), se je položaj zagovornikov politike levega centra močno utrdil: okrog stališča političnega tajnika Mora in Fanfanija je zbrana pretežna večina delegatov za bližnji kongres KD, ki se bo začel v soboto v Neaplju. Včeraj in danes pa so v teku še zadnja predkongresna zborovanja, na katerih morajo izvoliti še približno tretjino delegatov (vseh delegatov bo okrog 750); toda ni verjetno, da bi se sedanji odnos sil med zagovorniki in nasprotniki levega centra bistveno spremenil.

Kronika preteklega tedna beleži tudi obisk Fanfanija in Segnija v Londonu, kamor sta odpotovala pretekli torek na povabilo predsednika angleške vlade Mac Millana, da bi se pomenili o vprašanju Berlina v okviru odnosov med Vzhodom in Zahodom in o vprašanjih, ki so povezana s pristopom Velike Britanije k evropski gospodarski skupnosti. Fanfani je izjavil, da je italijanske in angleške državnike vodila pri razgovorih o teh vprašanjih težnja, da se prispeva k utrditvi miru na svetu.

Kennedyjev proračun v znamenju oboroževanja

Kennedy

Ameriški predsednik Kennedy je predložil kongresu proračun za poslovno leto 1962-1963, ki izkazuje skupno 92,5 milijarde dolarjev izdatkov; dohodki bodo znašali 93 milijard, t. j. 10,9 milijarde več kakor izkazuje sedanji proračun. Zvišanje proračuna gre predvsem na rovaš vojaških izdatkov. Ti izdatki bodo znašali okoli devet milijard več. Celotni izdatki za oboroževanje bodo znašali 58,1 milijarde dolarjev.

Teža proračuna je torej predvsem na vojaških izdatkih. V Kennedyjevi poslanici je rečeno, da zavzemajo izdatki za vojsko, mednarodni izdatki in izdatki za vesolje več ko tri petine celotnih izdatkov in več ko tri četrtine predvidenega zvišanja izdatkov.

Gizenga

Gizenga

Prav ob obletnici zločinskega umora najvidnejšega kongoškega voditelja Lumumbe prihajajo iz Konga novice, ki niso nič kaj razveseljive in ki pričajo o novi zaroti proti neodvisnosti te dežele. Se vedno so na svobodi zločinci, ki so zakrivili smrt Lumumbe in številnih drugih vidnih kongoških nacionalistov. Se vedno je na svobodi zločinec in agent kolonialistov Combe, ki je skupno s Kasavubujem kriv za umor Lumumbe. Na drugi strani so te dni zaostrili akcijo proti enemu najdoslednejših borcev za neodvisnost Konga Antoinu Gizengi. V osrednjem kongoškem parlamentu so izglasovali ukor proti Gizengi, ker se ni pravočasno vrnil v Leopoldville. V pokrajini Stanleyville je prišlo do oboroženih spopadov med žandarji, ki so ostali zvesti idejam Gizenge, in vojaki, ki jih vodi general Lundula. Adula je medtem svojevoljno sporočil, da Gizenga «ni več član vlade», v kateri je bil podpredsednik. Vse to kaže, da je kongoška kriza krenila na novo pot, kar povzroča zaskrbljenost. Pri tem je treba ugotoviti, da je Gizenga bil dolgo odsoten iz Leopoldvilla, ker se ni strinjal z vlado, ki vodi Zahodu in predvsem ZDA naklonjeno politiko. Vsekakor je imel Gizenga mnogo razlogov, da je bil v sporu z vlado, ker se ni držala sporazuma, ki je bil sklenjen, preden je on sprejel mesto podpredsednika. Toda na drugi strani je prav ta njegova odsotnost služila kot povod za številne spletke proti neodvisnosti Konga.

Že od vsega začetka sestave nove vlade so zahodni krogi izkoristili nesoglasja in začeli ostro gonjo proti Gizengovim silam, ki so veljale za prave naslednice Lumumbovega gibanja in nositeljice njegovih idej o resnični neodvisnosti Konga. Že takrat je ameriški delegat v Varnostnem svetu, kjer so razpravljali o likvidaciji glavnega vzroka krize v Kongu, ki je kolonializem, predlagal spremembo zadevne resolucije, in ta predlog je jasno pokazal, kakšni so pravi ameriški nameni. Predlagal je namreč, naj se v resoluciji poudari, da bodo «oborožene sile OZN in oblast OZN uporabljeni proti vsakemu poskusu secesije v Kongu». Ta predlog sicer ni bil sprejet, toda ameriški delegat je glasoval za resolucijo, ki določa, naj se iz Katange izženejo vsi najemniki in vse tuje vojaško osebje in zuetovalci, prav s pridržki, ki jih je vseboval omenjeni predlog. In prav v tem pridržku je bila kal nadaljnjega razpleta v Kongu, ki gre za tem, da se do kraja likvidira vpliv Gizenge kot nosilca Lumumbove ideje.

Combe

Novi tajnik OZN U Tant je proti koncu lanskega leta začel odločno akcijo v Katangi in je poudaril, da bo odločno izvajal resolucije Varnostnega sveta in glavne skupščine. Toda ponovilo se je, kar se je do tedaj že večkrat zgodilo. Decembrska ofenziva čet OZN proti Combejevim in drugih silam je bila ustavljena prav v trenutku, ko je bila tik pred uspehom. Pritisk kolonialnih in neokolonialnih sil, ki stojijo za Combejem, je tudi to pot ustavil akcijo OZN na pol poti ter je s tem omogočil okrepitev Combejevega režima. Na pritisk omenjenih sil je prišlo do sporazuma med Combejem in Adulo v Kitoni ter do zasedanja Combejevega parlamenta; v Leopoldville pa so odšli katanški parlamentarci. Vse to je služilo akciji za demobilizacijo OZN, ter za rešitev Combeja in kolonializma v Katangi. Da bi do kraja izvedli to spletko, so težo svoje akcije prenesli na drugo stran in začeli akcijo proti Gizengi in s tem dejansko proti pravemu nacionalističnemu gibanju. Vse kaže, da je kolonialistom ob podpori ZDA ta spletka uspela. Narodni blok se je razbil in nekateri celo odobravajo obsodbo Gizenge. Adula je sporočil da Gizenga ni več član vlade; sporočil je tudi, da so proti njemu uvedli sodni postopek. Nakazal je celo možnost, da izpraznjeno podpredsedniško mesto zavzame kak Combejev sodelavec. To je nov dokaz popuščanja pod pritiskom sil, ki stojijo za Combejem.

Sicer pa niso niti potrebna ugibanja. Saj je ameriški državni tajnik Dean Rusk v četrtek na svoji tiskovni konferenci izjavil, da je zadovoljen «nad državniško kvaliteto», ki sta jo pokazala «ministrski predsednik Konga Adula in katanški voditelj Combe, ko sta se med svojim sestankom v Kitoni sporazumela». Dodal je še, da osrednja kongoška vlada potrebuje «zmerno silo, ki jo predstavljajo Combe in voditelji njegove stranke», ter gospodarsko bogastvo te dežele (kjer so vse ključne gospodarske postojanke v rokah kolonialistov).

Adula

Te izjave so zelo jasne in nedvoumne in ob njih nam postane jasen celoten razvoj krize v Kongu, kjer Američani izvajajo svoj dolgoročni načrt, ki so ga bili pripravili takoj po razglasitvi neodvisnosti Konga, ko je kazalo, da hoče ta dežela voditi neodvisno politiko, in tudi pozneje, ko se je zdelo, da bo Adula ob pomoči Gizenge nadaljevalec take politike, kar je bil tudi poudaril na beograjski konferenci nevezanih držav. Adula pa je na žalost podlegel pritisku iz Washingtona, ki je začel močno gonjo tudi proti nevezanim državam in proti beograjskim sklepom.

Gizenga je iz Stanleyvilla poslal protestno pismo U Tantu in je zahteval zaščito OZN. Toda poveljstvo OZN je to zahtevo zavrnilo, češ da njegovo življenje ni v nevarnosti. U Tant se je najprej posvetoval z Adulo in mu sporočil, da «se ne mara vmešavati v kongoške notranje zadeve». U Tant je storil prav tako napako, kakršno je storil njegov prednik Hammarskjoeld, ko «se ni hotel vmešavati v notranje zadeve Konga», kadar je Kasavubu izročil Lumumbo zločincu Combeju. Pač pa mu ni prišlo na misel, da se «ne bi vmešaval, ko je šlo za Combeja in ko je Adula celo protestiral proti takemu vmešavanju. Zato moramo ugotoviti, da tako ravnanje ni v skladu s smotri Združenih narodov v Kongu, temveč služi le nameram imperialistom in kolonialistov, da odstranijo iz političnega življenja vidne nacionaliste, ki so se dosledno zavzemali za politiko, ki jo je začrtal prvi kongoški voditelj Patrice Lumumba.

Fašizem v Franciji

V Alžiriji se terorizem ultrasov nad nezaščitenim alžirskim prebivalstvom nadaljuje z nezmanjšano srditostjo. Število žrtev vedno bolj narašča. Zato je začelo alžirsko ljudstvo priprave, da odgovori na vse zločine in na sistematičen teror nad neoboroženim prebivalstvom, kakor je sklenila alžirska vlada v Mohamediji, ko je poudarila, da bo odločno nastopila proti delovanju fašističnih skupin in kolonialistov, ki ob podpori vojske in francoske policije napadajo, pobijajo in ropajo Alžirce.

Francoska vlada je poslala v Alžir ministra za alžirske zadeve Joxeja, ki se je razgovarjal z najvišjimi francoskimi vojaškimi in civilnimi predstavniki v Alžiriji. Ko se je vrnil v Pariz, je francoska vlada po seji, na kateri je poročal, sporočila, da bo «skrajno odločno nastopala» proti ultrasom in da si bo prizadevala, da bodo njeni ukazi «izpolnjeni brez ugovorov».

Komentatorji francoskega tiska se precej skeptično izražajo o «odločnosti» vlade in se sprašujejo, čemu ni take odločnosti pokazala do sedaj, ko je vendar mnogokrat ponovila, da bo «skrajno odločno nastopala», a je vselej ostalo le pri izjavah.

Spričo tega se v Franciji vedno bolj širi gibanje za samoobrambo pred fašizmom, ki drzno dviga glavo tudi v Franciji sami. Stevilne organizacije objavljajo pozive na skupno akcijo proti fašizmu, da ne bo prepozno.

Bivši predsednik francoske vlade Edgar Faure je izjavil, da je treba dati Alžiriji neodvisnost v vsakih okoliščinah in da bi morala takšno odločitev sprejeti katera koli francoska vlada. Pripomnil je, da preživlja Francija nemirno obdobje, ki ga je izzval zgodovinsko nujni proces dekolonizacije, ki je v Alžiriji prišel v zaključno fazo. «Zadnja faza dekolonizacije, je pripomnil Faure, poteka zelo hitro, če ne praktično, pa v vsakem primeru psihološko in moralno».

San Domingo

Prejšnji teden je doživela Dominikanska republika kar dva udara. Najprej je minister za vojsko general Echevarria skupno z drugimi višjimi častniki prisilil predsednika Balaguera, da odstopi in oblast je prevzel nov vojaški odbor. Člane prejšnjega državnega sveta so aretirali, predvsem pa tiste, ki so izrazili nasprotnike Trujillovega režima. Prebivalstvo San Domingo je odšlo na ulice in demonstriralo proti temu skrajno desničarskemu udaru ter zahtevalo demokratizacijo. Že pred udarom je prebivalstvo odločno zahtevalo izločitev Balaguera in Echevarrie iz državnega sveta. Med demonstracijami pa sta vojska in policija na demonstrante večkrat streljali, in padlo je veliko število žrtev.

Novi vojaški odbor pa ni imel dolgega življenja. Komaj 24 ur pozneje je skupina letalskih častnikov izvršila novi udar in postavila spet na oblast prejšnji državni svet. Echevarrio so aretirali, državni svet pa je na svoji prvi seji odstavil Balaguera in predsedstvo je prevzel dosedanji podpredsednik Rafael Bennelly Ta je sporočil, da bodo Echevarrio in Balaguera postavili pred vojaško sodišče. Razen tega so takoj uvedli cenzuro na tisk in radio, ki jo je bil uvedel vojaški odbor.

Takoj po prvih vesteh o udaru se je prebivalstvo zgrnilo na ulice in dalo duška svojemu zadovoljstvu. Skupno z množico je manifestiralo tudi vojska.

V Washingtonu pravijo, da je sedanji položaj v Dominikanski republiki «sprejemljivejši» za ZDA, ter izražajo upanje, da se bodo «vrnili na oblast mnogo zmernejši elementi».

Do sedaj ni še mogoče oceniti položaja, ker so poročila agencij zelo skopa in enostranska. Vsekakor kaže, da je za sedaj preprečena nevarnost povratka k fašistični vojaški diktaturi. Lahko pa se reče, da bo novi državni svet vodil tako politiko, ki bo po volji ZDA. Saj so ameriške vojne ladje vedno pripravljene, da «zaščitijo demokracijo» v tej državi, ki je za ZDA velike gospodarske in vojaške vrednosti.

V sredo bo Američan Glenn odletel na tir okoli Zemlje?

Izstrelili ga bodo z raketo «Atlas» v kabini «Mercury» in bo po možnosti napravil tri kroge okoli Zemlje ter bo zatem «pristal» na morju

CAPE CANAVERAL, 20. — Poizkus z istrelitvijo človeka v vesolje, ki naj bi napravil en krog okoli Zemlje, so dojočili za 24. januarja. Za ta poizkus je bil določen mornariški polkovnik John Glenn. Kabino «Mercury» bodo izstrelili z raketo «Atlas» v višino nad 160 km. Kabina bo napravila enega, dva ali tri kroge okoli Zemlje. Če bo napravila samo en krog, bo to trajalo eno uro in tri četrt, če bo napravila dva kroga bo njen let trajal tri ure in en četrt, če pa bo napravila tri kroge okoli Zemlje, kakor upajo, bo kozmonavt letel štiri ure in tri četrt.

Po znamenitem poletu Gagarina v kozmos lanskega aprila, so v ZDA napravili dva poizkusa, pri katerih sta Shepard in pozneje Grissom letela vsak približno petnajst minut v nadzračnem prostoru. Pozneje je sovjetski astronavt Titov napravil osemnajst krogov okoli Zemlje v petindvajsetih urah.

Motorje pri raketi «Atlas» bodo prižgali nekaj sekund, preden bo raketa odletela, kar je važna novost. S tem bo raketa ostala na tleh in bodo lahko odložili poizkus, če bi se pokazale nerednosti pri delovanju raznih naprav.

Glenn bo letel nad Atlantskim oceanom v jugovzhodni smeri. Kabina bo postavljena v tir okoli Zemlje nad Bermudskimi otoki ter bo letela nad Afriko med Rio de Oro in Kenijo, severno od Madagaskarja, severnozahodno od Avstralije in Vzhodne Nove Gvineje in končno nad mejo med ZDA in Mehiko.

Ameriška atomska letalonosilka «Entreprise» bo sodelovala pri operacijah za dvig kabine v Karibskem morju. Ko se bo kabina vrnila v atmosfero, se bosta zaporedoma odprli dve padali, ki bosta zadrževali njen padec. Glenna bosta ob njegovem padcu v morje čakala dva potapljača. V načrtu je, da bo kabino dvignil iz morja eden od helikopterjev, nameščenih na treh letalonosilkah, ki bodo sodelovale pri operaciji. Glenna bodo zatem prepeljali na Bermudske ali na Bahamske otoke, kjer bo ostal dva dni, nakar se bo vrnil v Cape Canaveral.

V kabini bo za približno tri tisoč kalorij živil (goveje meso in sočivje), trije litri vode in sladkor v kockah.

Nad dvajset ladij in več izvidniških letal (skupno petnajst tisoč ljudi) bo sodelovalo pri operacijah za rešitev kabine na treh različnih področjih, kjer domnevajo, da bo padla v morje. Med letenjem bo Glenn v stiku z Zemljo po radiu in vsake pol ure bo poročal o poteku leta. Lahko bo sam sprožil delovanje posameznih aparatov v kabini. Program «Mercury» bo stal skupno štiri sto milijonov dolarjev.

Sinoči so v Cape Canaveralu sporočili, da okvara na nosilni raketi «Ranger 3», ki jo mislijo Američani izstreliti na Luno, ni tako velika, kakor so se prvotno bali. Zato je mogoče, da bodo raketo izstrelili v petek. Sinoči so prvotno izjavili, da bo treba poizkus odložiti za en mesec.

—«»—

Ladja «Fides» se je razklala

BREMEN, 20. — Italijanska trgovska ladja «Fides» z bruto tonažo 7.182 ton, ki pripada paroplovni družbi Grimaldi, je davi nasedla na sipino ob nemški obali Severnega morja in se pozneje razklala na dvoje. Na ladji je bilo osem tisoč ton železne rude, in namenjena je bila v neko baltiško pristanišče. Na sipino je ladja nasedla ob ustju reke Labe. Trideset mornarjev, ki so bili na ladji, so rešili s policijskimi čolni.

Ladja je prispela davi blizu kraja, kjer je angleška trgovska ladja «Ondo» nasedla pred dnevi na sipino. Takoj so prišli na pomoč nemški vlačilci, da bi ladji pomagali, toda kapitan je pomoč odklonil in si je skušal pomagati z lastnimi sredstvi. Upal je, da se bo ladja rešila, ko bo nastopila plima. Toda to ni uspelo zaradi razburkanega morja in močnega vetra. Zato je kapitan končno sprejel pomoč vlačilcev. Tudi to ni zaleglo, in dogovorjeno je bilo, da bodo nov poizkus napravili ponoči, ko bo nastopila nova plima. Nenadoma pa se je opoldne pod udarci valov in zaradi močnega vetra ladja razklala v sredini.

—«»—

BEOGRAD, 20. — Zirija tradicionalne razstave ilustracij je proglasila za najboljšo ilustracijo leta ilustracijo slovenske slikarke Lidije Osterc, kateri je bila dodeljena tudi nagrada «Zlato pero Beograda» za 1962. leto.

Umirajoči biser

JOE BINNING

Prej mi whisky ni nič pomenil.

Toda odkar je biser v moji hiši, pijem iz dneva v dan in ne vzdržim brez pitja.

Vsak večer leži biser v svoji žametni škatlici na moji delovni mizi. Okrogel kakor polna luna nad londonskimi strehami in velik kot največji oreh. Ko sem ga prvič videl, je bil njegov sijaj čist in nekoliko modrikast. Zdaj je že moten in zdi se, da umira....

Ta biser je vzel mojemu Royu življenje.

Ime mi je Ernest Peary, odvetnik. Star sem 53 let in sem že šest let vdovec. Živim tu, v veliki hiši v Mayfaru, s svojim služabnikom Jahnom, pisarno pa imam v ulici Bond. Vsi moji klienti so spoštovanja vredni državljani razen Richarda Moora.

Ko se je pred letom dni pojavil v moji pisarni, sem takoj videl, da to ni človek, ki ga želim za klienta.

— Želel bi, da opravite namesto mene samo nekaj poslov, — je dejal. — Bil sem lovec na bisere v južnih morjih in sem prinesel nekaj teh žogic s seboj. Moje ime je Richard Moore...

Stresel sem se, kot da bi me kdo ošinil z bičem. V tistem hipu sem pomislil, da se je usoda pošalila z menoj.

Z navidezno ravnodušnostjo sem dejal:

— Veseli me, gospod Moore, Ljubim bisere.

Nasmehnil se je in brž izvlekel iz torbe precejšen omot, ga razvil in izvlekel iz vate nekaj biserov. Pred menoj je ležalo pravo bogastvo; biseri vseh velikosti, barv in oblik.

— Največjega nisem prineset. Tega bom prodal samo nekomu, ki ljubi bisere. Ta je prava redkost, — je dejal Moore.

V tistem trenutku sem sklenil, da postanem Moorov prijatelj. Bolje rečeno: da dosežem, da me bo imel Moore za prijatelja....

— Ali vas smem vprašati, zakaj ste se obrnili prav name, gospod Moore? — sem dejal s takšnim glasom, da je moral dobiti vtis, da sem zelo počaščen zaradi tega. — Ali je to morda zato, ker ste izvedeli, da sem jaz ljubitelj biserov?

— O ne! — je odgovoril smeje. — Po pravici povedano, nisem nikoli ničesar slišal o vas. Tujec sem tukaj, pred štirinajstimi dnevi sem plul po južnih morjih. Tam sem imel prijatelja, ki se je pisal tako kakor vi — Peary. Smešno naključje, mar ne?

Uredil sem tako, da je Moore vsak dan prihajal k meni.

Moore mi je vsakokrat kazal svoje bisere in o vsakem mi je povedal posebno zgodbo. Sčasoma se je njegovo bogastvo manjšalo. Prodal mi je drugega za drugim. Samo bisera, o katerem mi je pripovedoval, da je najlepši in najdragocenejši zaklad, ni nikoli prinesel, pa tudi pripovedoval mi ni nič o njem. Svojega prijatelja Pearyja mi več mesecev ni omenjal. Slednjič sem izgubil potrpljenje in ga odkrito zaprosil, naj mi prinese in pokaže to svojo dragocenost. Po krajšem obotavljanju je pristal. Tedaj me je že imel za svojega najboljšega prijatelja.

Nisem mogel premagovati drhtenja svojih rok, ko je Moore jemal svoj biser iz majhne žametne škatle. Nikoli v svojem življenju nisem videl bisera takšne velikosti in takšne lepote.

Obračal sem ga med prsti. Tedaj sem zaslišal Moorove besede:

— Morate ga malo dvigniti in ga pod določenim kotom držati proti svetlobi.

Storil sem, kakor mi je rekel. Prebledel sem. Moore me je pozorno opazoval.

— Kje ste ga našli? — sem ga vprašal z razburjenim glasom.

Moore je popil čašo whiskyja, preden mi je odgovoril:

— Pri otoku Aru. Nekje v Arafulskem morju, jugozahodno od Nove Gvineje.

Poskušal sem se nasmehniti.

— Ko ste našli tak zaklad, ste gotovo prenehali z lovom na bisere, mar ne?

— Tako je. Nič dragocenejšega ne morem več najti, sem si mislil in se vrnil v Anglijo. Sicer pa je bila sezona lova že pri koncu.

— To pomeni, da ta biser sploh še ni star. Pred nekaj meseci je še ležal na dnu morja, mar ne?

— Da, — je odgovoril mirno Moore. — Našel sem ga 16. januarja lanskega leta ,torej pred dobrim letom. Ležal je kakih trideset metrov globoko skrit med morsko travo.

Sestnajstega januarja, — sem ponovil drhte. — to je bil gotovo zelo pomemben dan. — Pripovedujte mi, kako ste ga našli!

Nenadoma sem opazil, kako so se Moorove oči zasvetile. Biser je ležal med nama in Moore ga je bošal z nervoznimi gibi prstov.

— Bilo je prav tako kot z drugimi biseri, — je slednjič dejal. — Nič posebnega... Gotovo, nič posebnega. Spustil sem se na dno, in ker se je, mislim, približeval vihar, me je Peary izvlekel.

— Ali je kaj rekel, ko je videl, kaj ste našli? Prav gotovo je bil presenečen.

— Hm... Seveda. Bil je to najin najlepši lov, — je dejal Moore precej zadržano.

— Nekoč ste mi pripovedovali, da sta si delila vsak plen, — sem nadaljeval z izpraševanjem. — Kako pa sta si razdelila ta biser? To je bil vendar edinstven plen, mar ne? Ste ga izplačali svojemu kompanjonu ali ga boste izplačali, ko biser prodate? Zelo me zanima..... Pijte še, Dick!

Nekaj časa je vladala v knjižnici takšna tišina, da sva lahko slišala bitje stenske ure. Nato je Moore tiho dejal:

— Roy Peary je mrtev.

Z negotovo kretnjo si je nalil še eno čašo whiskyja in jo izpil. Nato je prešel z roko preko ust in me pogledal naravnost v oči.

— Tega mi ne verjamete, Peary, mar ne? — je vprašal tiho.

— Verjamem vam, Dick, — sem odgovoril. — Vi ste ga ubili, mar ne?

Pogledal me je jezno in presenečeno.

— Znoreli ste, Ernest... ali pa hočete s tem nekaj doseči?

— Ne, ne, stari prijatelj, — sem ga prekinil smehljaje. — Mislil sem, da ste morda morali braniti pred njim samega sebe in svoj zaklad.

— Res je, bilo je v samoobrambi. Moj kompanjon me je hotel ubiti. Sredi noči je vstal in se priplazil k moji postelji z nožem v roki. Jaz pa sem bil buden in sem bil za sekundo hitrejši od njega. Zdaj je biser samo moj. Fant je zaigral svojo srečo... Škoda zanj!

— Škoda zanj! — sem mu pritrdil in pomislil na neko pismo...

Pomislil sem na pismo, ki je ležalo v predalu moje pisalne mize. Na njem je bil datum — 17. januar 1960.

«Včeraj je bil najpomembnejši dan v mojem življenju. Našel sem pravi zaklad — edinstven biser. Okrogel kot mesec in označen na prav poseben način: če ga nekajkrat obrneš v roki in najdeš določen kot, opaziš komaj opazno rdečo nitko, ki poteka skozi sredino bisera. Našel sem ga pri otoku Aru. Slednjič se bom prenehal ukvarjati z lovom na bisere. Čez nekaj tednov bom po petih letih spet doma.

Ta šport me pravzaprav ne veseli več. V človeka, ki sem si ga vzel za pomočnika, ne morem imeti zaupanja. Sicer nima napornega dela — sedi v čolnu in črpa zrak v moj rezervoar, kadar sem pod vodo — ampak nekaj me moti pri njem. Škoda, da se ne morem zanesti nanj...»

Skoraj hkrati s tem pismom sem prejel sporočilo pristaniškega poveljnika iz Doboja, da je Roy mrtev. Pri potapljanju se je dogodil nesrečen primer. Njegovega kompanjona so držali precej dolgo v zaporu, slednjič pa so ga izpustili, ker mu niso mogli dokazati krivde. Ime mu je bilo Richard Moore.

Davno je že minila polnoč, ko je moj gost odšel domov. Ni se mogel več držati na nogah in me je naprosil, naj njegov biser denem čez noč v svojo blagajno, da ga ne bi nosil s seboj.

Spremil sem ga do praga s srcem mrzlim kot led. Zdaj sem vedel vse, toda kljub temu nisem izgovoril nobene besede od tistih, ki sem jih hotel povedati. Ampak Royev biser je bil zdaj pri meni in vedel sem, da ga za nič na svetu ne bom nikomur več dal.

Richard Moore je hotel oditi peš domov. Videl sem ga, kako je z negotovimi koraki stopil na cestišče, precej je bil popil. Prišel je natanko do sredine ulice, ko sem videl avto, ki je prihajal. Naglo se mu je približeval. Ulica je bila prazna.

Mož za volanom ni zaviral, ker je pešec pred njim imel še dovolj časa, da stopi preko ulice. Tedaj sem ga poklical in Richard Moore je obstal kakor vkopan. V tem trenutku je zagledal avto in stopil za korak naprej. Tedaj sem ga drugič poklical.

— Hej, Richard Moore, morilec! — sem zaklical prvič

— Roy Peary je bil moj sin! — sem zaklical drugič.

Ni se mogel premakniti z mesta. Voznik ni imel več časa, da bi zavrl. V naslednjem trenutku je ležal Richard Moore povožen na ulici. Samo njegove oči so še živele, ko sem prišel do njega.

Jaz, Ernest Peary, sem zmagoslavno gledal v krvavo obličje na katerem so samo še oči živele. Nato sem se obrnil k vozniku avta, ki je prinesel smrt Richard Mooru, in z mirnim glasom dejal:

— Bodite brez skrbi mošakar je bil pijan. Sam, je kriv svoje smrti. Jaz bom pričal...

Noč za nočjo opazujem Royev edinstveni biser. Ampak bojim se, da mi sin ni oprostil. Biser umira. Še nekaj noči in vsega bo konec...

Jože Horvat - Jak. *Vinjeta*

Z Andrićeve proslave

Pretekli torek je bila v Avditoriju Andričeva proslava, ki jo je na pobudo tržaških kulturnih delavcev organiziralo Slovensko gledališče. Na sliki: na levi prof. Alojz Rebula, ki je o Andriču predaval, na desni pa Stane Starešinič, Zlata Rodoškova in Stane Raztresen, ki so brali odlomke iz Andričevih del

Nova pesniška zbirka

JOŽE UDOVIČ

Ogledalo sanj

(Bela krizantema. Cankarjeva založba)

Cankarjeva založba je v svojo široko zasnovano, pa vendar odlično knjižno kolekcijo «Bela krizantema» uvrstila tudi novo pesniško zbirko Jožeta Udoviča z naslovom «*Ogledalo sanj*.» Na tem mestu ne bi ponavljali ugotovitev, kako plodna je bila v letu 1961 pesniška žetev slovenskih lirikov. Lahko pa ugotovimo, da je zadnja med njimi. Udovičeva zbirka pesmi, gotovo med tistimi, ki med najboljšimi predstavljajo najvišje dosežke v sodobni slovenski liriki.

Kritik Drago Sega je o Udoviču zapisal, da «je njegova lirika usmerjena predvsem navznoter, v tiho osvajanje novih, še neraziskanih prostorov pesnikovega intimnega sveta, v odkrivanje poetične resnice o najbolj skritih, najbolj molčečih plasteh človekove notranjosti. Take niso samo pesmi, ki so nastale v predvojnem in današnjem, povojnem času, ampak v znatni meri tudi tiste, ki so nastajale v samem metežu osvobodilne borbe in revolucije».

Prav isto lahko ugotovimo tudi za najnovejšo Udovičevo knjigo, čeprav vsebuje ta pesniška zbirka motivno najrazličnejše pesmi, razvrščene v trinajst več ali manj zaokroženih ciklov. Tudi v «Ogledalu sanj» se nam Udović kaže ne kot strasten, elementarno razgiban poet temveč kot prefinjen lirik, mojster besede in ritma, kot pesnik, ki razmišlja o večnih skrivnostih življenja, zlasti o smrti in ki se v svojih verzih dotika drobnih stvari okoli sebe, da zableste v vsej svoji nevidni lepoti. Ker se v njegovih pesmih neločljivo spajata narava in človek, vid in spomin, resničnost in sanje, realnost in irealnost in se v njih razkazuje pesnikov notranji svet, Udovičeva lirika ni lahko branje. Nasprotno je pri prvem, površnem branju težko umljiva in šele zbrano poglabljanje v pesem odkriva njeno in njene lepote. Zato tudi v tej zbirki ne bodo našli svojega zadoščenja površni ljubitelji sentimentalne lirike, pač pa bodo tisti, ki se bodo poglobili v Udovičev miselni svet, našli v teh pesmih obilo misli, lepote in človečnosti.

V skladu z Udovičevo razmišljajočo liriko, večkrat spleteno iz skrivnostnih sanj in vizij neznanega, pa vendar polno čistih liričnih podob, so tenkočutne, subtilne, pa prav tako lirične in vizijske ilustracije Franceta Miheliča, ki so enakovreden sestavni del knjige. Miheličeva je tudi okusna oprema.

Sl. Ru.

Ogledalo sanj

Ogledalo sanj
meče v noč
svojo svetlobo.
Začudena je omočila
v potok mesečine
dolge lase,
zdaj jih suši
v tujem vrtu.
Vrtnice je ne poznajo,
noč je ne pozna,
duh vratar je ne pozna
in ne spusti je,
dokler ne bo izdala,
kdo je in od kod.
Molči in ne pove,
da je stopila
iz mojih prsi.
Noče se vrniti.
Bela ptica
ji pobira
iz drobnih prstov
ostre trne.
Rešena je tesnobe.
Nikoli več se ne bo spomnila
na šipek
v mojem srcu

JOŽE UDOVIČ

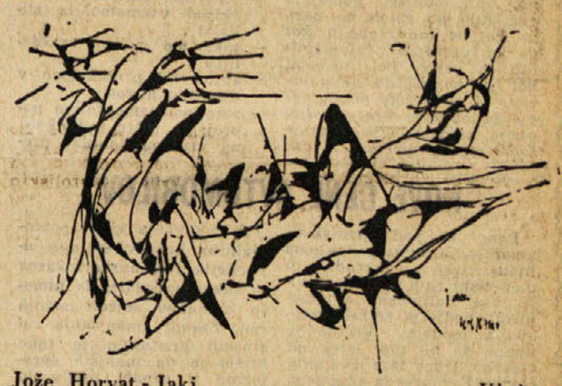

Jože Horvat - Jaki *Vinjeta*

SPISI IZ LITERARNE ZAPUŠČINE

LOJZ KRAIGHER

Na robu življenja

Izpopolnjena literarna in življenjska podoba pisatelja, ki je že v letih šel med partizane, nato pa je bil odveden še v Dachau

Literarna podoba Lojza Kraigherja je danes sorazmeroma slabo poznana, saj ga je celo literarna kritika v času med obema vojnama puščala ob strani. Res pa je, da danes celo slovenski srednješolci vedo, da je Lojz Kraigher napisal «Kontrolorja Škrobarja», ki predstavlja prikaz gnilobe naših ljudi in nasilnosti tujcev ter dramo «Skoljka», ki predstavlja težko obsodbo malomeščanske morale. Po vojni smo dobili njegov obsežni spis o prijatelju in idejnem ter političnem somišljeniku Ivanu Cankarju, ki vsebuje tudi veliko Kraigherjevega avtobiografskega gradiva. Zdaj pa bo literarna in tudi življenjska podoba Lojza Kraigherja še izpopolnjena.

Cankarjeva založba v Ljubljani je izdala v svoji odlični zbirki «Bela krizantema» knjigo, za katero je prijatelj pokojnega Kraigherja Jože Pahor, izbral naslov «Na robu življenja». S to knjigo, ki vsebuje dva avtobiografična spisa «V hribih» in «Fragment iz dachauskih ječ» ter črtico «Večer pred hajko v hribih» bodo slovenski bralci spoznali literarno predvsem pa življenjsko usodo Kraigherja na robu njegovega življenja.

Oba avtobiografska spisa,

Lojz Kraigher

ki imata literarno obliko, sta iz pisateljeve zapuščine. V obeh pripoveduje Blaž Gorečnik, v katerem seveda takoj prepoznamo pisatelja, kaj je doživljal v času okupacije: o svojem odhodu v partizane in vrnitvi v Ljubljano ter o prihodu v koncentracijsko taborišče v Dachauu. Prvi spis, ki je literarno zaokrožena enota, je nastal leta 1946, pri drugem, ki je nadaljevanje prvega, pa se mu je ustavilo pero. Bolezen je bila kriva, da pisatelj dela ni dovršil in da je v njem opisal le približno četrtino svojega bivanja v taborišču. Ker sta oba spisa močno povezana, ju je založba izdala pod skupnim naslovom ter se tako oddolžila pisateljevemu spominu, obenem pa pisatelja bolj približala današnjim bralcem.

Z gornjo oznako vsebine in avtobiografičnimi potezami obeh spisov, je prikazan tudi značaj knjige. Pisateljevo pripovedovanje, deloma v prvi deloma v tretji osebi, je preprosto, stvarno in zanimivo, prežeto s premišljanji in izpovedmi preganjanega človeka, ki dajejo opisom zunanjih dogodkov posebno barvo in spisom originalni, več kot samo dokumentarni značaj.

Knjigo «Na robu življenja» je uredil Stane Melihar, ki je napisal tudi opombe. V njih je nanizal nekaj pripomb h knjigi ter dodal nekaj besed o avtorju. Iz njih izvemo za življenjsko pot postojnskega rojaka Lojza Kraigherja, zdravnika v Bovcu, Slovenskih Goricah in Ljubljani, zobozdravnika v Gorici in Ljubljani, Cankarjevega prijatelja, napredno usmerjenega slovenskega intelektualca, ki se je takoj po zlomu Jugoslavije vključil v delo za OF, bil med vojno večkrat zaprt, aretiran, ko se je vrnil iz partizanov, kjer zaradi starosti, bolezni in nemške ofenzive ni mogel zdržati, ter poslan v Dachau, katerega je srečno prestal in se vrnil v domovino, kjer je še desetletje aktivno deloval.

Urednik je dodal še nekaj pripomb k spisom, zlasti nekaj konkretnih podatkov o pisateljevem kratkem bivanju med partizani ter o usodi v koncentracijskem taborišču. Tako nam je kar najlepše in izčrpno predstavil Kraigherjevo življenjsko pot, manj pa seveda njegovo umetniško. Tudi oba spisa in črtica sta morda pomembnejša za spoznavanje Kraigherjeve življenjske usode kot pa za spoznavanje pisateljeve umetniške poti. Prav ob njih pa se kaže nujnost, da bi s kritično izdajo vsega, kar je Kraigher napisal, predvsem pobliže spoznali Kraigherja kot pisatelja, monografija o njem pa nam bi morala predstaviti Kraigherja tudi kot javnega delavca.

Knjiga sama «Na robu življenja», bo sicer za vsakogar zanimivo branje, je pa vendarle že premajhna oddolžitev pisatelju.

Sl. Ru.

Zopet CICIBAN!

Pri Mladinski knjigi v Ljubljani je še enkrat izšel Zupančičev Ciciban z ilustracijami Nikolaja Pirnata, prirejen po izdaji iz leta 1932. To je ena izmed knjig v slovenščini, ki je vedno med najbolj potrebnimi, ker je med najbolj priljubljenimi.

Tudi v Trstu bi morali starši spoznati, da njihovi otroci ne bi smeli preživeti mladosti brez Cicibana. V vsej svetovni književnosti najbrž ne bi našli dosti takih pesmic za otroke, kakršne je poklonil Oton Zupančič slovenskim otrokom.

Veseli koledniki

Čase pregledujemo
zase koledujemo
in za lepo leto mlado
preobračamo navado:
nič od vas ne prosimo,
mi darove nosimo,
meh za smeh in vrečo sreče
Ciciban za nami vleče,
ne za hišo zidano,
le za voljo židano!

ŠE DO DANES NAJBOLJ BRAN IN NAJBOLJ PRILJUBLJEN HRVAŠKI PISATELJ

AVGUST ŠENOA veliki hrvaški romanopisec

(Ob nedavni 80-letnici smrti)

Za 80-letnico smrti velikega hrvaškega romanopisca Avgusta Šenoe so priredili v Zagrebu v eni izmed dvoran literarnega instituta Hrvaške akademije znanosti in umetnosti njegovo spominsko razstavo. Razstavljeni predmeti ilustrirajo in dokumentirajo življenje in delo avtorja «Zlatarjevega zlata» in toliko drugih zgodovinskih in socialnih romanov. Razstava obsega tudi dokumente o njegovem življenju, kot na primer razne uradne listine in podobno. Na njej je videti tudi letnike revij «Glasonoša» in «Vijenac», ki jih je Senoa urejeval, pa tudi njegove izvirne rokopise. Za svobodoljubno mišljenje Avgusta Šenoe je značilno, da je objavljal v svojih revijah tudi spise ljudi, ki so bili njegovi nasprotniki. Poleg izvirnih izdaj njegovih del vidimo na razstavi prevode v raznih jezikih, kot na primer v nemščini, češčini, poljščini in italijanščini, zlasti njegovega najbolj priljubljenega romana «Zlatarjevo zlato», v katerem opisuje zgodovino, nekdanjega Zagreba in boje proti fevdalnim gospodom. Razstavljena je tudi knjiga «Moj otac», ki jo je napisal njegov sin Milan Senoa. Ta je umrl lani meseca novembra, malo pred odprtjem razstave, v starosti 92 let. Tudi on je pisal novele in povesti, zlasti iz življenja ribičev ob Kvarneru čeprav je bil po poklicu geograf.

Treba pa je poznati nekoliko pobliže Avgusta Senoo, ki je v nekaterih ozirih Hrvatom to, kar je Josip Jurčič Slovencem.

Rodil se je v Zagrebu 14. novembra 1838 in je umrl prav tam 12. decembra 1881. Staro pisateljevo vdovo so nekoč vprašali časnikarji o Senoi in ona jim je povedala tole: «Avgust je delal večinoma ponoči ob petrolejki, Večkrat sem ga našla sredi noči, ko ga je zdelalo in je klonil z glavo na mizo. Zmeraj se mu je mudilo... Ob velikem potresu leta 1880 se je začela njegova bolezen in to ga je tudi pokopalo. Avgust je bil v komisiji, ki naj bi ugotovila obsežnost škode, ki jo je povzročil prvi sunek. Ravno 11. novembra je bil na zvoniku Sv. Marja ko se je sunek ponovil. Ko se je mali Milan vrnil iz šole, mi je dejal: «Mama, vse je porušeno... tudi gimnazija in tudi vojaško poveljstvo...» Avgust se je vrnil domov ves presunjen. S solzami v očeh mi je ponavljal: «Naš Zagreb se je zrušil in ne bo se več dvignil... Da bi ga mogel videti danes!.... Bil je na Dunaju in je pisal Turopoljski top. Neki sorodnik, katerega je prosil, naj mu pove kakšno ime za neko osebo v zgodbi, mu je svetoval» Istvanić. Potem se je poročil z menoj, ki sem imela dekliško ime Istranić. Avgust se je zmeraj bal, da bi me izgubil, ker sem bila bolehna. Pa nas je zapustil on in še tako naglo....»

Avgust Šenoa je pravi ustvarjalec hrvaškega zgodovinskega romana. Najvažnejši zgodovinski dogodki Zagreba in Hrvaške živijo v delih tega plodovitega pisatelja, kateremu veliko dolgujeta tudi gledališče in hrvaška kultura na splošno.

V burnem letu 1848 je Senoa začel gimnazijo na Ogrskem in je nadaljeval študije v Zagrebu ter se pod vplivom ilirskega gibanja, ki ga je začel Ljudevit Gaj, boril proti ponemčevanju. Ker ni bil sprejet v Orientalno akademijo na Dunaju, je študiral pravo v Zagrebu in v Pragi. Ko se je zrušil Bachov absolutizem, je Senoa opustil notarski posel in se docela predal pisateljevanju. Že kot vseučiliščnik se je uveljavil s sodelovanjem v čeških in hrvaških časnikih in revijah. Tudi hrvaškemu gledališču je veliko pripomogel kot kritik, kot umetniški vodja in kot prevajalec tujih odrskih

Avgust Šenoa

del. Kot sodelavec Matice Hrvatske je bil urednik slavne revije Vijenac. Turopoljskemu topu so sledile novele, povesti in romani na priliko Primadonna, Do trikrat Bog pomaga, Zlatarjevo zlato, Prijatelj Lovro, Baron Ivica, Mladi gospod, Varuj se senjske pesti, Ilijina oporoka, Diogenec, Nagelj s pesnikovega groba, Pruski kralj, Turki gredo, Vladimir, Berač Luka, Kmečki upor, Kanarinčeva ljubica, Branko in veliki roman Kletev, ki ga je do zadnjega dne življenja narekoval sinu Milanu in ga je dokončal šele romanopisec Evgen Tomić.

Njegova dela so bila prevedena v razne slovanske jezike, v francoščino, italijanščino in nemščino. Z druge strani je Senoa kot prevajalec iz nemščine, francoščine, angleščine, ruščine, češčine, poljščine in bolgarščine obogatil hrvaški gledališki repertoar in mu bil hkrati prvovrsten kritik. Senoa je izdal prvo Antologijo hrvaškega in srbskega pesništva in je napisal prvi esej o poetiki.

Edina Senoova novela, katere vsebina ni vzeta iz življenja njegovega naroda je Primadonna. Vsebina poteka iz pisateljevega poznanstva z italijanskimi umetniki med gostovanjem v Zagrebu in iz njegovih beneških spominov. Bivanje v Sloveniji in obisk Kranja mu je navdihnil prelepo zgodbo Nagelj s pesnikovega groba, to se pravi s Prešernovega groba.

Spomini na potovanje v Italijo odsevajo zlasti iz teh pesmi: Veliki petek v Pisi, Veriga in Pad Benetk. V prvi pesmi pesnik opeva cerkev junakov sv. Stefana v Pisi, to cerkev je obiskal na veliki petek leta 1875 med obredi velikega tedna. Pesnik vidi, kako vstajajo pisanski junaki, ki so se borili proti Turkom in zdi se mu, da se odzivajo na njegov klic, naj priskočijo na pomoč njegovi Hrvatski. Ali pa je celo bolje, da počivajo v grobih, kajti zahod nima srca za ubogo rajo, ki je še preganjena na Balkanu in če bi ti junaki vstali, da bi ji pomagali, bi jih neusmiljeni zapadnjaki kamenjali kakor prvega mučenca Stefana.

Verigo je pesnik videl vzdolž stebrišča na pisanskem pokopališču in je nekoč zapirala in varovala pristanišče, dokler je niso pretrgali in odnesli Genovčani kot trofejo iz borbe s Pisanci. Ko se je Italija združila, pravi pesnik in je dosegla svobodo, so Genovčani verigo vrnili Pisancem.

Kakor v pesmi Noč na Forumu Rimski forum spominja pesnika S.S. Kranjčevića njegove daljne domovine, ki ječi pod avstrijsko peto, tako pisanska veriga obnovi v Senoi trpko usodo njegove domovine in pesnik kliče dan, ko bodo jugoslovanski narodi združeni dosegli svobodo.

Pesem Pad Benetk je razdeljena v pet delov: v prvem je opisan blišč in slava Benetk do Napoleonovega napada, v drugem delu je beseda o nekem hrvaškem vojaku, ki na nočni straži razmišlja o daljni domovini, v tretjem delu je opis razgibane zadnje seje beneškega senata: dož naznani skupščini Napoleonov ultimat in ob tem se razdelijo senatorji v dva tabora. Eni bi se hoteli s pomočjo Hrvatov postaviti napadalcu po robu, eni pa bi se raje z Napoleonom pogajali, da bi rešili bogate zaklade te pomorske kraljice; v četrtem delu pesnik pripoveduje o ljudskem uporu, ki ga vodi neki dalmatinski zastavonoša in ki prisili signorio, da se vda Napoleonu. V zadnjem delu pesnik zapoje slavospev italijanskemu narodu, ki se kot eden bori proti tujcu in tako v združeni domovini obudi tudi mrtvo republiko Benetke.

Senoova pesnitev je doživela odmev tako v beneški drami Gospa s sončnico Dubrovčana Iva Vojnovića kakor tudi v njegovem glavnem delu Dubrovniški trilogiji.

Krasno študijo je posvetil Avgustu Senoi slovstvenik Dubravko Jelčić v reviji Stvaranje s Cetinja, o tej

(Konec na 8. strani)

avtomobilizem

GLOBE ZARADI PARKIRANJA

Cestni zakon, znaki na uličnih vogalih in na važnejših cestah nas opozarjajo, naj bomo previdni in naj vozimo počasi. Cestni zakon predvideva celo zaporno kazen za tiste, ki vozijo s hitrostjo več kot 5 km čez dovoljeno hitrost.

Toda žal vse to ne pomaga ,ali pa vsaj ne pomaga v tolikšni meri, da bi se zmanjšalo število prometnih nesreč zaradi prevelike hitrosti in neupoštevanja prometnih predpisov. Tudi samo število glob, ki jih je cestna policija naložila kršiteljem cestnega prometnega zakona to dokazuje saj so te globe v lanskem letu v vsej Italiji dale kar čedno vsoto 5 milijard 86 milijonov in 217.000 lir. K tej vsoti pa moramo prišteti še ono, ki so jo dale globe, katere so kršiteljem naložili redarji raznih mest in občin.

Ce je vse to res, pa vzbuja našo pozornost vendarle neko drugo dejstvo, ki je značilno za naše tržaško občino, pa verjetno tudi še za mnoge druge. To dejstvo je v tem, da si naša občina znatno več pomaga z globami, ki so jih njeni prometnih organi naložili zaradi ne nvilnega parkiranja, kot pa z globami zaradi hitrosti in drugih prekrškov.

Od kod ta pojav? Znano je, da dobivajo v nekaterih občinah mestni stražniki ob koncu leta odstotke od skupnega zneska pobranih glob. V nekem velikem mestu so navadnemu stražniku vrgli ti odstotki tudi do 50.000 lir, nekemu drugemu, višjemu po položaju, pa tudi dvakrat več. V nekaterih mestih morajo stražniki izpolniti tudi določeno normo glede glob in da to dosežejo, se poslužujejo pač vseh mogočih pretvez, med katerimi je dajanje glob zaradi parkiranja, ki je spričo gostote prometa v mestih in ozkih ulic, pa tudi zaradi številnih omejitev, postalo skoraj že nerešljiv problem.

Statistiki v Italiji so ugotovili, da plačuje vsak italijanski avtomobilist povprečno na leto 4000 lir globe zaradi prekrškov pri parkiranju in samo 2000 lir zaradi kršitve vseh ostalih členov cestnega zakona.

To je vsekakor paradoksno. Avtomobilisti plačujejo več glob ko sploh ne vozijo, kot pa kadar vozijo, kot da bi parkirani avtomobili bili za pešce bolj nevarni kot pa vozeči, da ne govorimo o tistih, ki vozijo hitro in obenem brez upoštevanja najosnovnejših manir sodobnega prometa.

LANSKA PROIZVODNJA V NEMČIJI

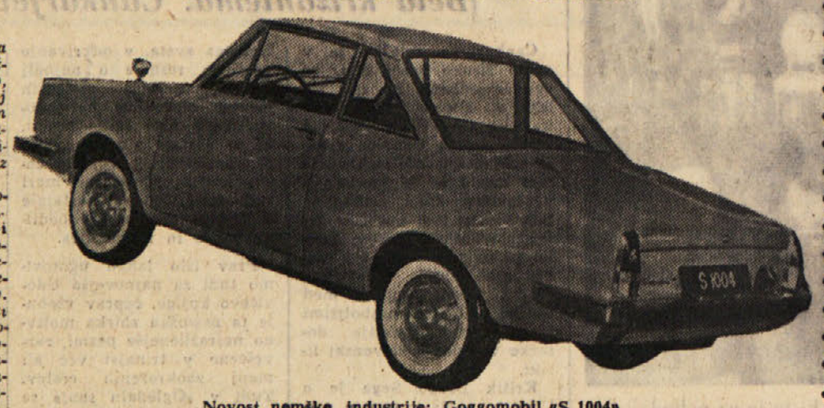

Novost nemške industrije: Goggomobil «S 1004»

Doslej smo si ogledali najnovejše francoske ljudske avtomobile, danes pa se preselimo v Nemčijo in si oglejmo tamkajšnjo letošnjo proizvodnjo.

Tudi v Nemčiji imamo celo vrsto novih vozil, tako na primer:

Avto Union «1000 SP» spider
BMW 700 Cabriolet
DKW «Junior de Luxe»
GLAS «S 1004»
NSU «Prinz IV»

Tem lahko dodamo še druge, dražje modele, kot so:

BMW «1500»
BMW «3200» C. S»
Ford Taunus «17 M TS»
Mercedes «190»
Mercedes-Benz «220 SE»
Mercedes «300 SE»
Opel «Record» Coupe
Volkswagen «1500»
VW «1500» Karman-Ghia

Seveda niso vsi ti modeli povsem novi. Le nekateri med njimi so se prvič pojavili na avtomobilskem tržišču, drugi imajo nove karoserije, tretji pa se razlikujejo le po tehničnih karakteristikah in so na videz enaki prejšnjim modelom.

Seveda se bomo mi zaustavili le pri letošnjih izvirnih modelih, medtem ko bomo govorili o ostalih le, če bodo to zahtevali čitatelji.

Naš pregled pričenjamo z manj poznanim modelom:

Glas «S1004» družbe Goggomobil.

Tudi iz slike je razvidna linija na ostre profile, ki trenutno žanje veliko uspehov na nemškem tržišču, kljub temu pa je karoserija prav lepa. Vozilo izdelujejo v dveh verzijah: coupe in spider, obe pa sta dvosedežna in razpolagata še v dvema zasilnima prostoroma.

Karoserija je samonosna in ima le dvoje vrat. Stiritakni in štiricilindrski 992 cc. motor z vodnim hlajenjem je montiran spredaj. Kompresijsko razmerje je 8,5 in storilnost 42 KM pri 4800 vr./m. Največji moment 7 m Kg imamo pri 2500 vr./m. Vozilo, ki tehta skupno 740 kg, porabi 6,8 litra goriva na vsakih 100 km, in zmore največjo hitrost 135 km na uro.

Marsikoga bo zanimala tudi cena tega avtomobila. Priznati pa moramo, da smo med radovedneži tudi mi, ker kljub temu, da predvidevajo uvoz tega modela v Italijo, je cena še neznana.

KAKO NASTAVIMO ELEKTRIČNI PREKINJEVALEC

Ko nastavimo električni prekinjevalec pazimo na pravilno medsebojno razdaljo med kontaktoma (platinama) kladivca in nakovalca. Naj omenimo, da za to potrebujemo odgovarjajoče orodje in pripomočke. Nikdar ne nastavljajmo razdalje med kontaktoma z nožem ali z navadnim izvijačem. S takim posegom bomo povzročili, da bo delovanje slabo in neenakomerno, poraba goriva daleč čez normalo, sam prekinjevalec pa uničen že po nekaj kilometrih.

Pravilno nastavimo kontakte takole:

— electriko izključimo (ključ vzamemo iz stikala);
— snamemo pokrov razdelilca;
— avtomobil pretaknemo v direktno hitrost;
— avto porinemo toliko naprej, da palec (odmikač) na vretenu kontakt prekinjevalca do kraja odmakne.
— med razmaknjenima kontaktoma izmerimo z merilno ploščico («spion») razdaljo. Ce poznamo tovarniški predpis, naj bo to merilo, sicer pa naj bo razdalja 0,4 mm, pri 6-valjnih motorjih pa 0,3 mm. «Spion» naj gre med kontakte tesno, toda z občutkom.

V primeru, da sta kontakta nataljena, je čas, da ju zamenjamo.

Kako to delamo?

— z izvijačem zrahljamo nastaviteni vijak, ki omogoča ekscentrično premikanje nakovalca in pritrdilni vijak, ki trdno privija nakovalce;
— tako kot prej s palcem razmaknemo kontakta;
— premaknemo nakovalce v ekscentru in z našo mero izmerimo razdaljo kontaktov;
— ko privijemo oba vijaka, ponovno kontroliramo. Ce nismo dobro nastavili, ali pa če smo med privijanjem vijakov malo premaknili nakovalce, ponovno popustimo vijake in jih nastavimo tokrat bolj pazljivo.

Dve izvedbi prekinjevalca. Na vsaki je ekscenter za nastavljanje razdalje in pritrdilni vijak

VŽIGANJE: PREDVŽIG...

Tu pa tam srečamo na naših cestah še nekatere stare Ballile ali 500 «balestra corta» in se jim skorajda čudimo. Ta vozila so stara več kot dvajset let in jih je videti iz dneva v dan manj. Precej drugače pa je v Franciji kjer znaša srednja starostna doba avtomobilov 19 let.

Vzrok temu je davčni sistem, ki nalaga francoskim avtomobilistom visoke davke, znatno večje od onih, katerim je podvržen italijanski ali angleški voznik.

SLOVARČEK

stremen — staffa
glavni list — foglia madre, foglia maestra, capo lama
zgibnik — biscottino
vsak list ima določeno napetost — tensione

NOVE CENE AVTOMOBILOV

Lani so pod pritiskom zmanjšanja uvozne takse na industrijske proizvode in med temi tudi na avtomobile, vsa italijanska avtomobilska podjetja znižala cene svojih modelov. Večina je upala, da bo tudi letos, ob začetku druge faze izvajanja členov Evropskega skupnega tržišča prišlo spet do takih olajšav.

Pričakovanja vseh «potencialnih» kupcev se niso uresničila. Italijanske tovarne so takoj povedale, da nimajo namenov znižati svojih cen. Zaradi zmanjšanja carinskih pristojbin je tako prišlo le do manjših sprememb v cenah, predvsem nemških modelov, kot kaže tabela:

model	stara c.	nova c.	razlika
DKW JUNIOR	985.000	945.000	40.000
OPEL RECORD 1500	1.485.000	1.445.000	40.000
FORD TAUNUS «17 M»	1.535.000	1.445.000	60.000
BMW «700» limusina	920.000	890.000	30.000
BMW Coupé «700»	1.075.000	990.000	85.000

HOROSKOP

Veljaven od 21. do 27. januarja 1962

OVEN (od 21. 3. do 20. 4.) Ne zaupajte preveč tistim, ki bi hoteli navezati z vami tesnejše stike z laskavami pohvalami in pokloni. Spletke in spori na delovnem mestu naj vas ne vznemirjajo. Nekoliko se boste morali še žrtvovati, pa boste dosegli svoj cilj. Srečni dan torek.

BIK (od 21. 4. do 20. 5.) Simpatija do neke osebe, ki ste jo pred kratkim spoznali, se bo okrepila, toda ne smete si še vezati rok. V poklicnem delu nobene spremembe, razen važnega razgovora, na katerega se morate dobro pripraviti. Srečni dan četrtek.

DVOJCKA (od 21. 5. do 22. 6.) Ne jezite se! Draga oseba bo z iskrenim izrazom svoje ljubezni popravila krivico, ki vam jo je morda storila z nenamerno potezo nevljudnosti. Upoštevati morate živčno napetost in vsakdanje skrbi. Pazite na svoje zdravje. Pismo. Srečni dan nedelja.

RAK (od 23. 6. do 22. 7.) V srčnih zadevah bo zadostovala le mala vljudna poteza, lepa misel, pa boste premagali zadnjo oviro in dosegli svoj cilj. Prijetno sporočilo. V poklicnem delu boste naleteli na malenkostne ovire, ki jih boste premagali. Srečni dan sreda.

LEV (od 23. 7. do 22. 8.) Razni dogodki bodo utrdili dobro mnenje, ki ga imate o dragi osebi. Redno poklicno delo vam bo dopustilo, da boste lahko uredili tudi svoje zasebne zadeve. Vabilo na zabavo v prijetni družbi. Bodite previdni, če vozite avto. Srečna dneva petek in sobota.

DEVICA (od 23. 8. do 22. 9.) Spoznali boste nekoliko zelo zanimivo osebo. Preživeli boste nekaj lepih uric v prijetni družbi. Lepe perspektive za poklicno delo in koristne pobude. Pri uresničenju svojih načrtov boste naleteli na ovire in spletke nasprotnikov. Srečni dan sobota.

TEHTNICA (od 23. 9. do 23. 10.) Izredna priložnost za zabavo in razvedrilo, ki ste si ga želeli, v prijetni družbo, čeprav bo zraven oseba, ki vam ne bo všeč. Poklicno delo vas ne bo mikalo, a ga ne smete zanemarjati. Važno sporočilo. Srečna dneva torek in petek.

SKORPIJON (od 24. 10. do 22. 11.) Vse stvari se ne bodo razvijale tako, kot si boste sami želeli, toda vesela novica bo prišla ob pravem času. Možnost spora z delovnimi tovariši. Bodite nekoliko potrpežljivi, pa se bo vse uredilo. Izogibajte se diskusij. Srečni dan sreda.

STRELEC (od 23. 11. do 20. 12.) Srečali boste čudne osebe, ki bodo pritegnile vašo pozornost in vas vabile v svojo družbo. Bodite zelo previdni in preudarni, sicer bi se grenko kesali. V poklicnem delu zapreka, ki pa jo boste prav gotovo premagali. Doma prijetno vzdušje. Srečni dan sobota.

KOZOROG (od 21. 12. do 20. 1.) Treti vam nevarnost, da se boste sprli z drago osebo, ker boste preveč nestrpni in nervozni. Skrbite za svoje zdravje, sicer boste občutili posledice. Uspeh v poklicnem delu. Pri poizvedovanju o neki osebi bodite zelo previdni. Srečni dan torek.

VODNAR (od 21. 1. do 19. 2.) Ne jezite se na osebe, s katerimi imate opravka. Potrudite se, da jih boste spoznali in razumeli. V poklicnem delu nobene novosti ,pregledati in spremeniti pa boste morali nekatere svoje načrte. Priložnost za zabavo. Srečni dan ponedeljek.

RIBI (od 20. 2. do 20. 3.) Prijeten ljubezenski sestanek in intimni pogovori z osebo, ki vas ima rada. V poklicnem delu boste dosegli priznanje in se boste lahko malo oddahnili. Izogibajte se spora v družini. Pismo. Srečni dan petek.

Križanke in druge zanke

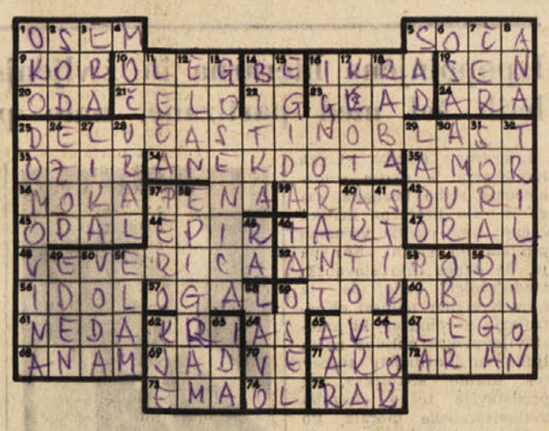

VODORAVNO: 1. število; 5. slovenska reka; 9. prostor v cerkvi; 10. rusko moško ime; 14. ton; 16. jajčece; 19. spanje; 20. pesem; 21. del glave; 22. kraj pri Ljubljani; 23. lakota; 24. nadav; 25. geslo naše dobe; 33. pogled; 34. zgodba; 35. rimsko božanstvo; 36. mlevski izdelek; 37. oblika tekočine; 39. reka v Aziji; 42. vrata; 43. rudnina; 44. pokrajina ob Jonskem morju; 46. mera v glasbi; 47. zemljiška mera; 48. gledavec; 52. protinožci; 56. malik; 57. vogel; 59. kos suhe zemlje; 60. opaž; 61. žensko ime; 62. življenjska tekočina; 64. igralna karta; 65. nogometni izraz; 67. češki kulturni delavec (prijatelj našega naroda, ki je deloval nekaj časa tudi v Trstu); 68. pokrajina v Aziji; 69. jeza; 70. osebni zaimek; 71. vezník; 72. reka v Aziji; 73. žensko ime; 74. pivo; 75. povodna žival.

NAVPIČNO: 1. čutilo; 2. posoda; 3. štetje let; 4. sila; 5. plod; 6. žuželka; 7. skalina; 8. žensko ime; 11. rastlina; 12. zanos; 13. razvojna stopnja metulja; 14. boj; 15. zaščita; 16. nevednež; 17. tkanina; 18. pritok Donave; 25. domača dežela; 26. pisatelj basni; 27. pokrajina v Jugoslaviji; 28. gorovje v Sovjetski zvezi; 29. moško ime; 30. reka v Sovjetski zvezi; 31. pritok Save; 32. število; 37. pisalna potrebščina; 38. napis; 40. torba za spise; 41. zveza; 45. egiptovsko božanstvo; 46. kazalni zaimek; 49. števnik; 50. tekočina; 51. nekdanja država ob Tigrisu; 53. oblika papirja; 54. pripadnik izumrlega naroda; 55. pasja pasma; 58. moško ime; 59. četveronožec; 62. vprašalni prislov; 63. žensko ime; 65. reka v Nemčiji; 66. struja.

REŠITEV KRIZANKE IZ PREJŠNJE STEVILKE

VODORAVNO: *1. Primorski; 8. uran; 9. Kola; 11. sok; 12. reka; 13. VE; 14. ad; 15. šala, 16. sel; 17. Don; 18. leha; 19. Holandija; 21. kuta; 22. ura; 24. aga; 25. paša; 27. Po; 28. Ro; 29. Sora; 30. set; 31. Ston; 32. sito; 33. Apolonija.*

NAVPIČNO: *1. Prod; 2. rak; 3. in; 4. okel; 5. roka; 6. sla; 7 K.A.; 8. usad; 10. žensko ime; 12. rana; 13. veha; 15. šola; 16. seja; 17. dota; 18. lira; 19. Hugo; 20. duša; 21. karo; 23. Toto; 25. pool; 26. Arno; 27. peta; 29. sto; 30. sij; 31. SP; 32. Si.*

Rešitev posetnice

Kmetovalec

Za dobro voljo

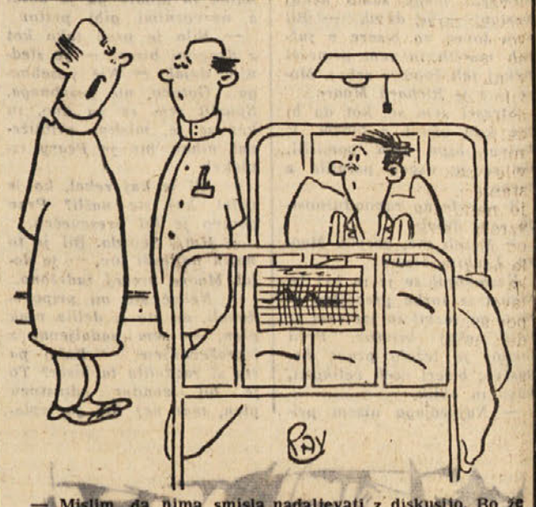

— Mislim, da nima smisla nadaljevati z diskusijo. Bo že avtopsija pokazala, kaj je pravzaprav imel...

— No, končno smo dospeli živi in zdravi...

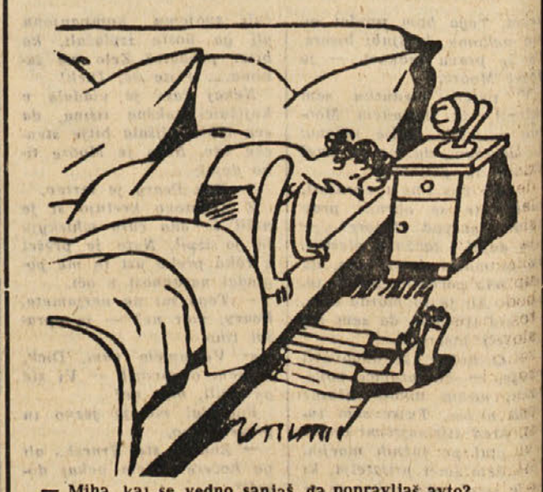

— Miha, kaj se vedno sanjaš, da popravljaš avto?

FILATELIJA

NORVESKA

Za 50-letnico uspešnega polarnega podviga raziskovalca Amundsena, ki je proti koncu leta 1911 dosegel Južni tečaj, je bila izdana serija dveh znamk enotnega formata, toda z različno temo, ki ponazorujeta raziskovalčev lik in skupino udeležencev odprave pri šotoru na Južnem tečaju. Vrednoti sta po 45 oere in 90 oere.

VZH. NEMCIJA

Major Titov v Vzh. Nemčiji

Ob obisku sovjetskega kozmonavta Titova v Vzh. Nemčiji je bila izdana serija priložnostnih znamk s 6 vrednotami po 5, 10, 15, 20, 25 in 40 pfeningov. Na znamkah so naslednji motivi: Titov s pionirji, Titov v Leipzigu, Titov v vsemirski kabini, Sprejem Titova pri Ulbrichtu, Let rakete «Vostok 2» in Titov v Berlinu.

FINSKA

Stoletnico finskih državnih železnic bo finska poštna uprava 31. t. m. počastila s serijo treh vrednot. Na vrednoti za 10 fmk bo prikazana prva finska lokomotiva iz l. 1862, na vrednoti za 30 fmk parna lokomotiva, na vrednoti za 40 fmk pa moderna Diesel lokomotiva. Naklada: 2 milijona kompletnih serij.

ITALIJA

Evropska razstava športne znamke — «Premio Bonacossa» ter XIV. mednarodni filatelistični sejem «San Marino-Riccione», sta dva najvidnejša filatelistična dogodka v državnem in mednarodnem merilu, ki ju je filatelistični krožek v Riminiju v sodelovanju z mednarodnim centrom športne filatelije vključil v program svojih prireditev za l. 1962. Svojo udeležbo pri teh dveh prireditvah, kakor tudi pri ostalih, so zagotovili številni domači in inozemski izvedenci s svojimi zbirkami.

Mednarodno središče za športno filatelijo bo izdalo tudi posebne dopisnice ob priliki državnih in mednarodnih športnih prireditev na Rivieri, za katere bo od pristojnega ministrstva zahtevalo tudi poseben poštni žig za prvi dan izdaje.

ZDRUŽENI NARODI

Prva izdaja znamk poštne uprave ZN v letošnjem letu je namenjena stanovanjski izgradnji in razvoju urbanizma. Ta aktivnost se izvaja na osnovi priporočila Ekonomskega in socialnega sveta ter odločitve Generalne skupščine po resoluciji 1393 s 14. zasedanja in resoluciji 1508 s 15. zasedanja. Dve znamki po 4 in 7 centov bosta prišli v promet 19. februarja letos. Črtež na obeh znamkah je delo nizozemskega slikarja Matisena in prikazuje stilizirano skupino ljudi in objektov, ki simbolizira to aktivnost.

CESKOSLOVASKA

18. decembra 1961 je prišel v promet drugi del serije znamk za propagiranje Svetovne razstave znamk pod geslom «Praga 1962». Serijo sestavljajo štiri vrednote z nominalno vrednostjo po 1, 1,60, 2 in 5 Kčs, na katerih so motivi: Plzen, Visoke Tatre, nova tovarna Kunčice in Praga. Na spodnjem delu vsake znamke je napis v kitajščini, nemščini, švedščini in francoščini. Zadnja vrednota za 5 Kčs je bila tiskana v bloku po 4 vrednote z robnim napisom «Praga-srce Evrope», s katerim je blok dobil tudi tematsko vsebino.

Ali veš kje je to?

Prejšnja slika je bila posneta pri Domju

BEŽEK in BRUNDO

RISE IN PISE: Josip Parmaković

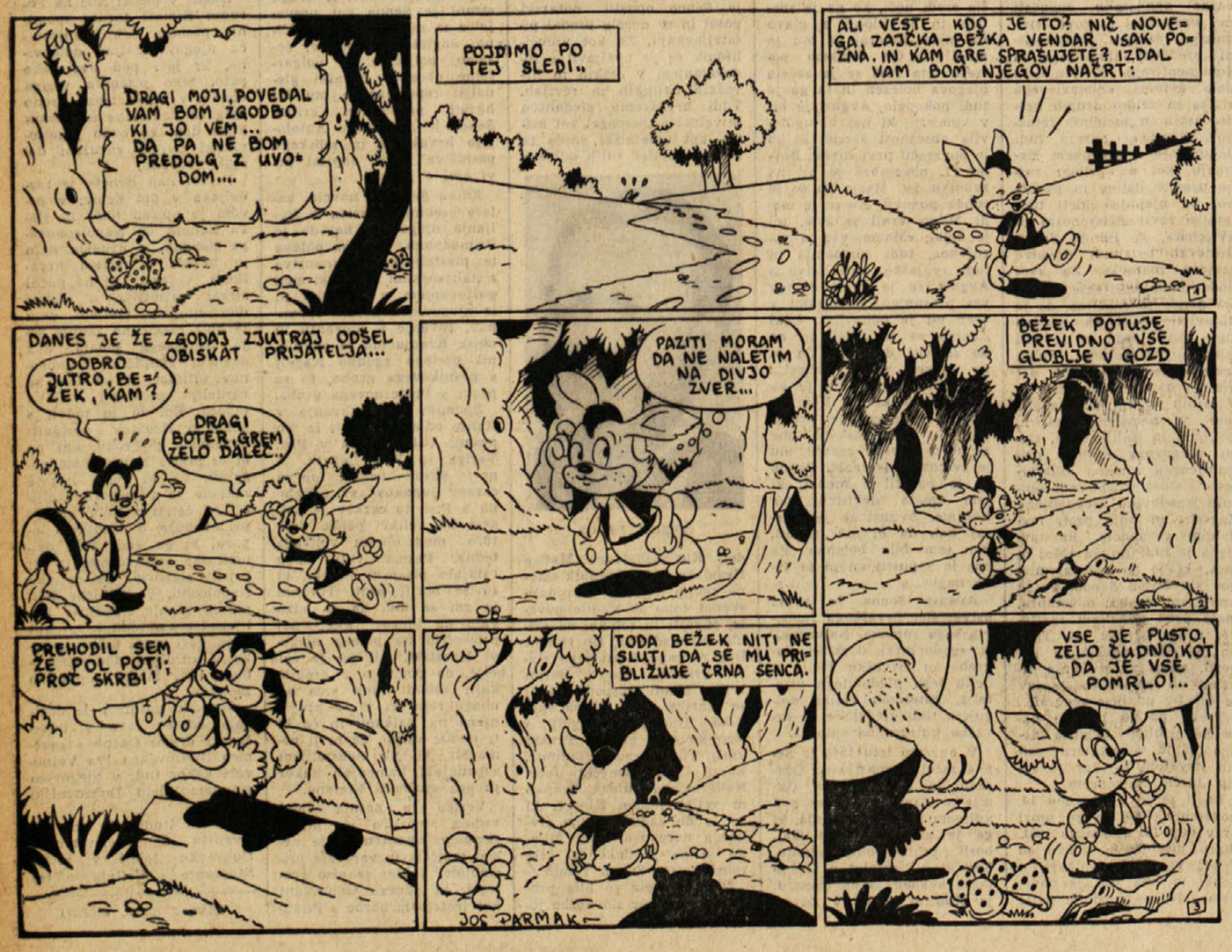

Boštjanček - fini mehanček

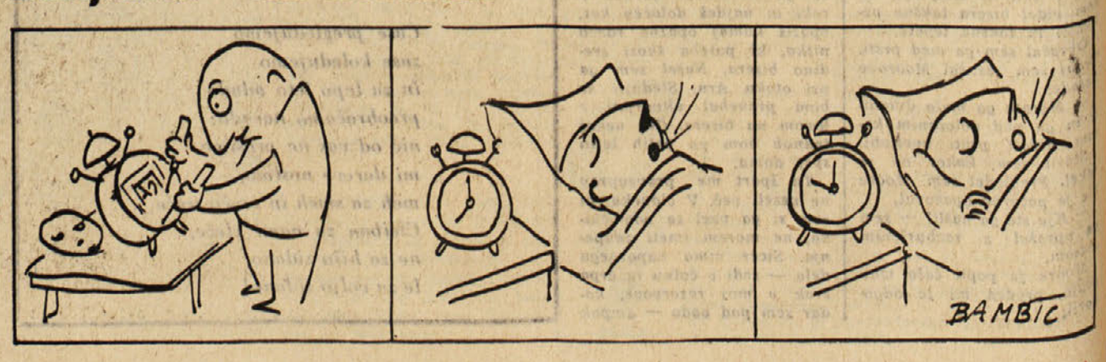

iz naših krajev

TEDEN

Med tednom je bilo precej važnih dogodkov. Najbolj važen za Slovence je bil sprejem delegacije Slovenske kulturno-gospodarske zveze pri generalnem vladnem komisarju dr. Liberu Mazzi, ki je sprejel dr. Jožeta Deklevo, Mirka Kosmino in odv. Angela Kukanjo. Predstavniki SKGZ so vladnemu komisarju predložili obširno spomenico, v kateri so navedene zahteve po izvajanju ustavnih načel o pravicah manjšine in po uzakonitvi londonskega sporazuma.

Stavkovno gibanje je v preteklem tednu zajelo razna področja tržaške gospodarske dejavnosti. Ladjedelski delavci so začeli s stavkovno akcijo, ki jo je FIOM-CGIL proglasila v vsedržavnem okviru proti nameram vlade, da se skrči število zaposlenih delavcev v ladjedelski industriji. Tržaški ladjedelski delavci so zelo zaskrbljeni zlasti zaradi vztrajnih govoric, da bodo ladjedelnico Sv. Marka spremenili v navaden obrat za popravilo ladij. Tudi pristaniški delavci so med tednom nadaljevali s svojimi stavkami, ki so za več časa ustavile vsako dejavnost v pristanišču. Sedaj pa ne delajo nadurnega dela, kar povzroča zastoj v pristanišču od 17. do 8. ure zjutraj. Zelo dobro je uspela tudi stavka v lesni industriji. Delavci te stroke zahtevajo povišanje plač in skrčenje delovnega urnika.

V občinskem svetu je prišlo v ponedeljek do resnega incidenta. Svetovalci leve opozicije so zapustili sejno dvorano, ker je občinski odbor hotel dati opoziciji samo nekaj drobtin pri razdelitvi mest v upravnih svetih raznih javnih ustanov. Zato je razumljivo, da leva opozicija ni mogla sprejeti nedemokratične politike in kriterijev občinskega odbora.

Na pobudo slovenskih kulturnih delavcev v Trstu je bil v Avditoriju Andrićev večer, ki je naletel na velik odziv pri vsej slovenski javnosti. O pisateljevem življenju in književnem ustvarjanju je predaval pisatelj Alojz Rebula.

Prispevki za nesrečno prebivalstvo Dalmacije, ki je bilo prizadeto zaradi hudega potresa, so do danes dosegli že precejšnjo vsoto denarja. Iz vseh krajev področja in od najrazličnejših ljudi prihajajo prispevki na naše uredništvo in na upravo, kar jasno dokazujejo dolgi seznami dobrotnikov, ki jih vsak dan objavljamo.

Slovenska javnost na Goriškem, ki je te dni izvedela, da bodo na vseh šolah, to se pravi tudi na slovenskih, dne 29. januarja pisali nalogo ob evropskem šolskem dnevu, se upravičeno sprašuje, če bodo šolske oblasti tudi letos napravile krivico nad slovenskimi dijaki, in jim zaukazale, naj nalogo o evropski solidarnosti in razumevanju med narodi na osnovi enakopravnosti in spoštovanja njihovih pravic, ponovno napišejo v italijanščini, kot lani in vsa prejšnja leta.

Demokristiani v Gorici so s svojim pokrajinskim kongresom, na katerem so izvolili tri delegate za vsedržavni neapeljski kongres, postavili temelje usmeritve na levo, ki naj rešuje nekatera važna vprašanja, med katerimi so nacionalizacija energetskih virov, odprava spolovinarstva, razvoj solstva itd. Mladi demokristiani so ne na kongres tako dobro pripravili, da so z dvema listama levice izrinili iz delegacije za Neapelj manjšinskega desničarskega zastopnika. Zanimiva je tudi vest, ki se je pojavila na račun odnosov med demokristiani in socialnimi demokrati, ki vodijo goriško občinsko upravo. Vest je objavil «Il Piccolo» pod naslovom «Možnost krize v goriški občini in pokrajini». Med obema strankama, naj bi se pojavil spor, ker demokristiani niso držali obljube, da bodo izvolili za predsednika upravnega sveta civilne bolnišnice predstavnika PSDI odv. Cosso. Namesto njega so izvolili svojega človeka dr. Polesija.

Bojazen pred kozami nam je pognala strah v kosti. Zato so goriške zdravstvene oblasti odredile, naj se tistih 2.500 doz cepiva, ki jih imajo trenutno na razpolago, uporabi za cepljenje oseb, ki imajo opravka s tujci, torej za nomorščake, obmejno osebje, lastnike javnih lokalov.

Po ukinitvi trošarinskega davka na vino

Davek na poslovni promet in birokracija še bolj tlačita neposredne obdelovalce

Vlada naj ukine IGE in odpravi birokratski postopek, ki obremenjuje vinogradnike

Predložen zakonski osnutek poslancev Vsedržavne kmečke zveze

Dolga leta so se vinogradniki borili za ukinitev trošarinskega davka na vino. Vlada je bila končno primorana, da je v zadnjih dveh letih postopoma nižala davek na vino in ga je ukinila s 1. januarjem tekočega leta.

V zadnjih dveh letih ni postopno znižanje trošarinskega davka na vino prineslo našim vinskim proizvajalcem nobene konkretne koristi.

Tudi potrošnik ni zaradi tega kupoval vina po nižji ceni, tako da sta kvečjemu imela od tega korist gostilničar ali v še večji meri vinski veletrgovec.

Proizvajalci so čakali začetek novega leta, ker so upali, da bodo z ukinitvijo trošarine na vino lahko prosto prodajali svoj pridelek, brez vsake zapreke. Na žalost in na škodo proizvajalca pa je zadeva trošarine na vino še bolj zapletena in zavozlana, kot je bila doslej. Res je, da je bil ukinjen občinski trošarinski davek na vino, povišan pa je državni davek IGE.

Dne 14.12.1961 je stopil v veljavo zakon predsednika republike št. 1315, ki ukinje trošarino na vino, določa pa državni davek IGE, in sicer za tržaško področje v sledeči meri (objavljam samo prvi člen, ki zanima naše proizvajalce vina):

Navadna in tipična vina, nevstekleničena ali v posodah kakršnegakoli izdelka in kakršnega koli imena, so ocenjena s povprečno ceno na hektoliter 8.000 lir. Na to ceno se plača 6.30 odst. IGE, kar znese 504 lire na hl, izterjevalni stroški pa znašajo 40.32 lire na hl.

Tako bo na vsak hektoliter vina moral proizvajalec plačati IGE v znesku 544.32 lire, vendar je to še najmanjši nedostatek novega zakona. Vznemirjenje in nezadovoljstvo je vzbudil ukrep, po katerem morajo kmetje, ki imajo vino v kleti, predložiti izjavo, koliko vina imajo in njegovo relativno alkoholno stopnjo. Ukrep omogoča pristojnim organom, da lahko zaplenijo vse vino, za katero ni bil plačan davek IGE.

Upravičena je torej zaskrbljenost in razumljivo je nezadovoljstvo kmetov zaradi tega postopka, ki obremenjuje proizvajalce s primorano izjavo o alkoholni stopnji vina in količini vina, ki ga ima v kleti. Ta postopek zahteva posebno knjigovodstvo vsakega posameznega vinogradnika, tako da je položaj še slabši kot je bil prej.

Doslej vinogradniku ni bilo treba naznaniti, koliko vina ima v kleti niti koliko stopenj alkohola ima vino, medtem ko je naznanil samo ono vino, ki ga je prodal, trošarinski davek pa je po navadi plačal kupec.

Iz vsega tega je razvidno, da novi državni ukrep praktično razveljavlja vse koristi in olajšave, ki bi jih vinogradniki lahko imeli z ukinitvijo trošarinskega davka na vino. Pripomniti moramo, da je bil eden izmed vzrokov, zaradi katerih je parlament odobril ukinitev trošarine na vino ta, da se odstranijo vse zapreke, ki so ovirale prosto razprodajo vinskega pridelka z namenom, da bi proizvajalec čim bolje vnovčil svoj pridelek.

Upoštevajoč pritožbe prizadetih vinogradnikov, med katerimi je vladni ukrep povzročil upravičeno nezadovoljstvo, sta poslanca Vsedržavne kmečke zveze Avoglio in Grifone predložila parlamentu zakonski osnutek, da se takoj ukine davek IGE na vino ter da se ukine obvezna prijava pridelka. Poleg tega naj se proizvajalcem dovoli neposredna prosta prodaja vina lastne proizvodnje potrošnikom.

Vinogradniki so po dolgih borbah dosegli, da se končno ukine trošarina na vino. Toda ta ugodnost ne sme biti praktično onemogočena z novim državnim ukrepom, ki spet tlači neposrednega obdelovalca. Zato upamo, da bo zakonski načrt, ki sta ga parlamentu predložila levičarska poslanca z vso nujnostjo, v najkrajšem času odobren in da bodo kmetje imeli dejansko korist, ki jim je bila naklonjena z ukinitvijo trošarinskega davka.

Občni zbor Gozdne zadruge

Zadružniki v Padričah so uredili «tavolar»

V Padričah je bil pretekli teden 53. redni letni občni zbor Gozdne zadruge, ki združuje 48 članov. Iz poročila je bilo razvidno, da je zadruga v pretekli poslovni dobi opravila veliko delo, saj so uredili «tavolar» tretjine članov, ki je bil doslej neurejen. To delo je zahtevalo mnogo dela in truda ter precej materialnih stroškov, a je bilo po zaslugi odvetnika dr. Igorja Grudna vestno in v redu opravljeno. Zato je občni zbor dr. Grudnu tudi izrazil priznanje in zahvalo.

Med ostalimi večjimi deli, ki so bila opravljena v pretekli poslovni dobi, naj še omenimo zgraditev velikega skladišča, v katerem imajo zadružniki spravljeno kosilnico, vejenco, lestve in drugo orodje. Tudi to delo je veljalo precej denarja.

Zadružniki so na občnem zboru tudi ugotovili, da je letos zelo razpasen borov prelec. Če upoštevamo, da ima zadruga 26.000 kvadratnih metrov gozdne površine in da so nekateri bori visoki celo 24 metrov, tedaj si lahko predstavljamo, tako težko nalogo so imeli pobiralci mehov borovega prelca. V tej zvezi naj omenimo, da plačuje pobiralce zadruga, vendar bi bilo nujno potrebno, da priskoči v takem primeru na pomoč tudi pristojna oblast.

Končno naj še omenimo, da so zadružniki potrdili dosedanji odbor, ki mu predseduje Josip Žagar, tajnik pa je Anton Grgič.

REPENTABOR

V zadnji nedeljski številki se je v članku «Vaščani repentaborske občine si bodo lahko napeljali telefon v stanovanje» zgodila neljuba pomota. Napisano je bilo, da znaša v Trstu šestmesečna telefonska naročnina 5.803 lire, v resnici pa velja to za štirimesečno naročnino. Naj nam čitatelji napako oprostijo.

NABREŽINA

Na vprašanje, ki je bilo postavljeno v nekem dopisu iz Nabrežine, češ kaj bo z Domom za onemogle, odgovarjamo naslednje:

Na eni lanskih sej devinsko-nabrežinskega občinskega sveta je bilo o tem vprašanju mnogo govora in je občinski svet takrat sklenil, da se stavba, ki je bila namenjena Domu za onemogle, dodeli industrijski šoli, ki sedaj životari — zlasti kar zadeva delavnice in praktični pouk sploh — v nemogočih prostorih. Strošek za ureditev poti do stavbe je torej povsem upravičen, če upoštevamo, da bo v njej šola.

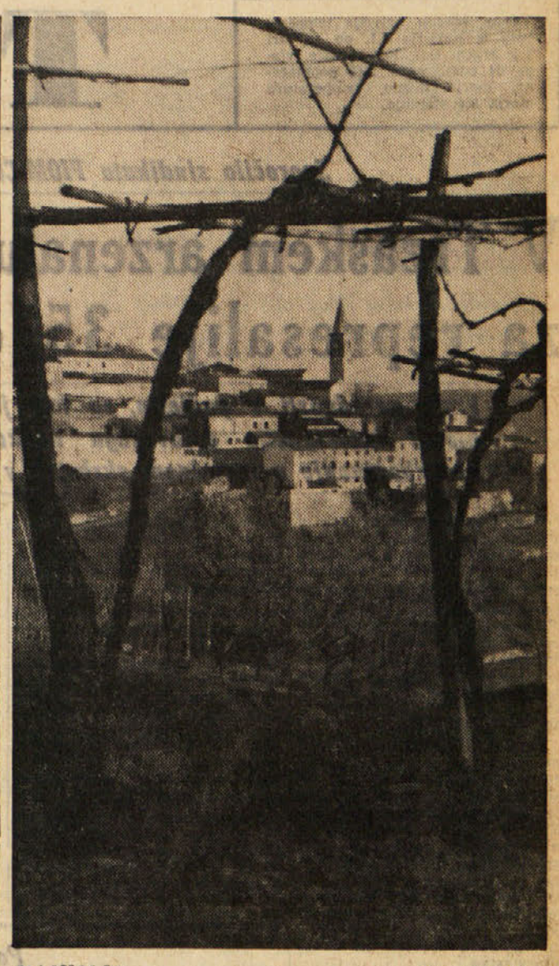

MACKOLJE (Foto Magajna)

Zasedanje glavnega odbora KZ

Letos v februarju bo redni letni občni zbor Kmečke zveze

Obširna razprava v zvezi z izvajanjem zelenega načrta

Pretekli teden se je sestal glavni odbor Kmečke zveze, katerega sestavlja sedemnajst članov. Po pozdravu predsednika Josipa Škrka je imel uvodno poročilo tajnik inž. Jozip Pečenko, ki se je dotaknil številnih vprašanj, ki zadevajo naše kmetijstvo ter nakazal druge probleme, ki so z njim v zvezi.

Med glavnimi vprašanji, ki jih je obravnaval glavni odbor Kmečke zveze, pa je bilo nedvomno vprašanje bodočega občnega zbora. Po izčrpni razpravi so člani sklenili, da bo občni zbor v februarju tekočega leta. Točen datum letnega zasedanja članov Kmečke zveze bodo določili kasneje. V tej zvezi je bilo tudi načeto vprašanje spremembe pravil KZ, ki se morajo prilagoditi zahtevam in potrebam organizacije.

Precejšnjo pozornost so člani glavnega odbora posvetili izvajanju zelenega načrta. Glede tega so izrazili številne pripombe ter postavili več predlogov, ki se nanašajo na konkreten položaj kmetijstva na našem področju. Sprejetih je bilo tudi več sklepov.

Omenimo naj še, da so člani glavnega odbora Kmečke zveze po končanem zasedanju zbrali za po potresu prizadeto prebivalstvo Dalmacije 9.000 lir.

KRIŽ

Stevilo članov pevskega zbora A. Sirk se je iz raznih vzrokov, posebno še zaradi odhoda mladine v vojsko, skrčilo. Ostali maloštevilni pevci so se priključili pevskemu zboru «Vesna», ki šteje okrog 30 pevcev, pretežno mladih. Zbor razpolaga z lepimi, svežimi in uglajenimi glasovi, s katerimi se da veliko doseči. Mladina je včasih malo nestrpna in neugnana, a v bistvu dobra in ima smisel za lepo in dobro. Želeti je, da bi se zbor še okrepil.

Se vedno se razni posredovalci zanimajo za zemljišča v bregu pod cesto in navijajo gospodarje, da bi jih prodali. A če so nekatere že spravili na limanice, jim niso drugi voljni slediti. Zemljišče, ki je šlo še nedavno za nekaj milijonov, ima danes — iz tretje ali iz četrte roke — v gotovih primerih 30-kratno in še višjo ceno. Dobra šola za naše ljudi in zato se jim prodaja prav nič ne mudi.

Kot je znano, se vršijo kmetijska zboljšanja od jeseni skozi zimo. Doslej pa je bilo tako neugodno vreme, da je vse delo izostalo. Odpadla so tudi tekoča opravila, kot obrezovanje, okopavanje i. e. Če bosta še konec prosinca in svečan slaba, bo na pomlad težko vsem.

Malo je vina iz zadnje letine, malo osmic. Imeli smo že tri. A ker se dobro blago samo hvali, so veje s »prtonovo« na žalost naglo zginile. Želimo, da bi prihodnje leto visele dalj časa.

DEVIN

Zvedeli smo, da je prefektura zavrnila sklep občinske uprave, ki je stremel za tem, da se v naši vasi uredi prostor za parkiranje avtomobilov. V ta namen je bilo v občinskem proračunu predvidenih dva milijona lir, katere pa je prefektura kljub že odobrenemu sklepu enostavno črtala. Slišali smo tudi, da so bili občinski upravitelji nagovorjeni, da naj v ta namen najamejo državno posojilo.

Tako ravnanje se nam zdi povsem neumestno. Parkirni prostor za avtomobile bi služil predvsem tujcem, ki prihajajo k nam in le v zelo majhni meri vaščanom. Zato nikakor ne moremo dopustiti, da bi se občina, ki je že itak pasivna, še bolj zadolžila, zlasti pa še v takem primeru, ko občani od tega ne bi nič imeli. Morda bo kdo dejal, da gre v tem primeru za turistični objekt, ki bi prinesel občini posredno korist. Toda nam se zdi, da bi bilo treba dolga desetletja, preden bi se ta posredna korist izplačala.

Zato smo mnenja, da je treba parkirni prostor zgraditi v okviru javnih del, ki so zapopadena v gospodarskem načrtu.

ŠTIVAN

Z zadovoljstvom smo sprejeli vest, da je občinska uprava namenila pol milijona lir za izboljšanje javne razsvetljave vzdolž glavne ceste. Ni pa nam znano, če je v tem načrtu tudi nadomestitev sedanjih žarnic s fluorescenčnimi, kot smo zadnjič izrazili željo. Upamo, da bo tako, kajti le v tem primeru bi obstajala nekaka povezava med Sesljanom, Devinom in Štivanom, zlasti še, ker je tudi za Devin (od vasi do morja) namenjenih v ta namen pol milijona lir, za Sesljan 300.000 lir in za križišče pri Trčonovi trgovini v Sesljanu 200.000 lir.

***

«Primorski dnevnik» je že povedal, kako je z delavstvom v tukajšnji papirnici. Podjetja, ki grade objekte za povečano papirnico, so te dni odslovile okrog 100 delavcev in od teh visok odstotek iz naše občine. Drugi — spet kakih 100 — bodo kmalu na vrsti. In potem?

64. občni zbor Zavarovalnice za govejo živino v Bazovici

166 članov zavarovalnice ima zavarovanih 511 glav živine

Zavarovalnica združuje člane iz Bazovice, Gropade, Padriča in z Jezera - Zanimivi statistični podatki o gibanju članstva

Ob prisotnosti velikega števila članov je bil preteklo nedeljo v Preslovi dvorani v Bazovici 64. redni letni občni zbor Zavarovalnice za govejo živino, ki združuje živinorejce iz Bazovice, Gropade, Padriča in z Jezera.

Po pozdravu predsednika Albina Grgiča — Zora je podal tajniško poročilo Miro Križmančič. Iz poročila je bilo razvidno, da je odbor imel v pretekli poslovni dobi štiri seje, na katerih je podrobno obravnaval razna pereča vprašanja. Tako je bilo govora o poteku cenitve, o nabavi zdravil, o dokladah za hitri zakol in podobno. Ugotovljeno je bilo, da je dobilo doklado 8 živinorejcev, ki so morali na hitro in zaradi bolezni zaklati krave. Doklade so se gibale od 10.000 do 30 tisoč lir. Načeto je bilo tudi vprašanje plačila trošarine v primerih nujnih zakolov. V takih primerih dobijo živinorejci komaj eno četrtino ali celo eno petino vrednosti zaklane živali, toda trošarino je treba plačati v celoti, kot da je zakol normalen. Zato bodo storili potrebne korake, da bi v takih primerih plačali največ polovico predpisane trošarine.

Podani so bili tudi statistični podatki za leto 1961. Zavarovalnica je v preteklem letu imela skupno 166 članov, in sicer 76 iz Bazovice, 59 iz Gropade, 25 iz Padriča in 6 z Jezera. V Bazovici pa je bilo zavarovanih 239 krav, 38 junčič, 9 junčkov, en vol in en bik (skupaj 288 glav); v Gropadi je bilo zavarovanih 84 krav, 18 junčič, 37 junčkov, 4 voli (skupaj 143 glav); v Padričah je bilo zavarovanih 48 krav, 13 junčič, 3 junčki in en vol (skupaj 65 glav); na Jezeru pa je bilo zavarovanih 8 krav, junček in junička ter pet volov (skupaj 15 glav).

Iz teh podatkov je razvidno, da je bilo zavarovanih 379 krav, 70 junčič, 50 junčkov, 11 volov in en bik, tako da je bilo skupno zavarovanih 511 glav živine.

Če te podatke primerjamo s podatki iz leta 1960, tedaj ugotovimo, da se je število članov znižalo od 185 v letu 1960 na 166 lani, medtem ko se je število glav zavarovane živine znižalo le za 8, kar pomeni, da je nazadovalo od 519 na 511. Se en zanimiv podatek: leta 1960 je bilo zavarovanih 373 krav, lani pa 379 oziroma 6 več.

Blagajniško poročilo je potem imel Vincenc Križmančič, nato pa so bile volitve novega odbora. Izkazalo se je, da so bili v glavnem potrjeni dosedanji upravitelji. Omenimo naj še, da je občni zbor pozdravil tudi tajnik Kmečke zveze inž. Josip Pečenko.

Na občnem zboru je bilo vprašanje mleka le mimogrede omenjeno, tako da živinorejci o tem sploh niso razpravljali. Toda iz statističnih podatkov o stanju živine smo dobili zanimivo sliko, ki kaže, kaj pomeni neposredna prodaja mleka za naše živinorejce.

Predvsem je takoj padlo v oči, da se je število članov zavarovalnice močno znižalo, kar je pripisati dejstvu, da so mnogi živinorejo opustili. Po drugi strani pa število glav zavarovane živine ni občutno padlo in je — kar zadeva krave — celo naraslo. V razgovoru z nekaterimi živinorejci smo dobili pojasnilo, kaj je temu vzrok. Živinoreje se še trdno držijo oni kmetovalci, ki neposredno prodajajo mleko potrošnikom v mestu. Na vprašanje, kaj bi se zgodilo, če bi bila neposredna prodaja mleka prepovedana, in bi dobili mleko plačano na domu recimo po 50 do 55 lir, so nam soglasno odgovorili, da bi v tem primeru tudi oni živinorejo opustili!

Preden se torej govori o gradnji sirarne, ki jo ima v načrtu Ustanova za obnovo kmetijstva, naj se torej dobro prouči vprašanje neposredne prodaje mleka potrošnikom, kajti vse kaže, da je od tega odvisen nadaljnji razvoj in celo obstanek živinoreje na našem področju.

PREČNIK

Marija vd. Sušteršič, rojena Gabrovec, se je pred leti preselila od nas k svoji hčerki v Nabrežino. Bila je mnogo let vdova po železničarju in kot takšna uživala skromno pokojnino, nazadnje pa še podnoro po sinu, ki je umrl v Nemčiji (Dachau). S svojim izredno krepkim zdravjem in mirnim značajem se je prilagajala usodi in je jemala življenje kakršno je pač bilo. Bolezni skoro ni poznala in je preminila le zaradi starosti — v svojem 87. letu.

V ponedeljek smo jo položili k večnemu počitku na nabrežinskem pokopališču. Lahka ji kraška gruda, svojcem pa izrekamo naše sožalje.

PIŠČANCI

Iz naše vasi se le redko kdaj oglasimo, pa tudi malokdo nas obišče — če izvzamemo tržaške izletnike, ki zlasti ob nedeljah radi pridejo k nam. Zato pa moramo po dolgem času spet načeti vprašanje, ki bi spadalo v pristojnost tržaške občine. Gre namreč za vaške poti, ki so v zelo slabem stanju, zlasti pa še dohodi v vas. Pot, ki vodi iz Ul. Commerciale do vasi je v obupnem stanju, zlasti pa še v deževnem vremenu, ko je tako rekoč neprehodna. Zato bi prosili, da bi se pri nas kdaj oglasil kak uslužbenec občinskega tehničnega urada ter se na mestu samem prepričal, da je to, kar smo napisali, točno.

Želeli bi tudi, da se ojači javna razsvetljava, ki je absolutno nezadostna. Se bi imeli kaj povedati, toda za sedaj bi bili zadovoljni, če bi nam popravili poti in ojačili razsvetljavo.

COL

Že nekaj časa so delavci SELAD zaposleni pri urejevanju dvorišča okoli osnovne šole. Delo je bilo zelo potrebno, tako da bodo šolski otroci lahko imeli spomladi na razpolago igrišče in jim ne bo treba več na cesto, ki je še precej prometna.

Pričakujemo pa, da je to le začasna rešitev, kajti znano je, da ima Občinska lista v svojem programu gradnjo novega šolskega poslopja. Bali smo, da je devinsko-nabrežinska občina najela za gradnjo dveh otroških vrtcev posojilo, ki istočasno predvideva tudi državni prispevek. Te ugodnosti bi se lahko poslužili tudi pri nas za gradnjo novega šolskega poslopja. Baje znaša državni prispevek od 59 do 90 odst. celotnih stroškov, tako da odpade le nakup zemljišča in opreme.. Če bi država v našem primeru nudila samo 75 odst. prispevka, tedaj bi prišli razmeroma poceni do novega šolskega poslopja, ki je nujno potrebno.

Staro šolsko poslopje pa bi lahko primerno preuredili v stanovanjske prostore. Z majhnimi stroški bi lahko našlo v tem poslopju zatočišče 5 družin, ki živijo v slabih stanovanjskih razmerah.

Nekaj članov upravnega odbora Zavarovalnice za govejo živino v Bazovici

BORŠT

Preteklo sredo smo imeli v vasi praznik, ko smo obhajali vaškega patrona sv. Antona. Vreme je bilo izredno lepo, zlasti še v zgodnjih popoldanskih urah, ko je sonce za ta letni čas prav močno grelo. Zaradi tega je bilo v vasi precej živahno, saj je prišlo k nam v goste mnogo okoličanov in Tržačanov, Tončkov in Tonček, ki so do poznih večernih ur posedali v vaških gostilnah.

Škoda le, da ni bilo tradicionalne kulturne prireditve. Upamo, da bo prihodnje leto dvorana popravljena in urejena, tako da se bomo lahko v njej zbrali ne samo ob vaškem prazniku, ampak tudi ob drugih priložnostih.

MAVHINJE

Na zadnji seji devinsko-nabrežinskega občinskega sveta je župan Albin Škrk odgovoril tudi na nekatera vprašanja, ki jih je postavil svetovalec Pipan. Zagotovil je, da bo občinska uprava skušala v najkrajšem času rešiti vprašanje ure, javne razsvetljave ter napajališča. Glede ceste Mavhinje — Prečnik pa je župan ugotovil, da spada ta cesta v upravo pokrajine, vendar se občina kljub temu zanima, da bi jo uredili. To vprašanje so postavili tudi na prefekturi in je podprefekt dr. Pasino še pred nedavnim izjavil, da se bo osebno pozanimal za zadevo ter jo skušal rešiti v smislu želja prebivalcev.

DOL

Prebivalce zaselkov v Dolu, kjer še ne sveti električna luč, bo prav gotovo razveselila novica, ki smo jo te dni izvedeli na pristojnem mestu, da je družba SELVEG že prejela od države polovico zneska, se pravi 2 milijona lir, za izvedbo zaključne faze elektrifikacije teh zaselkov. Celotno delo bo stalo okoli 4 milijone. S tem denarjem bo družba napeljala tok še v Ferletiče, Bonete, Komarje in Sabliče. Če upoštevamo, da je družba denar prejela, tedaj lahko sklepamo, da ni daleč dan ko bodo njeni delavci prišli v Dol dokončat delo, ki so ga začeli že pred časom.

ŠTANDREŽ

Promet skozi našo vas neprestano narašča. Ne moremo pa reči, da se vzporedno s tem pojavom širijo tudi naše ceste. Takšne ostajajo, kot so bile dolga leta, predvsem pa se nič ne širijo, kar predstavlja hudo nevarnost za vsakogar ki se vozi ali pa po njih hodi.

Najbolj ozek, pa tudi nevaren je tisti del Ul. sv. Mihaela, kjer se pri Briskovi gostilni križa s Kraško ulico. Cesta na tem kraju ni samo zelo ozka, ampak tudi tako nerodno zavije, da se že motociklist in kolesar s težavo prebijeta skozi, kadar v nasprotni smeri pripelje ogromen mestni avtobus. Če pa se z njim sreča avtomobilist, tedaj mu ne preostane drugega, kot da pritisne na zavore in se ustavi, dokler avtobus ne odpelje mimo njega.

Občinska uprava je prejšnje leto razpravljala o tem nesrečnem vozlu in je priporočila, naj bi lastniki zgradbe, ki promet najbolj zavira, privolili v prodajo svoje nepremičnine, da bi občina cesto lahko razširila. Doslej, kakor se zdi ,v tem pogledu ni bil storjen še noben korak.

PODGORA

Z zadovoljstvom smo izvedeli za sklep goriškega občinskega sveta, da je odkupil tisti del zemljišča v Ul. IV. novembra, kjer ta ulica napravi na križišču z Ul. Cotonificio oster in nepregleden ovinek. Na tem kraju se je pripetilo že nekaj nesreč, vozniki pa morajo voziti skrajno previdno, da ne pride do česa hujšega. Ulica IV. novembra je zares prometna, saj je ena izmed glavnih dohodnih poti v severni del Gorice. Po njej vozijo številni avtomobili, pa tudi tovorniki, in je zato zares skrajen čas, da je naše najvišje krajevno predstavništvo ugodilo zahtevi levičarskih svetovalcev, ki so predlog za odpravo ovinka že pred časom priporočili goriškemu županstvu.

PROSEK

Vedno večje preglavice nam povzroča pot v breg. Občina jo je pred časom zakrpala, kar pa pomeni za takšno reber bob ob steno. Pot je neuporabna do Žlahtnega borštа, Postran in Grljana. Vsa naša prizadevanja, da bi občina te poti enkrat temeljito popravila, so bila zaman. Potrebno bi bilo, da bi naši občinski svetovalci o tem spregovorili v občinskem svetu. Pot je važna tudi s stališča tujskega prometa.

Prav tako se že nekaj let zanimamo za napeljavo vodovoda v breg. V poštev bi za začetek prišlo najmanj 20 posestnikov. Od sedanjega vodovoda do teh zemljišč bi bilo okrog 500 m. Ali bi se to ne moglo izvesti v smislu zakona štev. 454 oziroma «zelenega načrta»? O tej zadevi bi nam mogli in tudi morali kaj več povedati na 14-dnevnem večernem kmetijskem tečaju, ki je sedaj pri nas, saj se razen o mehanizaciji, kmetijstvu, cvetličarstvu in vrtnarstvu govori tudi o «zelenem načrtu». Naj omenimo, da se tečaj vrši v italijanskem jeziku, čeprav smo že tolikokrat povedali, da je pouk uspešen le, če se vrši v materinem jeziku udeležencev.

Odkar je jeseni lanskega leta preminil pok. Prašelj, ki je skrbel za čistočo vasi, so vaške poti tako zanemarjene, kot še niso bile. Občina naj nam vsaj pove, če namerava vas povsem zanemariti.

Tudi glede razsvetljave smo zapostavljeni. Naše vaške poti so, kot znano, ozke, a promet je vedno večji; zato so žarnice toliko bolj potrebne.

FERNETIČI

Vse bolj vztrajno si utirajo pot govorice, češ da se bodo na pomlad začela dela za razširitev cestišča pri obmejnem bloku. Pred časom je bilo tu več inženirjev, ki so si ogledali teren. Pravijo, da bodo zaradi razširitve cestišča tudi podrli Krtovo gostilno ter zemljišče uredili tako, da bo ob strani ceste dovolj prostora za nekaj desetin tovornjakov s prikolicami. Krtova gostilna pa bo potem seveda dobila prostore v novi hiši, ki jo bodo zgradili na vrtu.

Upamo, da ne bo ostalo samo pri govoricah, ampak da se bodo dela v najkrajšem času začela. To je nujno potrebno zaradi vedno večjega prometa tovornjakov, ki se odvija skozi ta blok. Zlasti se to občuti v jutranjih urah, ko je na cesti dolga vrsta kamionov iz Jugoslavije, Avstrije, Nemčije in seveda Italije, ki čakajo na spremstvo finančnih stražnikov za pot v prosto pristanišče. V tem času je prehod drugih motornih vozil, ki so namenjena proti bloku ali pa v nasprotno smer, zelo otežkočen in predvsem nevaren. Zato je nujno potrebno, da se dela čimprej začnejo.

JAMLJE

Ljudska hiša, ki jo je občina zgradila v naši vasi, je še vedno prazna. Marsikdo je na tihem gojil upanje, ko je videl, kako stavba nagloma raste in se približuje dograditvi, da se bo izselil iz svojega tesnega stanovanja v zares sončno in udobno bivališče. Toda delal je račune brez krčmarja, ker so se medtem pojavile nekatere objektivne težkoče, da ključev stanovanj prosilcem niso izročili. Uprava Ljudskih hiš je namreč odločila, da se stranke toliko časa ne bodo vselile, dokler ne bodo do zgradbe napeljali vodovoda, ker so vse sanitarije in kuhinja opremljene z vodovodnimi pipami in jih drugače sploh ni mogoče uporabljati.

Vreme včeraj: najvišja temperatura 9, najnižja 7.1, ob 19. uri 7.2; zračni tlak 1029.2 raste, vlage 84 odst., nebo 1/10 pooblačeno, morje mirno, temperatura morja 9.4 stopinje.

Tržaški dnevnik

Danes, NEDELJA, 21. januarja
Neža
Sonce vzide ob 7.39 in zatone ob 16.55. Dolžina dneva 9.16. Luna vzide ob 17.47 in zatone ob 7.54.
Jutri, PONEDELJEK, 22. jan.
Viktor

Sporočilo sindikata FIOM-CGIL

V Tržaškem arzenalu odpustili za represalije 35 delavcev

Vrsta nerednosti v podjetju, za kar je sindikat zahteval intervencijo delavskega nadzorništva - Danes zborovanje o socialnem skrbstvu v kinu Alabarda

Včeraj se je sestal ožji aktiv uslužbencev ladjedelnic sindikata FIOM-CGIL, ki je obširneje govoril predvsem o odpustitvi 35 delavcev Tržaškega arzenala. Ti delavci so imeli pogodbe za določeni čas in teh pogodb sedaj niso podaljšali kot represalijo, ker so stavkali skupno z večino ostalih delavcev, ko je to stavko proglasila v vsedržavnem okviru FIOM-CGIL.

Tajništvo sindikata je sporočilo, da so že intervenirali na nadzorništvu za delo in zahtevali, da takoj intervenira pri Arzenalu, saj v tem podjetju vrše številne nadure z izgovorom, da ne morejo najti kvalificirano delovno silo. Sedaj pa odpuščajo delavce, ki so nedvomno kvalificirani, sposobni in ki so koristili podjetju. Na tak način se kršijo zakonska določila in ukazi ministrstva.

Na sestanku so tudi ugotovili in obsodili odpustitev domačih delavcev v trenutku, ko je v Tržaškem arzenalu zaposleno večje število delavcev izven našega področja, za katere mora podjetje plačevati več. Tudi ta pojav govori o čudnem načinu upravljanja državnih podjetij.

Ugotovili so tudi, da se bo morala sindikalna organizacija in pristojni nadzorni organi bolje brigati glede notranjih odnosov v Tržaškem arzenalu ter zlasti v zvezi z izvajanjem zakona, ki prepoveduje dajanje dela na «zakup» in ustanavljanje slamnatih podjetij «ditte prestanome». V tej zvezi so omenili vrsto podjetij, katerih delavci so zaposleni v Tržaškem arzenalu in ki nimajo prav nobene opreme.

Sindikat FIOM-CGIL v svojem sporočilu obsoja tako ravnanje vodstva podjetja kot tudi izjave nekaterih predstavnikov druge sindikalne organizacije, saj so se čule grožnje o odpustih zato, da se prepreči stavka. V zaključku razprave pa so podčrtali prepričanje, da bodo delavci Tržaškega arzenala enotno in zavedno podprli svoje delovne tovariše, ki jih podjetje skuša vreči na cesto.

* * *

Včeraj je bilo na pobudo Nove delavske zbornice-CGIL zasedanje v okviru tedna posvečenega INCA, na katerem so obširno govorili o raznih vprašanjih socialnega zavarovanja, pokojnin, o varnosti zaščiti itd. Zasedanju so prisostvovali tudi predstavniki urada za delo in se je na njem razvila živahna diskusija.

Danes dopoldne ob 10.30 pa bo v kinu «Alabarda» javno zborovanje, na katerem bo senator Umberto Fiore govoril o socialnem zavarovanju in o zahtevah združenja upokojencev za dosego minimalne pokojnine 15.000 lir ter za sorazmerno povišanje vseh pokojnin.

—«»—

Jutri skupščina članov NSZ

Jutri ob 20. uri bo na sedežu Neodvisne socialistične zveze v Ul. sv. Frančiška 20 skupščina članov NSZ. Dnevni red: Sedanji politični položaj v Italiji s posebnim poudarkom na škandal o Fiumicinu, vladna kriza, kongres KD in levi center ter razprava o XXII. kongresu KP SZ v zvezi z diskusijo v okviru KPI.

Brazilski veleposlanik na obisku v Trstu

Včeraj je prispel v Trst predsednik brazilskega inštituta za kavo veleposlanik Sergio Armando Frazao, katerega so spremljali predstavniki tega inštituta in sprejeli na kolodvoru predstavniki tržaških oblasti ter gospodarskih krogov. Veleposlanik si je ogledal pristaniške naprave. Na sestanku na trgovinski zbornici je izjavil, da bodo povečali zalogo od 100.000 na 200.000 vreč kave.

Sestanka se je udeležil tudi predsednik trgovinske zbornice dr. Caidassi. Proučili so vse plati delovanja skladišča, ki so ga ustanovili pred dvema letoma in pol. Veleposlanik Frazao je sporočil, da namerava zavod povečati prodajo kave na italijanskem tržišču. V ta namen bodo ustanovili dve prodajni mesti v Genovi in v Milanu, ki bosta odvisni od tržaškega skladišča. Sporočil je tudi, da bodo razdelili nagrade operaterjem, ki bodo največ prispevali k povečanju prodaje brazilske kave v Italiji.

Pred sestankom si je brazilski diplomat v spremstvu funkcionarjev zavoda za kavo ogledal skladišče v novem pristanišču. Nato se je sestal z vladnim komisarjem dr. Mazzo in z županom Franzilom. Iz Trsta je odpotoval snoči.

Sestanek svetovalcev NSZ

Razprava o preteklem delu in o perspektivah za prihodnost

Pozdrav tov. Laurentija, poročilo tov. dr. Dekleve in diskusija

Snoči je bil na sedežu Neodvisne socialistične zveze v Ul. sv. Frančiška sestanek pokrajinskega in občinskih svetovalcev NSZ. Na sestanku so razpravljali o delu v preteklem letu, o uspehih in težkočah ter o perspektivah delovanja za letošnje leto.

V začetku je pozdravil v imenu NSZ navzoče svetovalce tajnik tov. Eugenio Laurenti in jim voščil uspešno delo. Nato je podal glavno poročilo tov. dr. Jože Dekleva, ki je omenil tudi skupne sestanke izvoljenih slovenskih svetovalcev in županov za obrambo pravic slovenske skupnosti na našem ozemlju in v Italiji sploh. Med pozitivnimi dejstvi je omenil uzakonitev slovenskega šolstva, kar je treba pripisati predvsem vztrajni borbi. Govoril je tudi o zelenem načrtu in drugih vprašanjih, ki zanimajo naše kmetovalce. Nadalje je orisal problematiko Slovencev na našem področju sploh in delo v tržaškem občinskem svetu še posebej. Omenil je tudi zadnje zasedanje Zveze demokratičnih občin, ki je bilo v Trstu, v kratkih obrisih nakazal, o čem so razpravljali in kaj so sklenili, ter povedal, da bo ponovno večje zasedanje v Vidmu. Tov. Dekleva je končno še nakazal perspektive za bodoče delo.

Po poročilu je sledila živahna diskusija, med katero so razni svetovalci zlasti nakazali problematiko v svojih občinah. Med drugim so spregovorili repentaborski župan tov. Bizjak, tov. Dušan Furlan o vprašanjih nabrežinske občine, tov. Vlado Cibic o zgoniški občini, tov. Josip Bolčič o problematiki dolinske občine in pokrajinski svetovalec tov. inž. Pečenko o kmečkih problemih vseh podeželskih občin ter pokrajine.

—«»—

Zvišanje prispevka za turistične naprave

Vladni generalni komisar dr. Libero Mazza je zvišal prispevek za razne turistične iniciative na tržaškem ozemlju od 10 na 20 odstotkov. Ta odlok bodo objavili v prihodnji številki Uradnega vestnika. Ti prispevki so namenjeni za važne načrte v okviru povečanja krajevne turistične dejavnosti. Prošnje za prispevke proučuje poseben odbor, ki mu predseduje finančni intendant.

—«»—

Potresna sunka

Tržaški geofizikalni inštitut je včeraj zabeležil dva potresna sunka v oddaljenosti 1.000 km, za katera ni mogel ugotoviti točne smeri. Prvi sunek so zabeležili ob 20.40,18; drugega pa ob 23.20,44.

—«»—

KPI iz Vidma priredi danes javno debato

Kot v mnogih drugih italijanskih mestih, bo danes ob 11. uri v gledališču Puccini v Vidmu proslava 41. obletnice ustanovitve KPI.

Član CK KPI in sekretar deželnega odbora KPI Mario Lizzero bo govoril o temi: «Levi center in stališče KPI». Nato bo debata, na kateri bo govornik odgovarjal na vprašanja, ki mu jih bodo postavili prisotni.

—«»—

Zahteve deželnega odbora PSI

Deželni odbor PSI, ki se je sestal 18. t.m. v Vidmu, je proučil program, odobren na zadnjem sestanku centralnega komiteja stranke. Odbor meni, da predstavlja ta program v sedanjem političnem položaju v državi minimalno vsoto zahtev, ki so neogibno potrebne za resničen preokret v levo. Zato je sedaj dolžnost KD, da ga prouči na svojem kongresu. Druge stranke, ki se zavzemajo za obrat v levo, pa naj podprejo zahteve PSI, tako da pride do korenite politične, gospodarske in moralne obnove v državi.

Deželni odbor tudi odločno zahteva ustanovitev dežele Furlanija-Julijska krajina s posebnim statutom, novo gospodarsko politiko v podjetjih z državno udeležbo v deželi, takojšnje ukrepe za ublažitev gospodarske krize. Vse to naj bo v krajevnem merilu izraz zaželenega odprtja v levo v državnem obsegu.

—«»—

Popis delovne sile

Tržaško županstvo sporoča, da bodo od 21. do 27. opravili zimski popis delovne sile. Gre za statistično anketo po sistemu vzorcev, ki služi za ugotavljanje delovnega tržišča in vzrokov brezposelnosti. V tem času bodo izprašali 516 družin, ki so jih izžrebali iz občinskih seznamov prebivalstva, kot določa osrednji zavod za statistiko. Anketo vodi občinski oddelek za statistiko, ki poziva prebivalstvo, naj z njim sodeluje, da olajša popisovalcem delo, tako da bodo lahko zbrali neogibno potrebne podatke za proučevanje življenjskih razmer.

Po dolgotrajnih polemikah

Končno so včeraj otvorili obnovljeno palačo Costanzi

Obnovitvena dela so stala 85 milijonov - V palači bosta sedeža mestnih redarjev in občinskega oddelka za preskrbo

Včeraj so svečano otvorili tudi obnovljeno palačo Costanzi tik nove občinske palače, s katero je povezana s hodnikom. V tej palači sta sedeža zbora mestnih redarjev in petega občinskega oddelka, ki se ukvarja z mestno policijo in nadzorstvom nad preskrbo. Okrog te palače je bilo mnogo polemik, ker jo je bilo treba podreti in popolnoma obnoviti, ohraniti pa samo tri pročelja, ki spadajo pod pristojnost zavoda za spomeniško varstvo. Tako je ta prenovljena palača stala prav gotovo več, kot če bi zidali drugo čisto znova. Sedaj je pač obnovljena in se je treba s tem dejstvom sprijazniti.

Za otvoritev so izbrali včerajšnji dan, ko je v koledarju sv. Bošjan, ki je patron mestnih policajev. Zato so obesili v pritlično dvorano podobo tega svetnika, ki je delo nekega neznanega toskanskega umetnika iz 16. stoletja.

Ob otvoritvi, ki so se je udeležili predstavniki najvišjih oblasti, je spregovoril župan dr. Franzil, ki je na kratko orisal preteklost palače in kako so jo obnovili. Okrog leta 1840 jo je zgradil slavni arhitekt Pietro Nobile po naročilu Francesca de Costanzija ter ji dal zelo prikupno zunanje lice s stebriči in kamnitnimi venci na pročelju, ki gleda na trg. To zgradbo so nato posnemali pri zidanju manjših zasebnih stavb, okrašenih s stebriči in basreliefi. Iz tega izvira njen umetniški pomen, saj izraža izviren krajevni slog, ki je daleč od hladnega neoklasičnega sloga.

Župan je nato dejal, da se je pokazala obnovitev palače kot najboljša rešitev, saj se je vse, kar je bilo umetniškega, ohranilo, hkrati pa je palača tudi funkcionalna. Načrte za obnovitev sta pripravila arhitekta Boico in Cervi, delo pa je izvršilo podjetje Giacomelli v približno treh letih. Izdatke so krili s posebnim prispevkom vlade. Pri podiranju in obnavljanju so nastale razne težkoče, saj so ohranili le tri pročelja in lepo stopnišče. Težkoče so bile tudi pri polaganju temeljev, ker niso mogli izkoristiti starih in sloni vsa nova stavba na ploščadi iz železobetona. Poleg tega so morali zgraditi tudi železne opornike. Dela, ki so stala 85 milijonov, so končali 25. marca lani. Poslopje ima pritličje in tri nadstropja ter razpolaga s 37 sobami ter dvema manjšima in eno veliko sejno dvorano. Celotna površina znaša 600 kv.m, prostornina pa 10.000 kub.m. Palača je povezana z novo občinsko palačo s pokrito vežo, ki ima stranice iz kovine. Podi so iz linoleja ali pa ploščic. Ogrevalne naprave so povezane s centralo v novi palači, telefon pa s centralo na starem županstvu. V vseh uradih je zaposlenih 67 uslužbencev.

Na koncu svojega govora je želel župan redarjem in uslužbencem oddelka za policijo in oskrbo prijetno bivanje v novih prostorih.

—«»—

Huda nesreča motorista

Ob 22.15 so sprejeli na prvem kirurškem oddelku tržaške splošne bolnišnice hudo ponesrečenega 20-letnega mizarja Mondo Aureliana doma iz Milj. Fanta je pripeljal v bolnišnico 19-letni Gianfranco Tonel iz Milj, ki je povedal, da se je z avtomobilom Alfaromeo vozil proti Miljam in da je na križišču pri Camporah zagledal Monda Aureliana na tleh pobitega in nezavestnega, poleg njega pa je ležala vespa. Takoj mu je pomagal, naložil ga je v avto in odpeljal v bolnišnico, kjer je izjavil, da se je Mondo prav gotovo ponesrečil z vespo. Mondo Aureliano se je močno pobil po glavi in po rokah, je še vedno nezavesten in so si zdravniki o njegovem stanju pridržali prognozo.

—«»—

Trčila sta tovornik in tramvaj

Sinoči pred 20. uro je bil za nekaj časa ustavljen promet po Korzu, ker je pred trgovino UPIM prišlo do trčenja med tramvajem proge št. 3 in tovornikom s prikolico podjetja Gropaiz. Ko je s Trga Goldoni privozil tramvaj, je iz Ul. San Lazzaro tudi privozil na Korzo tovornik omenjenega podjetja, ki je zadel v desni del tramvajskega voza. Na srečo ni bilo človeških žrtev. Tovornik je bil malo poškodovan, nekoliko bolj pa tramvajski voz.

Predavanja o odporniškem gibanju

Predvčerajšnjim se je sestala pod predsedstvom miljskega župana komisija miljskega občinskega sveta, ki jo sestavljajo predstavniki KPI, KD in PSDI. Naloga komisije, je, da pripravi v Miljah vrsto predavanj o nedavni zgodovini države in naše dežele, zlasti kar se tiče osvobodilne borbe. Po izčrpni diskusiji je komisija pripravila okvirni spored predavanj ,ki se bodo začela 20. marca v dvorani kina «Volta». Za predavanja bodo povabili krajevne in vsedržavne kulturne delavce, ki so sami doživljali fašizem in odporniško gibanje.

Obvestilo upokojencem

Občinski anagrafski oddelek sporoča, da bo z jutrišnjim dnem pričel razdeljevati potrdila, ki pričajo, da so upokojenci še živi, oziroma da so žive njihove vdove. Pri tem gre za upokojence kategorije SO. Potrdila bodo delili v pritličju nove občinske palače pri okencih 17, 18, 19 in 20 po naslednjem alfabetskem redu (za vdove veljajo priimki umrlih mož): okence 17 od črke A do E, okence 18 od črke F do M, okence 19 od N do S, okence 20 od T do Z.

Urad priporoča, naj pridejo upokojenci z osebno izkaznico in pokojninsko knjižico. Če pride po potrdilo kdo drug, mora prinesti s seboj tudi dokumente prizadetega upokojenca. Upokojenci naj se v lastnem interesu točno držijo omenjenega razporeda za prevzemanje potrdil.

—«»—

Dr. Ezio Volli je predaval na Reki

Profesor gospodarsko - pravne fakultete v Trstu dr. Ezio Volli je imel v petek na Reki predavanje o izkušnjah 20-letnega izvajanja italijanskega zakonika o plovbi. Predavanje, ki so se ga udeležili jugoslovanski strokovnjaki za pomorsko pravo, je bilo organizirano v okviru dogovora o izmenjavi predavateljev med jugoslovanskim in italijanskim združenjem za pomorsko pravo.

Lani je profesor pravne fakultete v Zagrebu in predsednik jugoslovanskega združenja za pomorsko pravo dr. Brajkovič predaval v Trstu o pogodbah za izkoriščanje pomorskih ladij.

—«»—

Otvoritev dečje knjižnice v Miljah

Včeraj ob 11. uri so v osnovni šoli v Miljah odprli knjižnico, ki nosi naslov «Biblioteca dei muleti». Knjižnico so ustanovili na pobudo miljskega didaktičnega ravnateljstva s sodelovanjem bibliografskega nadzorništva ter z denarnim prispevkom Tržaške hranilnice. Knjižnici so dali omenjeno ime, da s tem še posebno poudarijo, da je namenjena miljskim dečkom ter predstavlja v deželnem okviru novost. Upravlja jo miljski šolski patronat. Otvoritve so se udeležili predstavniki občinskih in višjih oblasti.

Za pomoč prizadetim po potresu v Dalmaciji

Objavljamo peti seznam dobrotnikov, ki so prispevali za nesrečno prebivalstvo Dalmacije, tako hudo prizadeto zaradi potresa. Z največjim zadovoljstvom ponovno ugotavljamo, da imajo naši ljudje globoko razvit čut solidarnosti, ki je v preteklosti že tolikokrat prišel do izraza in spet prihaja ob sedanji akciji za pomoč žrtvam potresa. Vsem, ki so že in ki še bodo prispevali, najlepša hvala.

Včeraj so prispevali:

Delak in Piščanc 5.000 lir, Stefan Kralj z Vrdelce 2.000, Sonja Batič 1.000, Iva Batič 1.000, družina Bonano 500, Ivan Košuta, železničar v pokoju iz Trsta 1.000, Elizabeta Furlan 1.000, Frančiška Pravica 1.000, Karla Petrič 1.000, Karlo, Mario in Bruno Pertot s Kontovela 7, 3.000, Viktor Sosič z Opčin 1.000, dr. Vera Sardoč 1.000, Zdravko Volčič 1.000, Jože Strukelj 1.500, N. N. 5.000, Justin 2.000, družina Grobovšek 5.000, Ivana Kante 1.000, Ivanka in Tomaž Rupnik 2.000, Dimitri Sancin 500, Milica Sancin 500, družina Stok 1.000, Marija Kocijan - Bazovica 193, 1.000, Zora Nardin 1.000, Ivan Pertot 1.000, F. G. 1.000, Josipina Kjuder 1.000, Jelka Mijot 500, Danica Legiša - Devin 1.000, Mira Suman 1.000, dr. Rudolf Perhauc 2.000, gojenci Dijaškega doma 13.200, Edvin Svab 1.000, Edmund Košuta 500, Drago Pahor 2.000, Vida Pahor 500, Franc Bizjak 500, Irena Sirca 1.000, Marija Samec 1.000, Marija Glavič 1.000, Jadranka Borian 1.000, Albina Debeljak 1.000, Ida Bogatec 1.000, Olga Dilica 1.000, Angela Cok 1.000, Ana Žerjal 500, Miro Colja - Prosek 1.000, Maja Možina 3.000, Anka in Dinko Barej 1.000, Amalija Cok 1.000, Nada Pertot 1.000, inž. D. Lah 20.000, družina Jerič z Opčin 1.000, Rudi Vremec 1.000, Ivanka Dolenc 500, Pepi Grizančič 500, Stanko Cok 1.000, Adolf Močnik 1.000, Karel in Avgust Kalc 1.000, Evgen in Mila 2.000, Ivanka Sirok 1.000, Rafael Grgič 500, Ostrouška 2.000, Franc Milič 1.000, Fani Miketič 1.000, cvetličarka Savina 1.000, Marija Armocida 1.000, Ivanka Pregarc iz Loga 1.000, J. K. iz Loga 500, Marija Berdon iz Ricmanj 500, Andrej Kjuder iz Lonjerja 430, 500, Tone Barbič 10.000, Ludvik Cebron 1.000, družina A. Vremec z Opčin 2.000. Z Opčin so poslali prispevke: Zora Cok 1.000, Marta Zupan 1.000, Pina Fabjan 1.000, dr. Edo Križnič 1.000, Mila Novak 1.000, Anton in Marčel Malalan 3.000, Milan Jereb 1.000, družina Kapun-Sosič 1.000, Julka Vremec 700, Miroslav Grgič iz Bazovice 208, 500, Prosvetno društvo Lipa iz Bazovice 10.000.

Do predvčerajšnjim smo nabrali 357.300 lir, tekom včerajšnjega dne pa 152.900 lir.

SKUPAJ 511.200 LIR.

Pripis: V včerajšnjem seznamu darovalcev je pomotoma izostalo ime Mahniča, ki je daroval 3.000 lir, K. Milan pa je daroval 1.000 in ne 3.000.

PRISPEVKE SPREJEMATA UREDNIŠTVO NAŠEGA DNEVNIKA V UL. MONTECCHI 6 IN UPRAVA V UL. SV. FRANČIŠKA 20-III.

Sestanek izvršnega odbora SGZ

Obširna razprava o važnih gospodarskih vprašanjih

Veliko zanimanje za velesejem Alpe-Adria
Delovanje tržaške delegacije italijansko-jugoslovanske trgovinske zbornice

V petek se je sestal izvršni odbor Slovenskega gospodarskega združenja, ki je razpravljal o vrsti pomembnih gospodarskih vprašanj, ki se nanašajo na celotno tržaško področje, deloma pa celo presegajo tržaški okvir. Tako so podrobneje govorili o tržaškem velesejmu in o novi pobudi za ustanovitev sejma Alpe-Adria. Združenje je to pobudo toplo pozdravilo. Razpravljali so o nekaterih podrobnostih v zvezi s predvidenimi kontingenti in o možnostih sodelovanja na velesejmu. V okviru teh vprašanj so člani odbora tudi obširno razpravljali o razvoju trgovinskega prometa v okviru avtonomnega računa in o pobudah, da se ta promet še okrepi. Sklenili so, da bodo o teh vprašanjih še obširneje govorili na seji uvoznikov in izvoznikov, ki bo že to nedeljo ob 9. uri dopoldne.

Zanimiva je bila tudi razprava o delovanju tržaške delegacije italijansko-jugoslovanske trgovinske zbornice do katere ustanovitev je pred leti prišlo na pobudo Slovenskega gospodarskega združenja. Sedaj se postavlja vprašanje združevanja deželnega gospodarstva in iz vrst nekaterih članov združenja na Goriškem je že prišla pobuda, da bi se razširilo delovanje te delegacije na vse tri pokrajine bodoče dežele Furlanija-Julijska krajina.

Odbor je pooblastil dva člana, da podrobneje preučita delovanje bolniške blagajne za trgovce in nekatere težave do katerih prihaja, tako da trgovci od te blagajne nimajo pravih koristi. Istočasno bodo tudi preučili zakonski položaj blagajne, saj je znano, da jo sedaj vodi imenovani komisar.

Odbor je odobril in pozdravil delovanje akcije jestviničarjev, ki se je sestala pred dvema dnevoma in kjer so razpravljali zlasti o novih «samopostrežnih trgovinah». Na tem sestanku so sklenili, da bodo sklicali vse jestviničarje, ki se bodo sestali prihodnji teden v četrtek ob 8.30 zvečer. Končno je pred dnevi bil sestanek slovenskih ekonomistov, diplomiranih računovodij in knjigovodij, s čemer je bil ustvarjen zarodež za bodoče združenje ali strokovni klub, ki bo razpravljal o raznih gospodarskih vprašanjih in tudi pravilno usmerjal mladino v poklice. Odbor je odobril pobudo, da se v okviru združenja priredi dve predavanji o razvoju Skupnega evropskega tržišča in da se na eno izmed takih predavanj povabi tudi strokovnjaka tržaške trgovinske zbornice.

—«»—

Obvestilo davkoplačevalcem

Tržaški župan sporoča, da bodo 31. januarja na občinskem oddelku za davke na Grenadirskem oširku št. 2-III. soba 272. izobesili za 15 dni sezname davkoplačevalcev, ki morajo za leto 1962 plačati trošarino na gradbeni material, ki služi za izredna popravila hiš. Ta davek morajo plačevati lastniki hiš ali solastniki sorazmerno s stanovanji, ki jih imajo skupno v hišah, oziroma upravniki, ki te hiše upravljajo. Te seznakme je odobril občinski odbor in bodo na vpogled vsak dan od 8. do 12. ure.

Po zakonu se plačuje ta trošarina šele deset let potem, ko proglasijo hišo za vseljivo. Vsi tisti, ki niso še nikoli plačevali te trošarine pa se morajo prijaviti z obrazcem, katerega dobe brezplačno v trošarinskem uradu v Ul. Teatro 4. Davkoplačevalci morajo plačevati to trošarino že na podlagi omenjenega seznama in ne dobe nobenega drugega obvestila.

—«»—

Obvestilo kmetijskega nadzorništva kmetom

Pridite pravočasno po semena povrtnin

Obveščamo kmetovalce, ki še niso dvignili pri Pokrajinskem kmetijskem nadzorništvu v Trstu, Ulica Ghega 6-I., nakazila za prejem semena povrtnin, da to storijo najkasneje do 27. t.m. Po tem roku bodo zadevna nakazila izgubila svojo veljavnost, seme pa bo vnovič razdeljeno tistim kmetovalcem, ki niso bili deležni dosedanjega razdeljevanja.

—«»—

Vespa je zdrsnila šofer hudo ranjen

Nekaj minut pred polnočjo sta se po Miramarskem drevoredu vračala v mesto na vespi TS 30133 18-letni instalater Pompel Salvatore iz Ul. Donota 4 ki je šofiral, ter 26-letni Pikec Maksimilijan, barist iz Ul. Madonnina 35. Blizu občinske garaže je motorno kolo na tramvajskih tračnicah tako nevarno zdrsnilo, da sta se oba fanta ponesrečila. Takoj so ju pripeljali v bolnišnico, kjer leži sedaj Pompel v nezavestnem stanju na I. kirurškem oddelku s pridržano prognozo, ker se je pobil nad levim očesom, po bradi, ustnicah, rokah itd. Pikec pa bo moral ostati v bolnišnici 7 dni, ker se je pobil samo po rokah.

PRISPEVAJTE ZA DIJAŠKO MATICO!

Iz sodnih dvoran

V sredo je nekaj ukradel včeraj je bil že obsojen

Povedal je, da je kradel iz obupa, ker je brezposeln in je čakal, da ga bodo te dni odpeljali v zapor, ker je bil decembra obsojen zaradi tatvine

V sredo je nekaj ukradel, takoj so ga prijeli, včeraj pa je že sedel na zatožni klopi in je bil obsojen. To se je zgodilo 22-letnemu Guidu Boseglavu iz Stare istrske ulice 7. Zadeva je torej sveža in smo o njej pisali v četrtkovi številki.

Ko se je 53-letna Marija Poropat por. Svetina iz Milj, Ul. Dante 11, v sredo popoldne vračala domov, je na hodniku srečala neznanca, ki se ji je zdel sumljiv. Hotela ga je ustaviti, pa ji je zbežal. Klicala je na pomoč in tako vzbudila pozornost sostanovalcev in agentov javne varnosti. V svojem stanovanju je ženska takoj zapazila, da ji je neznanec nekaj ukradel. To je sporočila agentom javne varnosti, ki so v pičle pol ure našli osumljenca v gostilni pri portiču. Zaslišali so ga in jim je takoj povedal, kam je skril ukradeno blago, ki so ga našli v nekem čolnu.

Bosiglav je tudi včeraj pred sodniki priznal svojo krivdo in je dejal, da je kradel iz obupa, ker je brezposeln in je čakal, da ga bodo te dni odpeljali v zapor, ker je bil decembra obsojen na 1 leto in 4 mesece zapora zaradi tatvine. V Miljah je ukradel nekaj ključev, 5 prtov, 3 robce in nekaj drugih malenkosti, zaradi česar ga je sodišče obsodilo na 2 leti, 8 mesecev in 5 dni zapora ter 80 tisoč lir globe. Bosiglav je tudi povedal ,da ga je v Milje pripeljal z motorjem neki njegov prijatelj, ki pa ni vedel za njegov namen. V stanovanje je prišel s ponarejenimi ključi.

Na istem sodišču se je moral včeraj zagovarjati tudi 30-letni Giglio Luis iz Ul. Giuliani 42, ki je bil obtožen, da je v lanskem aprilu ukradel ponoči na cesti vespo, ki jo je parkiral Giorgio Perugini. Razen tega so ga obtožili, da je vozil v vinjenem stanju.

Imel je pač precej smole. Okrog polnoči se je peljal z ukradeno vespo po Ul. Felluga, ko pa je prispel v Ulico Marchesetti, je z vespo zadel v zadnji del avtomobila, ki ga je tam lastnik parkiral. Luis se je nekoliko pobil po glavi, zaradi česar se je moral zdraviti 10 dni. Tako so ugotovili, da se je peljal in ponesrečil z ukradeno vespo in so ga prijavili sodišču, ki ga je obsodilo pogojno na 8 mesecev zapora in 8 tisoč lir globe ter 20 tisoč lir kazni.

Prav tako se je moral včeraj zagovarjati na kazenskem sodišču 42-letni policijski šofer Luigi Facchin z Lonjerske ceste 30, ki je bil obtožen, da je 20. maja zvečer lanskega leta smrtno povozil 80-letno Virginio Predonzan, ki je neprevidno prečkala cesto pred svojim domom v Ul. Rossetti. Ženska je hotela prečkati cesto izza avtomobila. Sofer jo je zapazil zadnji hip in ni mogel preprečiti nesreče. Sodišče ga je oprostilo, ker njegovo dejanje ni kaznivo.

—«»—

Hudo poškodovan motorist

Včeraj ne oliko po polnoči sta se po Ul. Oriani peljala z motorjem 65-letni Giuseppe Buccin iz Ul. San Rocco 3 in 62-letni Silvio Prinz iz Ulice Tommaso Luciani 9, ki je sedel na zadnjem sedežu. Iz neznanih vzrokov je Buccin zgubil nadzorstvo nad vozilom in letel kakšnih 30 m ob robu pločnika, dokler se ni motor prevrnil in dobesedno zmečkal pločevinasto posodo za odpadke. Oba motorista sta seveda zletela na tla in se poškodovala.

Bruccin si je zlomil desno nogo, zaradi česar so ga sprejeli na ortopedski oddelek in bo okreval v dveh mesecih, če ne bodo nastopile komplikacije. Prinz pa se je pobil in ranil po stegnu leve noge, zaradi česar so ga sprejeli na II. kirurški oddelek in se bo moral zdraviti 10 dni.

—«»—

Nevaren padec s postelje

Ko je včeraj dopoldne 90-letni Giuseppe Scoria, ki je v oskrbi v domu za onemogle v Miljah, hotel stopiti s postelje, je nerodno padel in si je zlomil levo nogo. Odpeljali so ga v tržaško bolnišnico, kjer so ga sprejeli s pridržano prognozo na ortopedski oddelek.

—«»—

Hlod na nogo

Na ortopedski oddelek so včeraj popoldne sprejeli 51-letnega Josipa Opasiča iz Ul. Pozzo 20, ki se bo moral zdraviti od 10 do 20 dni. Opasič je na žagi CILE v novem pristanišču, kjer je zaposlen, prekladal hlode, pa mu je hlod padel na levo nogo in mu zelo poškodoval prst.

GLEDALIŠČA in KINO

Slovensko gledališče v Trstu

Danes 21. t. m. ob 17. uri v dvorani na stadionu «1. maj»
Giuseppe Luongo

BARABAU
ZMAJ SEDMEROGLAV

mladinska igra v dveh dejanjih
Prevedel: J. N. L.
Režiser: Jožko Lukeš
Kostumograf in scenograf: Vladimir Rijavec
Glasba: Pavle Merkù

Prodaja vstopnic eno uro pred pričetkom predstave pri blagajni dvorane

Slovensko gledališče v Trstu

sporoča, da bo imelo v torek, 23. t. m. ob 20.30 v koprskem gledališču krstno predstavo Tavčarjeve igre

«ZEH PRED SMRTJO»

ki jo je italijanska cenzura prepovedala.

Vsi tisti, ki bi želeli videti to predstavo, naj se zglasijo do ponedeljka na upravi Slovenskega gledališča v Ulici sv. Vida — tel. 38-236 za rezerviranje mest. Obenem SG sporoča, da bodo morali interesenti sami poskrbeti za prevoz v Koper in nazaj.

ŠOLA GLASBENE MATICE V TRSTU

V sredo, 24. januarja bo ob 20. uri v Gregorčičevi dvorani (Ul. Geppa 9/I)

nastop mlajših gojencev

Vljudno vabljeni!

Gledališče «velikih detektivk»

«Kitajec» v Verdiju

Gledališka skupina «velikih detektivk» je sinoči uprizorila v gledališču Verdi tretjo in poslednjo premiero v okviru svojega gostovanja v Trstu. Zanjo si je izbrala komično-muzikalno igro Bariletto in Gredyja «Kitajec», ki naj bi bila nekaka rosa-detektivka, sicer pa tako po komični, kot po muzikalni in detektivski plati kaj banalna zadeva, da se zdi kar neverjetno da bi v Parizu doživela že 200 uprizoritev, kot se trdi v reklami zanjo. Če pa je to res, potem se na pariški okus ni kaj prida zanesti.

Glede igre same je treba reči, da so se igralci potrudili in izvlekli iz teksta, vsaj po situacijski komiki, vse kar se je dalo iz njega izvleči. Na vsak način je izstopal Carlo Alighiero v zelo dobro podani vlogi predsednice komisije za podelitev neke literarne nagrade za pisateljice, poleg njega pa še Elena Cotta, Elsa Vazzoler (katero pa imamo v neprimerno boljšem spominu iz časov njenega gostovanja v skupini beneškega dialektalnega gledališča Cesco Baseggio), Pino Colizzi in Tullio Valli.

Glasbeni vložki, zaradi katerih si komedija povsem neopravičeno lasti prilastek muzikalna, so sila banalni in tudi slabo izvajani.

Ne preveč številno občinstvo je igralce sicer nagradilo za njihovo prizadevnost, vendar pa si je prav gotovo obetalo boljše delo vsaj glede na spoštljiv ambient gledališča Verdi.

GLASBENA SKUPINA IZ BOLJUNCA

ponovi

DANES OB 16. URI v kino dvorani v Boljuncu

GLASBENO-ZABAVNI VEČER

Na sporedu:
1. Slovenske moderne in narodne pesmi.
2. Vanek in Drejček po svetu.

KINO

Nazionale 14.30 «Sanje umirajo ob zori» (I sogni muoiono all'alba). Ljubezenski film.

Fenice 14.30 «Rimska pomlad gospe Stone» (La primavera romana della signora Stone). Vivien Leigh Warren Beatty.

Excelsior 14.30 «Zajtrk pri Tiffanyju» (Colazione da Tiffany). Eastmancolor. Audrey Hepburn. Prepovedano mladini.

Grattacielo 14.00 «Baraba». Technicolor Anthony Quinn, Silvana Mangano, Ernest Borgnine, Katy Jurado.

Arcobaleno 14.00 «Razporoka po italijansko» (Divorzio all'italiana). Marcello Mastroianni, Daniela Rocca, Prepovedano mladini.

Supercinema 14.00 «Oficirski sluge» (Gli attendenti). Vittorio De Sica, Renato Rascel, Gino Cervi, Didi Perego.

Alabarda 14.00 «Steza ljubimcev» (Il sentiero degli amanti). — Technicolor. Susan Haywarth, John Gavin.

Aurora 14.00 «Neizprosno mesto» (La città spietata). Prepovedano mladini.

Cristallo 14.00 «Zlodej ob štirih» (Il diavolo alle 4). Technicolor. Frank Sinatra, Spencer Tracy.

Garibaldi 15.00 «Dolina tisočerih gričev» (La valle delle 1000 colline). Technicolor. Belinda Lee.

Capitol 13.30 «Pepe». Technicolor. Cantinflax. Kim Novak, Tony Curtis.

Impero 15.00 «Vam ugaja Brahms» (Le piace Brahms).

Italia 14.30 «Naga za zlodeja» (Nuda per il diavolo). Kay Ficher Carlos Thomson, Prepovedano mladini.

Massimo 14.00 «Ursusovo maščevanje» (La vendetta di Ursus). Technicolor. Wandisa Giuda, Samson Burke.

Moderno 14.30 «Jaz ljubim ti ljubiš» (Io amo tu ami). Technicolor. Prepovedano mladini. Zadnji dan

Astra 14.00 «Veliki ribič» (Il grande pescatore).

Astoria 14.30 «Napoleon pri Austerlitzu» (Napoleone ad Austerlitz). Technicolor.

Vittorio Veneto 14.30 «Kakšno veselje živeti» (Che gioia vivere). Alain Delon.

Ideale 14.30 «Stanlio in Olio v protinapad» (Stanlio e Ollio alla riscossa).

Marconi 14.30 «Jezdila sta skupaj» (Cavalcarono insieme) — Technicolor. James Stewart, Linda Cristal.

Abbazia 14.30 «Bagdadski tat» (Il ladro di Bagdad). Technicolor. Steve Reeves, Georgia Moll.

Odeon 14.30 «Usoda človeka» (Il destino di un uomo). Sovjetski film.

19. t. m. nas je za vedno zapustila naša draga mama

Antonija vd. Godina

Pogreb nepozabne pokojnice bo jutri 22. t. m. ob 14.30 iz mrtvašnice bolnišnice pri Sv. Ivanu.

Užaloščeni hčerki Pia in Draga, zet Anteo, snaha Elena in vnukinja Tatjana (odsotni) ter ostalo sorodstvo

Trst, 21.1.1962.

ZAHVALA

Vsem darovalcem vencev in cvetja ter vsem onim, ki so nam stali ob strani v tem težkem trenutku in spremili na zadnji poti našo nepozabno

HELENO MLAČ

najlepša hvala. Posebno se zahvaljujemo zastopnikom političnih in kulturnih organizacij ter Zvezi demokratičnih žena.

ŽALUJOČA DRUŽINA MLAC

Trst, 21.1.1962.

ZAHVALA

Toplo se zahvaljujemo vsem, ki so spremili na zadnjo pot našega predragega soproga in očeta

MIRA GROMA

(bančnega ravnatelja v pokoju)

Posebna zahvala darovalcem vencev in cvetja, pevskemu zboru in vsem, ki so na kateri koli način počastili njegov spomin in nam pismeno izrekli sožalje.

ŽALUJOČA DRUŽINA

V Ljubljani je dne 31.12.1961 umrla naša draga mati

MARGARETA MANKOČ roj. DOBRIN

vdova po pok. Josipu Mankoču

v 87. letu starosti.

Pogreb drage pokojnice je bil dne 3.1.1962 v Ljubljani, kjer bo ostala do prevoza v rodbinsko grobnico v Trstu.

Žalujoče hčerke Olga in Zdenka ter ostalo sorodstvo

Ljubljana, Trst, Dunaj

VI. GLEDALIŠKI PLES

BO V SOBOTO, 27. JAN. V PROSTORIH NA STADIONU «PRVI MAJ»
Pričetek ob 21. uri
Igral bo priznani orkester
DOBRO ZALOŽEN BIFE
Prodaja vstopnic in rezerviranja miz v Trž. knjigarni, Ul. sv. Frančiška 20, tel. 61792 in eno uro pred pričetkom pri blagajni dvorane.
VSTOP SAMO Z VABILOM
Zaželena temna obleka

razna obvestila

Prosvetno društvo «S. Skamperle» priredi tečaj nemščine. Obveščamo vse tiste, ki se žele učiti nemškega jezika, da bomo vpisovali za tečaj samo še danes v nedeljo 21. t.m. od 10. do 12. ure.

Tržaški filatelistični klub «L. Košira»

Danes dne 21. t.m. bo v prostorih kluba, Ul. Montecchi 6, redni sestanek od 10. do 12. ure. Vabimo nečlane filateliste, posebno mladino, da nas obiščejo.

Odbor Dijaške Matice bo imel sejo v torek 23. januarja t.l. ob 20. uri na sedežu v Ul. Geppa 9.

TRŽAŠKA KNJIGARNA
Trst - Ul. sv. Frančiška 20
Telefon 61-792
NOVO:
Bellow: *Dogodivščine Angieja Marcha* L 2.950
Kirst: *Tovarna oficirjev* L 3.000

KINO PROSEK-KONTOVEL
predvaja danes 21. t. m. ob 16. uri Universal barvni film:
ŽIG ODPADNIKA
(Il marchio del rinnegato)

Kino ROSANDRA - Boljunec
predvaja danes 21. t. m. ob 18.30 film:
LJUBEZEN V PARIZU
(Un amore a Parigi)
Igrata:
ROMY SCHNEIDER in HORST BUCHHOLZ

Senat odobril pomemben zakon

Pokojnine v bivših avstrijskih pokrajinah

INCA sporoča, da je senator Umberto Fiore, tajnik vsedržavne federacije upokojencev, telegrafsko sporočil, da je senat odobril zakon za doplačilo prispevkov za pokojnine za razdobje od 1. julija 1920 do 1. marca 1926 v korist interesentov bivših avstroogrskih pokrajin Trst, Gorica, Trento in Bocen, ki ga je že 13.12.1961 odobrila poslanska zbornica. Na tak način je zakon dokončno odobren in bo stopil v veljavo takoj, ko bo objavljen v Uradnem listu.

Zakon določa, da je mogoče doplačati prispevke na osnovi posebne prošnje in da je treba za vsak koristni teden plačati 45 lir ter da bo znašala v tem okviru povišica pokojnine 8.10 lire. Ker računajo, da je celotno razdobje sestavljeno iz 294 tednov, bo torej treba plačati v celoti 13.230 lir, s čimer se bo doseglo povišanje pokojnine za 2.190 lir na mesec.

Za ta zakon se je trudila italijanska federacija upokojencev in tržaški pokrajinski sindikat upokojencev ter nosi ime senatorjev Fiore in Pellegerini, ki sta ga predložila. Zanj pa so se zavzeli tudi poslanci Vidali, Franco in Bettioli.

Vsi interesenti naj se obrnejo za informacije in sestavljanje prošnje na urad INCA, Ul. Zonta 2.

od včeraj do danes

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 20. januarja 1962 se je v Trstu rodilo 16 otrok, umrlo pa je 14 oseb.

UMRLI SO: 50 minut stara Laura Vusio, 90-letna Filomena Del Bello por. Borroni, 74-letna Lucia Buzzai por. Calcina, 50-letna Nerina Novach por. Guglia, 74-letni Remigio Goliani, 73-letni Pietro Ianesich, 81-letni Antonio Tromba, 66-letna Caterina Zatti por. Tucci, 81-letni Emilio Zigoi, 51-letni Giovanni Sardo, 40-letni Giovanni Mohor, 78-letni Giovanni Sossi, 74-letna Virginia Menon por. Frausin, 51-letni Amilcare Monico.

OKLICI: mehanik Branislav Pascuttini in bolničarka Zdenka Licitar, čistilec Renato Stefani in delavka Isabella Cortigiano, trgovec Riccardo Cadelli in šivilja Ernesta Raffaela Stegel, električar Romano Battiston in prodajalka Adriana Basile, poštni agent Edoardo Bugliano in gospodinja Anna Giorgini, medicinski propagandist Bruno Sason in gospodinja Rita Potacco, dr. kemije Giorgio Pellizer in študentka Marina Muratore, modelist Felice Carbone in frizerka Liliana Gotti, oficir Antonino Longo in študentka Maria Sciarrone, delavec Aldo Holjar in uradnica Maria Luisa Marchesi, mesar Sergio Simsig in gospodinja Licia Crevatin, tesar Gianfranco Perissinotto in uradnica Livia Pharisien, mehanik Bruno Rusconi in gospodinja Anna Stipancich, zidar Alberto Romano in gospodinja Regina Galasso, podoficir Claudio Facchini in gospodinja Angela Scrimieri, finančni brigadir Renzo Quargnali in gospodinja Elisabetta Gaddi, inženir Sergio Ghira in študentka Anna Pallini, uradnik Giuseppe Gherdol in farmacevtka Liana Corsi, mizar Giuliano Mazzula in gospodinja Paola Marin, industrijec Walter Rovina in gospodinja Renata Morandi, podoficir Raffaele Grenci in gospodinja Lina Mazzoli, tehnik Bruno Coen in študentka Maria Crijenko, natakar Sergio Tommasi in prodajalka Laura Luisi, uradnik Tullio Trevisan in blagajničarka Liliana Marchese, tehnik Aldo Grassi in uradnica Liana Penzo, univerzitetni študent Costantino Spanovangelis in študentka Licia Sema, uradnik Rodolfo Rener in uradnica Ada Fonda, prejemnik Marino Gamboz in uradnica Alma Benci, delavec Luciano Gallinucci in gospodinja Edda Nocent.

—«»—

NOCNA SLUŽBA LEKARN

Dr. Codermatz, Ul. Tor S. Piero 2; Marchio, Ul. Ginnastica 44; Depangher, Ul. sv. Justa 1; Alla Madonna del Mare, Trg Piave 2; Zanetti, Testa d'oro, Ul. Mazzini 43.

—«»—

LEKARNE ODPRTE DANES

Benussi, Ul. Cavana 11; Croce Verde, Ul. Settefontane 39; Picciola, Ul. Oriani 2; Pizzul-Cignola, Korzo 14; Ravasini, Trg Libertà 6; Alla Salute, Ul. Giulia 1; Vernari, Trg Valmaura 10; dr. Miani, Barkovlje; Nicoli, Skedenj.

—«»—

LOTERIJA

BARI	39	6	62	57	32
CAGLIARI	80	31	50	90	55
FLORENCA	38	63	8	25	45
GENOVA	9	53	31	14	55
MILAN	90	7	15	78	63
NEAPELJ	69	22	17	74	68
PALERMO	5	60	46	42	14
RIM	73	31	27	51	1
TURIN	11	61	88	15	79
BENETKE	18	83	84	17	89

ENALOTTO

X 2 X 12 121 11 X

KVOTE. Ravnateljstvo «enalotta» sporoča začasne kvote nagrad: dvanajstice (11) dobijo 1.850.000 lir; enajstice (111) dobijo 137.500 lir; desetice (1203) 12.600 lir. Skupna vsota nagrad: 50.885.135 lir.

darovi in prispevki

Namesto cvetja na grob pok. Rozalije Grgič roj. Zerjal daruje Marija Grgič iz Bazovice št. 191 1000 lir za Dijaško Matico.

mali oglasi

BRUSINI CARLO, Trst Ul. Battisti 20, prodaja gospodinjske električne predmete — štedilnike na drva, premog, plin, elektriko — trajno goreče peči na premog in kerosene ter na plin in elektriko. Olajšave pri plačilu. Postrežba plina na dom. — Telefon 29-041.

PRI MAGAZZINU FELICE, Trst, Ul. Carducci 41, DOBITE: ženske moške in otroške dežne plašče bunde, hlače, jopiče in srajce najboljših vrst in znamk po najnižjih cenah.

PRODAM najmodernejši industrijski stroj Necchi na električni pogon. Tel. 48-042.

ISCE se postrežnica od 8. do 18. ure. Nedelje in prazniki prosti. Tel. 30-100.

VESPAGENZIA, Trst, Ulica S. Francesco 44, tel. 28-940, takojšnja izročitev GRAND SPORT MODEL 1962 — 160 ccm z rezervnim kolesom po znižani ceni. Darovati danes vespo, darujete srečo spomladi.

Goriško-beneški dnevnik

Seja pokrajinskega sveta

Obsežna in živahna razprava o perečih vprašanjih Tržiča

Vsa gospodarska vprašanja je treba reševati v deželnem okviru - Letališče v Ronkah mora imeti mednarodni značaj
Priprave za enotno zaključno resolucijo

Na včerajšnji seji pokrajinskega sveta, ki se je začela ob 16.20 in zaključila ob 20.25, je najprej predsednik dr. Chientaroli obvestil svetovalce o provincializaciji ceste Brasan-Dolenje in o drugih zadevah, o katerih se je govorilo med zadnjo sejo upravnega odbora. Nato je takoj prešel k nadaljevanju debate o gospodarskem položaju Tržiča in njegovega področja.

Prvi se je oglasil na seji predstavnik PSI Martinelli iz Tržiča, ki je obrazložil stališče svoje stranke. Poudaril je potrebo okrepitve podjetja IRI v Tržiču in ožigosal uradne kroge, ki ta problem zanemarjajo. Še vedno ni znano, kakšno industrijsko podjetje bodo gradili, kakšen bo njegov obseg in koliko delavcev bo zaposlilo. Govornik je poudaril glede davčnih olajšav v Tržiču, da gre za njihovo obnovo, zato jih je PSI odobrila, da pa je načelno proti novim koncesijam, ki niso v soglasju z deželnim načrtom. Govornik je obžaloval, da ne morejo dobiti nekaj sto milijonov lir, kolikor bi bilo dovolj za ureditev tržiškega pristanišča, ki bi lahko zadostovalo tudi za Furlanijo. Zaključil je z ugotovitvijo, da se je tudi pri debati o tem problemu izkazala potreba o nujni ustanovitvi deželne avtonomije s posebnim statutom, v okviru katere je treba vskladiti vse gospodarske načrte. Zato je potrebno, da pokrajinski svet izglasuje glede Tržiča energično in konstruktivno resolucijo. Socialisti so skupaj s komunisti predložili tako resolucijo, ki pa so jo pripravljeni umakniti, če bi njene glavne točke vnesli v skupno resolucijo.

Nato je govoril Bergomas (KPI), ki je še enkrat orisal nevzdržen položaj v pristanišču Portorosega. Poudaril je potrebo postavitve dveh žerjavov in podaljšanje železnice do operativne obale. Glede letališča v Ronkah je bil proti temu, da bi se pokrajinska uprava že sedaj odrekla svojih pridržkov, dokler še ni prejela splošna jamstva, da bo imelo letališče mednarodni značaj. K resoluciji KD je predlagal, da je treba dostaviti zahteve sindikatov pristanišča, izvesti potrebna dela v pristanišču, zahtevati internacionalizacijo letališča v Ronkah in sklicati pokrajinsko konferenco, ki naj bi razpravljala o kmetijskih problemih. Pod takimi pogoji bi se dala sestaviti skupna zaključna resolucija.

Po krajših govorih svetovalcev Devetaka (PSDI), Selijeve (KPI), Marice (KPI) in Ciprianija (KPI) je nato govoril demokristjan odv. Grinaldi iz Tržiča. Dejal je, da je treba premagati konkurenčne težnje s sosednimi pokrajinami in se izogniti škodljivim paralizmom na področju dežele. Priznal je, da bi s klasifikacijo pristanišča država prevzela stroške. V Tržiču je bilo že več ministrov, ki so vsi obljubljali «tretjo iniciativo», da bi z njo lahko odpravili brezposelnost. Svetovalci so se dogovorili, da se bodo do prihodnje seje skušali sporazumeti za sestavo skupne resolucije.

Sledil je odmor, za katerim so svetovalci prešli na druge točke dnevnega reda, o čemer bomo poročali prihodnjič.

—«»—

Povpraševanje iz inozemstva po delavcih

Pokrajinski urad za delo v Gorici sporoča, da so prišla povpraševanja iz inozemstva za delavce iz naše pokrajine.

Na Nizozemskem povpraševajo po navadnih delavcih za zaposlitev v raznih industrijah, s tedensko plačo okrog 13.000 lir. Precej delavcev za kmetijstvo in industrijo rabijo tudi v Zahodni Nemčiji, iz Anglije pa povpraševajo predvsem po ženski delovni sili za hotele in restavracije. Zahtevana starost od 21 do 45 let.

Podrobnejše informacije lahko dobijo prizadeti pri izseljenskem oddelku urada za delo v Gorici, Ul. Crispi 9 od 10 do 12. ure.

—«»—

Pristojbine za RAI-TV

Kdor ima radijski ali televizijski sprejemnik, mora najkasneje do 31. t.m. plačati takso za leto 1962. Kdor bi je do tega roka ne plačal, bo poleg takse moral plačati še globo.

Ni jih mnogo, toda...

Tudi na Goriškem imamo nepismene

Čeprav je Goriška, kar se pismenosti njenega prebivalstva tiče, med najnaprednejšimi pokrajinami države, pa imamo tudi tukaj nekaj nepismenih. Ni jih sicer veliko, morda nekaj nad 30, pa vendar so.

Večina od njih živi na področju Gradeža, med ribiči. Ti prebijejo po šest mesecev letno na morju, drugih šest pa na suhem in imajo prav malo volje, da bi takrat hodili v večerno ali kako drugo šolo. Nekaj nepismenih, kakih pet ali šest, je tudi na področju Škocjana in Štarancana.

Čeprav torej število nepismenih ni veliko, saj jih ima na primer mala pokrajina Rovigo kar 20 tisoč, pa se vendar nekateri krogi zanimajo, kako bi naučili pisati in čitati vsaj tiste, ki niso prestari.

—«»—

Natečaj za namestnika inženirja

Goriška občina je razpisala natečaj na podlagi študija in izpitov za mesto namestnika inženirja. Prijave za natečaj zapadejo 15. marca letos. Kogar to zanima, naj se zglasi v personalnem oddelku goriškega županstva.

Cepljena je vsa živina v obmejnih občinah

Na Goriškem ni bilo novih primerov slinavke, v Furlaniji pa je okuženih 25 hlevov

Ta teden je bilo zaključeno cepljenje goveje živine proti slinavki v goriškem obmejnem pasu, v katerega spadajo tudi vse tri slovenske občine v naši pokrajini ter Gorica in Krmin.

Med zadnjimi vasmi, kjer so cepili, je bil Vrh, kjer je občinski zdravnik opravil to delo pretekli torek. Cepili so okrog 120 glav govedi, to je razen telet vso govejo živino, ki jo imajo na Vrhu. S tem je bilo zaključeno tudi cepljenje v sovodenjski občini.

Med tem časom ni bilo v naši pokrajini nobenega novega primera bolezni in tudi oba okužena hleva v Moši, ki sta bila temeljito razkužena, bodo čez nekaj dni ponovno odprli, ker je bila živina s cepivom imunizirana. Pač pa se je stanje poslabšalo v sosednji videmski pokrajini, kjer se je slinavka od prvotnih treh razširila na 25 hlevov. Tako so slinavko ugotovili v naslednjih občinah: Campoformido (en okužen hlev), Caneva (1), Cedad (2), Codroipo (4), Dignano (1), Latisana (1), Porcia (1), Remanzacco (12), Spilimbergo (1), in Sv. Kvirin (1).

Opozarjamo, torej, živinorejce, zlasti pa prekupčevalce z živino, naj se izogibljejo teh okuženih krajev, dokler tudi tam živina ne bo imunizirana ter s tem odstranjena nevarnost okuženja. Kar se tiče okuženja živine v Moši, menijo, da so tja prinesle bolezen ovce, ki jih vodijo na pašo iz enega kraja v drugega.

—«»—

Danes Ronke proti Doberdobu

Danes se bo nogometna ekipa «Doberdob» pomerila z nogometaši iz Ronk. Srečanje se bo pričelo ob 10.30 na občinskem igrišču v Ronkah.

Doberdobci bodo nastopili v naslednji postavi: Emil Jelen, Franko Rebula, Guido Jelen, Ivan Gerin, Mario Peric, Silvan Frandolič, Marjan Ferletič, Viljem Ferletič, Karlo Gergolet, Bruno Dužman in Ivan Jarc. Ekipa iz Ronk je bila v lanskem mladinskem prvenstvu najboljše mladinsko moštvo v Furlaniji - Julijski krajini in je igralo v finalu za državno mladinsko prvenstvo. Letos pa je na lestvici na istem mestu kot «Doberdob».

Ker sta moštvi enakovredni upamo, da se bo občinstvu nudila lepo nogometna tekma.

—«»—

Lambretist v tovornik na križišču pri Madonnini

Ob 8. uri zjutraj se je na križišču pri «Madonnini» zgodila manjša prometna nesreča, v kateri se je potolkel lambretist 19-letni Gianfranco Velušček, stanujoč v Ul. Udine 9 v Gorici. Velušček se je z lambreto zaletel v tovornik in se potolkel po levem zapestju. Najprej mu rana ni delala težkoč. Okoli 10. ure pa mu je roka zatekla, ki ga je tako prestrašila, da je nemudoma odhitel na oddelek za prvo pomoč v civilni bolnišnici, kjer so mu rano obvezali in ga poslali domov. Okrevал bo v 10 dneh. Na kraj nesreče je prišla tudi prometna policija.

Neprijetno presenečenje za «kofetarje»

Zaradi večjih stroškov v lokalih bo skodelica kave stala 40 lir

Strokovnjaki s tega področja pa sodijo, da bi lahko kava še vedno stala 35 lir, če bi vsi kavarnarji uvedli tedenski prosti dan, da bi zmanjšali stroške

V Gorici bodo lastniki javnih lokalov v kratkem podražili skodelico kave od dosedanjih 35 na 40 lir. Na takšen način bo odpadla še ena ugodnost, ki jo imajo Goričani s prosto cono. Ko bodo ceno črni kavi zvišali na 40 lir, jo bodo izenačili s ceno, ki velja v vseh ostalih krajih v državi; razlika bo morda samo v tem, da bomo tudi vnaprej, kot se to dogaja že sedaj, pili slabšo kavo, kakor na primer v Trstu, Vidmu in drugih mestih, kjer niso deležni ugodnosti proste cone.

Podražitev kave lastniki javnih lokalov utemeljujejo s podražitvijo stroškov, ki jih imajo z vodenjem obrata, ne pa s povišanjem trošarine, ki jo je določila večina v občinskem svetu.

Marsikateri sladokusec se bo vprašal, če je podražitev upravičena in če ne bi bilo umestneje še vedno prodajati kavo po dosedanji ceni, ko pa vendar prejemajo lastniki javnih lokalov določeno količino kave po nižjih cenah in jo zaradi tega lahko po nižjih cenah tudi prodajajo.

Takšno razlaganje je do neke mere utemeljeno, vendar zanj kavarnarji nočejo nič slišati. Če jih boste skušali prepričati s takšnimi dokazi, boste metali bob ob steno.

Pač pa bo marsikdo prisluhnil, kadar mu boste rekli, da bi se mu režijski stroški pri vodenju lokala znižali, če bi zaprl lokal en dan v tednu. Pripominjamo, da bi takšnemu utemeljevanju samo prisluhnil, nikakor pa se po njem ne bi ravnal.

Pred kakšnim letom, ali nekaj takšnega, je 50 goriških lastnikov javnih lokalov (kavarn in barov) podpisalo resolucijo, s katero se obvezujejo, da bodo zapirali svoje lokale en dan v tednu. Obvezali so se vsi, toda že od samega začetka izvajanja sklepov te resolucije je bilo jasno, da bodo tisti, ki bodo uvedli zaporo lokalov, bele vrane. V resnici se je število takšnih barov postopoma zmanjševalo, tako da imamo danes v Gorici samo dva lokala, in sicer kavarno Bratuš in pa slaščičarno De Rocco, kjer spoštujejo sklep o tedenskem počitku. O njegovi koristnosti sta lastnika omenjenih javnih lokalov tako trdno prepričana, da od njega ne bosta odstopila za noben denar.

Nočemo se vtikati v njihovo poslovanje, vendar sodimo, da bi z uvedbo tedenskega počitka vsi lastniki javnih lokalov toliko prihranili (manjši stroški za elektriko, kurjavo, plačevanje personala itd.), da bi zlahka ohranili ceno skodelice črne kave pri dosedanjih 35 lir.

—«»—

IZ RUPE

Voda in poti naši problemi

Vaščani so z zadovoljstvom sprejeli napeljavo občinskega vodovoda, katerega glavna cev je prišla tudi v Rupo. Vendar pa še nimamo vode napeljane po hišah, ker ima uprava vodovoda za to delo na razpolago samo štiri delavce, ki trenutno napeljujejo vodo po hišah v Sovodnjah. Predvideva se, da bomo pri nas dobili vodo po hišah konec tega meseca ali pa februarja. Za sedaj si nekateri pomagajo z zasilnimi pipami na glavni cevi. Večina vaščanov pa se je prijavila za napeljavo vode v hišo in so napravili zadevno pogodbo ter tudi plačali na račun. Vaški vodnjak še vedno deluje in ne bo še počival, dokler ne bo napeljava po hišah končana.

Problem zase so tudi poti po vasi, tako glavna kot stranske, ki majo precej lukenj, v katerih se ob deževnem vremenu nabira voda in blato. Občinska uprava sicer vsako toliko poskrbi za popravilo poti, vendar to vedno ne zadostuje, ker ima premalo cestarjev na razpolago, nima pa dovolj denarja, da bi najela še kakšnega. Občinski dohodki, ki jih v glavnem predstavljajo davki, ne zadostujejo za vse; pa vendar se nekateri gospodarji pritožujejo nad dajatvami, ki jih morajo plačevati občini, čeprav gre ta denar za skupno korist občanov.

—«»—

Pomoč prizadetim po potresu v Dalmaciji

Te dni so na sedežu Slovenske prosvetne zveze zbrali naslednje vsote za prebivalce iz Dalmacije, ki jih je potres tako hudo prizadel:

Gorazd Vesel - Gorica 1.000 li, Peter Sancin - Gorica 1.000, Ladi Dornik - Gorica 1.000, družina Persolja - Podgora 1.000, Milica Paglavec - Podgora 1.000, Jožef Koršič - Pevma 1.000, Ernesta Boltar - Gorica 500, Jožica Smet - Gorica 500, Vladimir Cigoj - Podgora 1.000, Milka Klančič - Podgora 1.000, družina Delpin - Podgora 1.000, Andrej Jarc - Doberdob, Tržaška 2, 1.000, Miladin Cerne - Gorica 1.000 lir.

—«»—

Na vpogled so spremembe družinskega davka

Na protokolnem uradu so od 20. januarja dalje za dobo 20 dni na vpogled seznami sprememb, ki jih bodo vnesli v plačevanje družinskega davka in prispevkov za kanalizacijo v preteklem letu. Oglede si jih lahko med uradnimi urami od 9 do 12.

PISMO UREDNIŠTVU

Družinske doklade za obdelovalce zemlje

Pred dnevi nam je kmetovalec iz Doberdoba poslal vprašanje, če bi lahko prejel otroško doklado za svojega sina.

S tem v zvezi odgovarjamo, da so levičarski in pa demokristjanski parlamentarci poslali predsedniku poslanske zbornice besedilo zakonskega osnutka, naj se priznajo družinske doklade za vse neposredne obdelovalce, spolovinarje in kolone. Za sedaj o tem nimamo drugih vesti, ker zakonska osnutka še nista prišla v parlament, da bi ju proučili in odobrili. Zaradi tega bodo morali obdelovalci zemlje še počakati, da bo parlament osnutek odobril in da bo na tak način postal zakon. Dodajamo še, da so levičarski parlamentarci zahtevali, naj bodo družinske doklade za kmete tolikšne kot za delavce. Kadar bodo zakon pričeli izvajati, bomo v našem listu o njem poročali in objavili vsa potrebna navodila.

od včeraj do danes

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Od 14. do 20. januarja se je v goriški občini rodilo 28 otrok, umrlo je 13 oseb, poroke so bile 3, oklicev pa 14.

ROJSTVA: Manuela Ientile, Roberto Tomba, Rosanna Fischer, Fulvio Provedel, Ezio Antonaci, Laura Michelini, Maria Sotgia, Elena Visintin, Giuliano Grendene, Mauro Madriz, Paolo Perini, Marinella Drusetta, Oscarre Turus, Mauro Tuan, Gianna Battisti, Rossono Cordeschi, Gianluca Tommasin, Paolo Bonnes, Massimo Sciardis, Moreno Pasutti, Mauro Tortul, Marzia Furlan, Sonia Ermanis, Roberto Ghelfi, Leandro Natoli, Paola Corbatto, Antonio Franzotti, Mauro Zamaro.

SMRTI: 79-letni Valentino Cervai, inženir 86-letni dr. Arturo Glessi, učitelj v pokoju 66-letni Marino Lutman, dninar 20-leni Alojz Pintar, kmetovalec 63-letni Giuseppe Grauner, 54-letna Sofia Rivo, gospodinjska pomočnica 58-letna Marija Petrovčič, rokodelec 72-letni Giuseppe Di Lenardo, upokojenka 73-letna Giuseppina Colenz, vd. Paulin, 80-letni Ivan Kosič, 55-letni Josip Kocjančič, upokojenec 69-letni Giovanni Godina, upokojenec 83-letni Giuseppe Boschin.

POROKE: karabinjer Leopoldo Leto in tekstilna delavka Giovanna Cristiani, poštni agent Egidio Comelli in trgovska pomočnica Luciana Rametti, ličar Bruno Feresin in tekstilna delavka Antonietta Bernardini.

OKLICI: natakar Aldo Culot in računovodkinja Martina Kober, kmetovalec Guido Vida in gospodinja Bernarda Terpin, uradnik Franco Lucatelli in gospodinja Maria Rossi, delavec Giancarlo Marega in delavka Elda Viola, kmetovalec Pietro Vettorato in gospodinjska pomočnica Augusta Perisutti, uradnik Guglielmo Vuk in tekstilna delavka Anna Marangon, dninar Pasquale Sanfilippo in gospodinja Concetta Sapio, profesor Luigi Damiani in profesorica Rosa Buscaroli, mehanik Franco Coceani in gospodinja Ondina Fabris, agent javne varnosti Ermelindo Urraci in delavka Franca Mermoglia, elektrotehnični izvedenec Michele Stravs in gospodinja Lucia Viatori, uradnik Ennio Mazzei in gospodinja Gianfranca Culiat, uradnik Giuseppe Gherdol in farmacevtka Liana Corsi, mehanik Alessio Turchetto in trgovka Giuseppina Madrussani.

KINO

CORSO, 15.00: «Povratek v Peyton place», J. Chandler in E. Parker, Ameriški cinemascope v barvah. Mladini pod 16. letom prepovedan.

VERDI, 14.30: «Macist, najmočnejši človek na svetu», M. Forest in Moira Orfei, Italijanski Cinemascope v barvah.

VITTORIA, 15.00: «S spuščenimi vajeti», B. Bardot, Italijanski črnobeli film v cinemascopu. Mladini pod 16. letom vstop prepovedan.

CENTRALE, 14.30: «Srd nesrečnih», R. Todd in A. Aubrey. Ameriški cinemascope technicolor.

—«»—

DEZURNA LEKARNA

Danes ves dan in ponoči je odprta v Gorici lekarna CRISTOFOLETTI, Travnik 1, tel. 29-72.

—«»—

TEMPERATURA VČERAJ

Včeraj smo imeli v Gorici najvišjo temperaturo 8,2 stopinje ob 13.30, najnižjo 1,6 stopinje ob 20. uri. Vlage je bilo 89 odst.

• HOTEL PARK • V NOVI GORICI

Obvešča cenjene goste, da je znižal cene nočitvam in penzionu. Vsak dan razen ob ponedeljkih nudi v kavarniških prostorih v večernih urah koncertno in plesno glasbo. Obiščite nas, po zmernih cenah boste postreženi z vsakovrstnimi jedmi (domača odlična kuhinja) in izbranimi vipavskimi, briškimi in štajerskimi vini.

Ob sobotah in nedeljah obratuje nočni bar

Kino na Goriškem

predvaja danes 21. t. m. z začetkom ob 15. uri barvni film:
BITKA PRI ALAMU
(La battaglia di Alamo)
Igrajo: JOHN WAYNE, RICHARD VIDMARK in LAURENCE HARVEY
V ponedeljek, 22. t. m. ob 18. uri ponovitev filma: «BITKA PRI ALAMU»

CELOTNA RAZPRODAJA ČEVLJEV
zaradi obnove trgovine v Rojanu (blizu cerkve)
NEVERJETNE CENE:
OD 500 LIR DALJE ZA OTROKE IN ODRASLE
GEC A., Trg Tra i rivi 2, tel. 31-198

V trgovini čevljev se nadaljuje popolna razprodaja
Calzoleria Viale
TRST - Drevored XX. septembra 18
zaradi obnovitve trgovine, ki bo dalj časa zaprta, po neverjetno nizkih cenah. Izkoristite to edinstveno priložnost, ki jo nudimo svoji cenj. klienteli po smešnih cenah za vse vrste čevljev.

KOKOŠJA FARMA TOMSIČ - SOVODNJE
obvešča svoje cenjene odjemalce, da razpolaga od januarja do oktobra tedensko z enodnevnimi selekcioniranimi
piščanci

RADIO IN TELEVIZIJA

Nedelja, 21. januarja 1962

Radio Trst A

8.00: Koledar; 8.30: Poslušali boste; 9.00: Kmetijska oddaja; 9.30: Slovenski narodni motivi; 11.30: Oddaja za najmlajše: «Janko in Metka»; 12.30: Glasba po željah; 13.00: Kdo, kdaj, zakaj; 13.30: Nadaljevanje glasbe po željah; 14.45: Duo sa Kvarnera; 15.00: Tamburaški ansambli; 15.20: The Modern Jazz Quartett; 15.40: Portret v miniaturi: Eddie Calvert; 16.00: Popoldanski koncert; 17. Tvornica sanj; 17.30: Plesna čajanka; 18.30: Tržaški obiski: «Rojan — Piščanci»; 19.15: Nedeljski vestnik; 19.30: Operetna glasba; 20.00: Sport; 20.30: Bud Shank in Pino Calvi; 21.00: Iz nemške folklore; 21.30: Koncert Tržaškega Kvarteta; 22.00: Nedelja v športu; 22.10: Plešite z nami; 23.00: Glasba iz davnih časov.

Trst

7.15: Kmetijska oddaja; 9.30: Danes na športnih igriščih; 14.30: «El campanon».

Koper

6.00: Prenos RL; 7.15: Jutranja glasba; 8.00: Prenos RL; 8.40: Vedre pesmi; 9.00: Naša reportaža; 9.15: Zabavni zvoki; 9.45: Poje Anka Zubovič; 10.00: Prenos RL; 10.30: Operne arije; 11.00: Popotovanja; 11.15: Poje Little Tony; 11.30: Nedeljski koncert; 12.10: Glasba po željah; 12.37: Zunanjepolitični pregled; 12.50: Glasba po željah; drugi del; 13.30: Sosedni kraji in ljudje; 14.00: Glasba po željah; 15.15: Fantje na vasi, Ljubljanski oktet itd.; 15.30: Zabavni orkestri; 16.00: Prenos RL; 19.00: Sportna nedelja; 19.10: Glasbeni intermezzo; 19.30: Prenos RL; 22.15: Plesna glasba; 23.00: Prenos RL.

Nacionalni program

6.30: Vreme na ital. morjih; 8.30: Kmetijska oddaja; 11.15: Antologija pesmi; 11.45: Roditeljski krožek; 12.20: Glasbeni album; 13.30: Mali klub; 14.15: Orkester Four Freshmen; 14.30: Mariano Stabile; 15.00: Vesele melodije; 15.15: Nogomet od minute do minute; 17.15: Simfonični koncert; 19.00: Srečanje s Pietrom Valdonijem; 19.30: Sportna nedelja; 20.00: Glasbeni album; 21.00: Marino Barreto; 22.05: Teden aktualnosti v svetu; 22.35: Koncert komorne glasbe; 23.30: Neapeljske pesmi.

II. program

9.00: Jutranje vesti; 10.00: Varietejski program; 11.00: Glasba za praznični dan; 14.00: Naši pevci; 15.00: Plošče tedna; 15.30: Voznost državnih cest; 15.35: Album pesmi; 16.00: Revijski program; 17.00: Glasba in šport; 18.30: Plešite z nami; 20.30: Glasbeno-varietejski program; 21.45: Večerna glasba; 22.30: Nedelja v športu.

III. program

16.15: Anouilh: «Evridika»; 18.15: Na programu Franz Liszt; 18.30: Pregled francoske kulture; 19.00: Haendel: Koncert za čembalo in godala; 19.15: V knjižnici; 19.45: Naša mesta naglo rastejo; 20.00: Vsakovečerni koncert; 21.30: Schoembergove skladbe; 22.30: Za radio prevedena dela.

Slovenija

6.00: Na saneh; 6.30: Napotki za turiste; 6.35: Veseli zvoki; 7.15: Vedre melodije; 8.00: Mladinska igra; 8.37: Spoznavajmo naše glasbene umetnike; 9.05: V novi teden; 9.45: Pesmi Rada Simonitija; 10.00: Se pomnite, tovariši; 10.30: Pisan glasbeni dopoldan; 11.30: Petrin: Beli hodniki v Valdoltri; 11.50: Orkester Franck Pourcel; 12.05: Naši poslušalci čestitajo; 13.15: Zabavna glasba; 13.30: Za naše vas; 14.00: Poje Slovenski oktet; 14.15: Naši poslušalci čestitajo; 15.15: Trikrat pet; 15.30: Zabavna glasba; 16.00: Humoreska tedna; 16.20: Operne melodije; 17.05: Majhni ansambli; 17.15: Radijska igra; 18.02: Marko Tajčevič: Pet srbskih plesov; 18.13: Nekaj španskih in južnoameriških melodij; 18.30: Sportno popoldne; 19.05: Nedeljska panorama; 20.00: Izberite melodijo tedna; 20.45: Zabavni zvoki; 21.00: Iz glasbene geografije Evrope; 22.15: Nočni akordi; 23.05: Plesna glasba.

Ital. televizija

10.15: Kmetijska oddaja; 13.25: Smučarske tekme v Kitzbuehlu; 16.00: Boksarske tekme v Ferrari; 17.30: Program za najmlajše; 18.30: TV dnevnik; 18.45: Registriran sportni dogodek; 19.35: Itinerario quiz; 20.20: Sportne vesti; 20.30: TV dnevnik; 21.05: Bela knjiga št. 8: 22. junij 1954; 22.05: Jazzovska glasba; 22.40: Sportna nedelja in dnevnik.

DRUGI KANAL

21.05: Nagradno tekmovanje: «Lov na številko» (Mike Bongiorno); 21.35: TV dnevnik; 21.55: Registriran sportni dogodek in sportne vesti.

Ponedeljek, 22. januarja 1962

8.30, 14.00, 15.30: TV šola; 17.30: Program za najmlajše; 18.30: TV dnevnik; 18.45: Oddaja za analfabete; 19.15: Osebnost; 20.05: TV šport; 20.30: TV dnevnik; 21.05: «Mednarodna parada» — televizijski variete v svetu; 22.05: Umetnost in znanost; 22.25: Violinist Isaac Stern; 22.55: TV dnevnik.

DRUGI KANAL

21.05: Eduardo de Filippo: «Napoli milionaria»; 23.15: TV dnevnik.

Jug. televizija

Evrovizija 9.55: Tekmovanje v slalomu — prenos iz Kitzbuechla. Zagreb 11.15: Oddaja za kmetovalce. Ljubljana 11.45: Moj konj Ajax — film iz serije Veter. Evrovizija 13.25: Tekmovanje v slalomu — prenos iz Kitzbuechla; 14.45: Sportno popoldne. Ljubljana 18.00: V nedeljo popoldne; 18.45: Rezerviran čas za prenos športnega dogodka. Beograd 20.00: Sedem dni. Zagreb 20.45: Plašč — sovjetski film.

Ponedeljek, 22. januarja 1962

Zagreb 18.00: Veter — serijski film. Beograd 18.30: Iz industrije za industrijo. Zagreb 19.00: Pregled. JRT 20.00: TV dnevnik. Beograd 20.20: Propagandna oddaja; 20.30: Rabindranat Tagore: Citra — TV drama; 21.30: Planet zemlja — serijski film; 22.00: Tedenski športni pregled. JRT 22.15: TV dnevnik II.

Televizorji
najboljših nemških in ameriških znamk
Radio TREVISAN
TRST - Ul. S. NICOLÒ, 21 - TEL. 24-018

šport šport šport

17. kolo nogometnega prvenstva C lige

Med Biellese in Triestino za naslov zimskega prvaka?

V to borbo lahko posežeta samo še Fanfulla in Mestrina

Redko se dogaja, da bi kakšno nogometno prvenstvo doseglo konec prvega dela v takšni nejasnosti, kot ga je dosegla A skupina C lige. Pred zadnjim kolom prvih spopadov so namreč na vrhu lestvice kar štiri enajstorice z enakim številom točk, nato pa sledita v razdalji dveh točk dve, v razdalji štirih ena in v razdalji petih točk še dve enajstorici, s katerima se praktično (ne pa tudi teoretično) zaključuje prvi, zgornji del lestvice.

Za drugi del bi lahko rekli, da predstavlja njeno sredino in konec obenem, saj so med desetoplasiranim Pordenonom in predzadnjim Saronnom le štiri točke razlike, zaradi česar je možno, da se že v pičlih treh kolih lahko vrstni red med to drugo skupino popolnoma spremeni. Za rep preostaja samo še Bolzano, ki je s svojimi borimi štirimi točkami od 22 možnih praktično že obsojen na izpad.

Tak je položaj na lestvici danes in tak bo ostal samo še nekaj ur do zaključka današnjih srečanj, od katerih sicer ne moremo pričakovati kakih bistvenih sprememb, ki pa bodo vendarle morala dati dokončen izgled lestvice za prvi del prvenstva in seveda tudi platoničnega zimskega prvaka.

Pravzaprav je ravno vprašanje tega prvaka morda najbolj in skoraj tudi edino zanimivo vprašanje današnjega 17. kola. Reševalo se bo na treh igriščih, toda med štirimi enajstoricami, ki so trenutno na isti kvoti. To pa zaradi tega, ker se bosta dva, prav gotovo najbolj kvalificirana kandidata za ta naslov, pomerila med seboj. V mislih imamo Biellese in Triestino. Tržaška enajstorica bo v tem srečanju, drugem zaporednem na tujih tleh, morala reševati, kar je zapravila prejšnjo nedeljo v Varese, kjer je nesrečno izgubila dvoboj. Če bi tam rešila vsaj eno točko, bi bil danes njen položaj tako materialno kot psihološko popolnoma drugačen in bi današnje srečanje zanjo ne bilo tako zelo usodno, kot utegne biti. S tem nočemo, trditi, da bi tudi spričo eventualnega današnjega poraza v Bielli Triestina izgubila izglede za končno zmago, vendar pa bi v tem primeru ta končna zmaga bila zanjo znatno teže dosegljiva kot sicer.

Toda vrnimo se na realna tla. Zmagovalec današnjega srečanja v Bielli bo verjetno tudi zmagovalec jesenskega dela prvenstva. Cilj je tako pomemben, da bosta obe enajstorici dali prav gotovo vse od sebe, da ga dosežeta. Seveda ima Biellese zaradi domačega terena, na katerem še ni bila poražena, določeno prednost pred gosti, ki na tujih igriščih nikakor ne morejo priti do izraza. To velja posebno za napad Triestine. Bo tokrat drugače? Bodo Demenia, Santelli, Trevisan, Secchi in Risos oz. Mantovani, če bo igral namesto njega, prekinili negativno tradicijo svoje sterilnosti in dali svoj neobhodno potreben delež za zmago, ki bi v tem konkretnem primeru verjetno pomenila idealno perspektivo za B ligo?

Toda tako Biellese kot Triestina morata vsaj teoretično računati še na dva druga konkurenta in sicer na Fanfullo in Mestrino. Toda če je res, da gre za dve močni enajstorici, od katerih je prva doslej še edina neporažena v skupini, druga pa razpolaga z najbolj plodnim napadom, je pa tudi res, da bosta morala danes gostovati na tujih tleh in povrhu še proti moštvoma, ki imata velik interes na zmago, pa čeprav iz diametralno povsem nasprotnih razlogov. Medtem ko bi se Vittoriu Venetu z zmago nad Fanfullo namah ogromno povečali izgledi za osvojitev prvega mesta, bi si Saronno z uspehom nad Mestrino izdatno popravil šibke kosti in napravil pomemben korak naprej proti varnejšemu okolju.

Naslednja nič manj pomembna tekma se bo odvijala v Pordenonu, kjer bo gostovala enajstorica Varese, ki je praktično na istem kot Vittorio Veneto.

Vsa ostala srečanja bodo imela določeno težo za končni vrstni red na dnu lestvice z delno izjemo srečanja med Trevisom in Marzottom.

J. K.

Zagrizena borba tudi na igriščih B lige

V tekmi z Lucco bo Genoa potrdila premoč zimskega prvaka

Najvažnejša srečanja; Bari-Modena, Verona-Messina in Sambenedettese-Napoli

Današnje zadnje kolo prvega dela prvenstva B lige bo pomenilo za Genoo končno priznanje njenega zimskega prvenstva. Genoa ne bo imela težkega opravka z ekipo iz Lucche, ki pride v goste v popolnoma spremenjeni sestavi. Genoi se nudi danes odlična priložnost, da poveča svoj naskok nad zasledovalci.

Modena sameva trenutno na drugem mestu po nedeljski neodločeni tekmi z Laziom, vendar se bo morala tudi to pot pošteno potruditi, ako hoče obdržati svoje privilegirano mesto. Bari, kljub temu, da je na zadnjem mestu, kuje odločne načrte in predvideva, da bo dohitel ekipe, ki so pred njim. Lazio gostuje v Alessandrii, katere moštvo je bolj žilavo, kot bi se utegnilo sklepati iz lestvice.

Rimska ekipa se tega dobro zaveda in priznava, da stoji pred njo težka naloga, posebno sedaj, ko njeno moštvo ne igra tako dobro kot v prvih tekmah tega prvenstva. Zaveda pa se tudi, da mora na vsak način zmagati, ker bi ji sicer v nasprotnem primeru splavalo po vodi vsako upanje za ponoven vstop v A ligo.

V Bustu Arsizio se domača ekipa dobro zaveda, da ima velike prednosti pred Cosenzo. Slednja bo na tamkajšnjem igrišču zelo verjetno pustila obe točki ter se vrnila domov praznih rok. Zelo izenačena pa bo tekma v Monzi, Simmenthal in Parma sta si enakovredna nasprotnika in njuno srečanje bo pravi užitek za gledalce.

Pet točk loči na lestvici Brescio od Coma. Ce bi ji zaupali, potem bi morali sklepati, da bo Brescia gotovo zmagala. Na igrišču pa se včasih kolo sreče nenadoma obrne, posebno kadar gre za ekipe sosednih mest, ki lahko pripeljejo na igrišče kup uvoženih navijačev.

Tekma med Sambenedettese in Napolijem je brez dvoma ena izmed najvažnejših v tem kolu. Zmaga v Alessandrii, z majhno razliko v golih, je dala možnost Sambenedettese, da zapusti zadnje mesto na lestvici. Dolga vrsta raznih dogodkov (poraz Barija v Novari ter neodločen rezultat tekme Como-Cosenza), je znatno izboljšala položaj tega moštva, ki je začelo znova upati na boljše dneve. Danes ga čaka brez dvoma huda preizkušnja, kajti neapeljsko moštvo potrebuje dve točki in zmago, da bi tako pozitivno zaključilo celo serijo svojih medlih nastopov.

Messina bo gostovala v Veroni. Obe moštvi sta na vrhu lestvice, a loči ju samo ena točka. Moči so torej popolnoma izenačene ter bo zato igrišče igralo glavno vlogo.

V zadnjem srečanju tega kola je favorit Prato, ki se bo na domačih tleh srečal z Novaro. Zelo verjetno je, da se ne bo moral preveč truditi s to ekipo.

P.zio

—«»—

Slovenski smučarji na tekmah v Saafeldenu

LJUBLJANA, 20. — Jutri bodo odpotovali v Saafelden (Avstrija), kjer bo mednarodno tekmovanje v alpskem smučanju, naslednji tekmovalci: Andrej in Mirko Klinar, Gert Dogša, Peter Križaj pa se jim bo pridružil po končanem tekmovanju v Kitzbuechlu.

Na mednarodno tekmovanje v skokih in klasični kombinaciji, ki bo prihodnji teden v Zelli am See (Avstrija) za mladince do 18 let, pa bodo v sredo odpotovali Stanko Smolej in Jože Dolžan za specialne skoke ter Alojz Kerštajn, Franc Kajžar in Franc Koc za kombinacijo.

Mnenja o sestavi skupin za svetovno nogometno prvenstvo

Neugodno tropsko podnebje v Arici bo zelo vplivalo na izid tekmovanja

Več ali manj so vsi zadovoljni, toda največjo srečo je imela Italija, Jugoslavija in ZSSR pa precejšnjo smolo

Žreb je končno prekinil polemike, ki so se že dolgo vlekle glede določanja posameznih eliminacijskih skupin. Mnogo je bilo ugibanj, predlogov in tudi slabe krvi. Končno pa je odločil žreb in vsaj po prvih vesteh so z njegovo razsodbo vsi več ali manj zadovoljni, posebno še zato, ker bosta imeli pravico do vstopa v polfinale po dve moštvi iz vsake skupine, ker pač delen poraz v osminah finala nima prehudih posledic. Tak primer smo zabeležili že leta 1954, ko je Zahodna Nemčija klonila pred Madžarsko z rezultatom 3:7 ter nato osvojila Rimetov pokal.

Žreb v Santiagu pa ni bil prost, temveč do neke mere dirigiran. V vsako skupino so namreč uvrstili najprej po eno izmed štirih južnoameriških ekip ter po eno izmed najšibkejših reprezentanc. Razpored drugih ekip pa je določil žreb. Tako se je zgodilo, da je prišla Italija po mnenju strokovnjakov v najlažjo skupino, a Jugoslavija tja, ker bo borba najbolj izenačena.

Pa oglejmo si od bliže kako bodo posamezne države igrale.

Z Jugoslavijo so v isti skupini še Sovjetska zveza, Urugvaj in Kolumbija. Kolumbija je v tej sestavi edina neznanka, saj le redkokdaj zvemo kaj o njenih nastopih. Ostali dve ekipi pa sta dobro znani ter se zato že vnaprej zna, da bosta predstavljali za Jugoslavijo zelo trd oreh. Urugvaj uživa v svetovnem nogometu velik ugled. Njegovi predstavniki so že dvakrat zasedli prvo mesto v svetovnem prvenstvu, a dvakrat so bili olimpijski prvaki. Zdi se, da trenutno niso kos svoji preteklí slavi, kar pa ne pomeni da ne bodo nevarni nasprotniki za svoje tekmece, posebno še zato, ker bodo igrali v pogojih podnebja na katero so navajeni.

Drugi nasprotnik Jugoslavije je še bolj znan. Sovjetska zveza je ob zaključku letošnje sezone znatno izboljšala svoje rezultate ter se visoko povzpela na mednarodni lestvici nogometnega športa, posebno v Evropi. Se posebno je Sovjetska zveza nevarna zaradi svojih uspehov v Južni Ameriki, kjer je pokazala, da ji aklimatizacija ne dela posebnih preglavic, ker njeni atleti zelo dobro prenašajo tamkajšnje podnebje.

Največji optimist med predstavniki raznih nogometnih zvez je voditelj italijanske nogometne zveze. Italijani se bodo pomerili v Švico, Zahodno Nemčijo ter domačo reprezentanco (Cile). Kljub ugledu vseh treh ekip menimo, da je naloga italijanske reprezentance vse prej kot nemogoča. Nemčija je bila svetovni prvak leta 1954, toda še danes se zaman trudi, da bi nadomestila slavnega Fritza Walterja in ostale ase tedanjega moštva.

Švica je na istem tekmovanju dvakrat prepričljivo porazila Italijo, in sicer po zaslugi svojih bliskovitih protinapadov. Zdaj pa le redkokdaj slišimo, da je njena prva vrsta tako uspešno prodrla nasprotnikovo obrambo, kot se je to dogajalo za časa Vonlantena in njegovih tovarišev.

Cile igra na domačih tleh, pred svojo publiko, ki mu bo brez dvoma nudila vso moralno oporo. Koliko bo pa ta pomagala, ni znano. Na drugi strani pa ima danes Italija, posebno zato, ker je sprejela v svoje vrste kopico južnoameriških «oriundov» zelo močno moštvo, katerega moč nikakor ne smemo primerjati s tem kar je pokazala na izraelskih ali turinskih igriščih. Njeno napadalno skupino bodo skoraj gotovo sestavljali za štiri petine južni Američani, torej igralci, ki so od tam doma in ki jim podnebje ne bo delalo preglavic. Končno bodo naleteli med publiko tudi na svoje oboževalce, ki jim ne bodo odrekli svoje moralne podpore. Spričo vsega tega smatramo Italijo za glavnega favorita v tej skupini.

Najbolj izenačena, čeprav ne najmočnejša, bo brez dvoma tretja skupina, v kateri se bodo pomerile Bolgarija, Argentina, Madžarska in Velika Britanija. Najšibkejša med njimi se zdi Bolgarija, toda tudi njeni igralci kažejo precejšnje vrline. Njihove atletske sposobnosti jih uvrščajo praktično na isto raven kot njene nasprotnice.

V zadnji skupini najdemo Mehiko, Španijo, CSSR ter glavnega favorita Brazilijo.

Mehika bo brez dvoma pepelka turnirja. Zanimiv pa bo dvoboj med CSSR in Španijo. Mislimo pa, da ima špansko moštvo določeno prednost pred Cehi, ki nimajo v svojih vrstah kvalificiranih asov za tako naporno tekmovanje.

S svojim črnim biserom Pelejem pa bodo Brazilci še enkrat gotovo zablesteli in v tej skupini je njihova zmaga neizbežna.

Večkrat smo govorili o podnebju, ker bo prav podnebje v marsikaterem primeru igralo odločilno vlogo. Cile je dežela, ki se vleče celih 3.000 km vzdolž obale Tihega oceana in ki je povrh tega tudi precej gorata. Zaradi tega so vremenske razmere zelo različne. V treh mestih, in sicer v Vini del Mar, Santiagu in Rancagui bodo ekipe našle skoraj enake vremenske razmere, z zmernim podnebjem, toplim morskim ozračjem, kot je pač primer ob Sredozemskem morju. Cisto drugačne pa bodo prilike v Arici, kjer bo igrala jugoslovanska reprezentanca. Pokrajina je tam zelo zapuščena, vroča, skoraj tropska, z velikim razponom med dnevnimi in nočnimi temperaturami. V teh krajih so tudi pogoste slane, ki jih imenujejo «Garnas» in ki jih celo domačini težko prenašajo. Kazno je torej, da bo naloga moštev, ki bodo tam nastopila zaradi vremenskih razmer najtežja. Celo zmagovalca na tem kolu bosta precej prizadeta v primerjavi z ekipami drugih kol. Neugodno podnebje bo namreč zahtevalo od njiju znatno večji napor, kot drugih ekip, ki bodo igrale v ugodnejših razmerah.

Kot smo že povedali se bosta uvrstili v polfinale dve prvoplasirani ekipi iz vsake skupine in nato bodo igrale tako, da se bo zmagovalec v Arici pomeril z drugoplasirano ekipo iz Santiaga; zmagovalec v Santiagu pa z drugo ekipo iz Arice.

Zmagovalec skupine v Vini del Mar bo tekmoval z drugoplasirano ekipo v Rancagui in obratno. Zmagovalci teh tekem imajo pravico do nadaljnjega tekmovanja. Polfinala bosta 13. junija v Santiagu in v Vini del Mar. Premaganca se bosta pomerila med seboj za tretje mesto, medtem ko bo finalna tekma 17. junija.

I. P.

NOGOMET DANES

A LIGA

Atalanta — Udinese
Fiorentina — Inter
Mantova — Sampdoria
Milan — Bologna
Padova — Vicenza
Palermo — Catania
Roma — Juventus
Spal — Venezia
Torino — Lecco

B LIGA

Catanzaro — Reggiana
Bari — Modena
Genoa — Lucca
Alessandria — Lazio
Pro Patria — Cosenza
Simmenthal — Parma
Brescia — Como
Sambenedettese — Napoli
Verona — Messina
Prato — Novara

C LIGA

SKUPINA A

Biellese — Triestina
Bolzano — Ivrea
Casale — Legnano
Pordenone — Varese
Pro Vercelli — Savona
Sanremese — Cremonese
Saronno — Mestrina
Treviso — Marzotto
Vittorio V. — Fanfulla

DILETANTSKO PRVENSTVO

CRDA — ACEGAT
Carsica — Fortitudo
Edera — Ponziana B
Cacciatore — Tergeste
Arsenale — Sant'Anna
Istria — Esperia

AVGUST ŠENOA

(Nadaljevanje s 3. strani)

študiji zaradi omejenega prostora ne morem podati. Navedem naj le prve vrstice: «Ni brez vzroka, če ga je (to je Senoo) Matoš imenoval Avgusta Prvega. In v resnici je Senoa celo desetletje (1871-1881) vladal v hrvaški književnosti, ki se prav zaradi tega v zgodovini imenuje Senoova doba.» Pod tem naslovom bo Matica Hrvatska objavila neko delo Vica Zanimovića.

Tudi N. Mihanović zaključuje v Vjesniku svoj članek «Ustvarjalec našega romana» s spominom na Matoša. Tako piše: «Senoa je še do danes najbolj bran in najbolj priljubljen hrvaški pisatelj. V nobeni književni dobi ni bil zapostavljen ali naravnost prezrt. Če pravi Matoš, da bo živel, dokler bo stal Grič, kateremu je bil prvi pesnik, mi lahko zaključimo, da bo Senoa slovstveno živel, dokler bo hotela jugoslovanska književnost.»

UMBERTO URBANI

Intereuropa
Mednarodna spedicija in transport KOPER
izvršuje:
— mednarodno spedicijo in transport s svojimi kamioni in skladišči
— posle na mednarodnih velesejmih in izložbah v tuzemstvu s svojo specialno organizacijo
— kvantitativni prevzem blaga
— redni zbirni promet z vsemi evropskimi centri
— najemanje bookling prostora
potom svojih poslovnih enot:
LJUBLJANA, SEŽANA, NOVA GORICA, KOZINA, JESENICE, MARIBOR, PREVALJE, RIJEKA, ZAGREB, SARAJEVO, BEOGRAD, ZRENJANIN, NOVI SAD, SUBOTICA

OPOZORILO NAROČNIKOM V JUGOSLAVIJI

Vse naročnike na naš list v Jugoslaviji vljudno prosimo, da do 31. januarja 1962 nakažejo naročnino za leto 1962. Po možnosti vsaj za pol leta, da se nam tako prihranijo delo in stroški. Posebnih položnic ne bomo pošiljali.

Naročnina za redno naklado znaša:

mesečno 420 din, letno 5040 din. Plačati je treba redno najmanj dva meseca vnaprej, to je 840 din.

Naročnina za samo nedeljsko izdajo je:

mesečno 160 din, letno 1920 din. Plačati je treba vsaj 3 mesece vnaprej, to je 480 din.

List bomo pošiljali samo rednim plačnikom — kdor ne bo imel plačane naročnine 10 dni pred rokom, mu bomo brez nadaljnjega obvestila ustavili pošiljanje lista.

Naročnike, ki ne bi hoteli podaljšati naročnine, prosimo, da nas o tem takoj bvestijo.

Naročnina se plača po položnici na «ADIT», Državna založba Slovenije, Ljubljana, tek. račun pri Narodni banki št. 600-14-3-375.

ČITATELJI,
naročite se na
PRIMORSKI DNEVNIK
za leto 1962. — Tako boste prejemali list ceneje in poleg tega prejmete kot nagrado še lepo slovensko knjigo.
Uprava PRIMORSKEGA DNEVNIKA
Telefonirajte na št. 37-338
Ul. sv. Frančiška štev. 20, III. nadstr.

VOZNI RED VLAKOV

BENETKE-MILAN -PARIZ-RIM-BARI

ODHODI

5.32	A	Cervignano - Portogruaro
6.10	R	Bologna - Milan (*)
6.35	D	Benetke - Turin - Rim
8.48	R	Benetke - Rim
10.14	DD	Benetke - Milan - Genova (II) - Pariz
10.24	A	Portogruaro
12.53	R	Cervignano - Benetke
13.34	A	Cervignano - Benetke
14.52	D	Benetke - Milan - Pariz
16.35	D	Tržič - Benetke - Bari
16.50	A	Tržič - Portogruaro
17.40	DD	Benetke - Pariz
18.38	A	Tržič - Portogruaro
19.22	A	Tržič - Cervignano
20.50	R	Benetke
22.10	DD	Benetke - Milan - Turin - Genova - Ventimiglia - Marseille - Mestre - Bologna - Rim

PRIHODI

6.22	A	Cervignano - Tržič
7.28	A	Portogruaro - Tržič
7.55	DD	Turin - Milan - Benetke - Rim
9.25	D	Marseille - Ventimiglia - Genova - Turin Benetke
10.27	R	Benetke - Cervignano - Tržič
11.35	DD	Pariz - Benetke
13.30	D	Rim Bologna - Bari Ancona - Benetke
14.00	A	Cervignano
15.33	D	Pariz Milan - Benetke
17.07	D	Benetke - Portogruaro Cervignano
18.06	A	Tržič (***)
18.48	R	Bologna - Benetke
19.15	A	Portogruaro - Tržič
19.55	DD	Pariz - Milan - Benetke
21.22	R	Rim - Milan - Mestre (*)
22.30	A	Benetke - Tržič
23.55	DD	Turin - Milan - Genova (II) - Rim - Bologna - Benetke

(*) samo I. razred; (***) ne vozi ob nedeljah.

VIDEM-DUNAJ -SALZBURG -MUENCHEN

ODHODI

3.45	A	Videm - Trbiž
5.18	A	Videm
6.16	D	Videm Trbiž
6.21	A	Videm
7.06	D	Videm - Trbiž - Dunaj - Hamburg
9.45	A	Videm
12.20	D	Videm
12.30	A	Videm
13.55	DD	Calalzo (*)
14.30	A	Videm
16.12	A	Videm
17.28	A	Videm
19.06	D	Videm
19.45	D	Videm - Benetke - Muenchen
20.28	A	Videm
21.32	A	Videm

PRIHODI

7.05	A	Videm
8.06	A	Videm
8.23	D	Videm
9.11	A	Videm
9.48	D	Dunaj - Muenchen - Videm
11.59	A	Trbiž Videm
15.08	A	Videm
16.56	A	Videm
18.28	DD	Trbiž Videm
19.42	A	Videm
21.03	A	Videm
22.47	A	Videm
23.10	D	Hamburg - Dunaj - Videm
24.00	DD	Calalzo - Trbiž - Videm (**)
1.07	D	Videm

(*) vsak dan od 1. do 31. avgusta, ob sobotah od 24. 6. do 29. 7., od 2. do 9. 9. in od 16. 12. do 24. 2.; (**) vsak dan od 1. do 31. avgusta, ob nedeljah od 25. 6. do 30. 7. in od 3. do 10. 9. ter od 17. 12. do 25. 2.

OPČINE-LJUBLJANA -BEOGRAD

ODHODI

0.19	D	Opčine - Reka - Zagreb - Beograd
7.22	A	Opčine
8.28	D	Opčine Ljubljana
11.57	DD	Opčine - Reka - Ljubljana Beograd - Atene - Istanbul
13.41	A	Opčine
18.00	A	Opčine
20.00	A	Opčine
20.20	D	Ljubljana - Beograd

PRIHODI

5.30	D	Beograd - Zagreb - Opčine
7.13	A	Opčine
9.40	D	Beograd - Ljubljana
11.24	A	Opčine
17.18	A	Opčine
17.28	DD	Istanbul - Atene - Beograd - Ljubljana - Reka - Opčine
20.06	D	Ljubljana - Opčine
21.48	A	Opčine

R — rapido; DD — brzec; D — brzec; A — potniški

DO DARWIL
Najnovejši izum moderne tehnike
Superautomatic s 57 rubini

Preko 50 vrst najboljših švicarskih ur Vam jamči:
izredno natančnost
izredno vzdržljivost
izredno nizko ceno
ŠVICARSKA SUPERMARKA

Pri MADALOSSO v Trstu, Ul. Torrebianca 26 vogal XXX Ottobre
dobite vsakovrstno POHIŠTVO otroške VOZIČKE, tlmnice — originalne PEHMAFLEX — Cene ugodne

Iz krvi rdeče

19.

IVO GRAHOR 20.XI.1902 - 29.III.1944.

Joškovo je propadalo, velika kmetija je šla v nič, na vseh krajih po zlu. Samo zmajal je z glavo, če je pomislil. Tako bogastvo, polno odrastlih otrok, fantje, ko gore, vsega dovolj, da le dobro poprimejo. Pa da je on kriv? Ne, Lovre tega ni razumel, vse dobro jim je privoščil, čeprav je na stara leta moral za hlapca drugam.

Ali vam je Lunjevka dala en kozarček preveč, Lovre? Oj Lovre!

Stara Mostnarica je po navadi zategnila njegovo ime, ko je šla mimo njega na vrt, kjer so stale nedeljske mize.

Nič, pa še to pograbim — je odgovoril iz svojih misli. Telo se mu je v sklepih dvignilo s široko obleko vred, kakor kadar se je pripravljal v tek, in omahnilo trudno nazaj. Dobro mu je del mrak, predramil ga je, da je videl, kako se je pred hišo kadilo, ker je prenadebelo grabil kamenje, seno in prah. Potem je za hip obstal.

Široko dvorišče in cesta, bela državna cesta, sta bila pometena in snažna. Ljudje so se vračali z dela. Farni zvon je zapel Zdravo Marijo.

Tako je pripravil s svojimi žuljavimi rokami nedeljo — saj je morda zato tako dolgo stal pri Mostnarju za hlapca, radi takih večerov in prazničnih dni; a sam je ni čutil ta večer, ves je bil od truda in vsega pijan. Pa Mostnarjevi so bili dobri z njim, to je vedel in jim je bil zdaj bridko hvaležen, ne kakor tujcem, neka vera v dobro je bila tu doma — tudi zanj.

Nedeljsko sonce se je prešerno sprehodilo po belem dvorišču in ustavilo pred gostilno, pa jo zviška oprezalo že precej časa, ko so šele prvi možakarji prikorakali od velike maše čez most. Prišli so na tlak pred Mostnarjevo trgovino, tam so šli nekateri kupovat, drugi pa so samo pogledali v izložno okno, se obrnili spet proti reki in v modrem razgovoru čakali, kako pojdejo mimo ljudje. Ljudje pa so bili doma iz vasi z desnega brega in so bile med njimi, med gospodarji in ženami v črnem, tudi deklice in dekleta, v belem in pisanem, ki so dobro vedele, da gredo čez široki most, kjer se jih dobro vidi in lahko primerja. Včasih se kak mož ali fant od sreče ni mogel premagati, poslovil se je in zapustil moško družbo, da lepo pospremi kako deklico, ker se mu danes mudi domov. Lahko pa bi šel pit, igrat na karte ali krogle, kakor delajo najemniki in prekupci, in še kam v bližnje vasi kaj pogledat na shod in ples.

Danes je ustavil ljudi nenavaden obisk. Prišli so komedijanti. Ravno kadar je bilo največ ljudi pred Mostnarjem, se je iz ovinka pod Brinjevko prikazal velik zelen voz, ob jarku pa je zagorel dečko gnal rjavca medveda.

Pleši, pleši, medvedin...!

Brkinom se je zdelo, da že slišijo godbo. Počasi se je približala vsa komedijantska družba, zapeljali so v senco in se resno držali, tudi pozdravili so svečano, kakor je vsak član potujočih družin že od rojstva navajen. To je bilo nekaj, kar so imeli s seboj, čeprav ni nihče vsega videl, ker se ljudje kar niso mogli nagledati medveda in opic, a posebno medveda ne. Ko je gospodar komedijantov to videl, je dal znak, plesač je udaril po bobnu in popeljal kosmatinca na sredo dvorišča, začela se je prva predstava.

Tretja predstava se je končala ob treh. Ves čas je bilo polno gledalcev. Z vseh strani se je trlo ljudstva, tako da so orožniki prišli delat red. Celo gosposke kočije in avtomobili so se ustavljali, ker so si gospe in otroci zaželeli, da bi jim medved plesal ali opice zlezle na voz. Tudi v odmorih je bil hud vrišč, prerivanje in suvanje, saj so se otroci za vsak nič sprli za samo medvedjo bližino na primer, kar pa se je navadno končavalo v jarku ali že gori na gmajni.

Pravijo, da postane žival divja od ljudi in je morda tudi res tako. Sredi hruma in trušča valujočih množic, v soparnem popoldnevu, ko še jesenski vetrček ni zapihljal od Snežnika in sonce kar ni hotelo stopiti z njiv Osovnega brda, po treh urah muk in neumnega plesa se je medved uprl.

Metala sta se, menda že tretjič ali četrtič. Gonjač je bil krepak mož, najbrže gospodarjev brat, ubogal pa je kakor hlapec in njega je poslušno ubogal medved. Vse je naredil z njim. A vendar so vsi videli, da je bila žival zelo težka, vse kite v rokah in vratu so se mu napele, kadar se je naslonila nanj. Med plesom je medved pešal, truden je bil in, ker je bil star, se je leno premikal, včasih se niti zmenil ni več za ropotanje po bobnu, saj so ga oglušili ljudje z večnim vikom. Prav pameten se mi je zdel, njegova trma mu je dajala še strašnejšo moč in nevarnejši je bil, kar je gledalce neznanko vleklo. Trli so se okrog malega prostora, da bi bolj videli, od zadaj pa so jih še novi pritiskali, tako da so se morali z vso silo riniti nazaj, da si ohranijo dobro mesto in vendar ne pridejo zveri preblizu. Opice so pozabili, vse je bil medved, ki je s povešenima prednjima tacama plesal pred bobnom in sivo oblečenim možem, kakor da stoji na žerjavici in prestopa od bolečin. Bolečin ni nihče videl, tako ima medved zarastel obraz. Šele kadar se meče, se naenkrat pokažejo lica in se nekoliko dvigne glava — kakor na smeh. Tako sta se držala v križ, v tekočem gonjačevem znoju in cestnem prahu sta sopla, silna moč je bila med njima — človek in zver. Trikrat je medved padel, zdaj pa se je uprl. Pograbil je roko nasprotnika z enim udarcem, kakor da mu jo je odtrgal se je povesila in se ni dvignila več. Medved je legel nanj in rohnelo je v njem. Potem se je leno nevoljno dvignil in šel.

Ljudje so zagnali krik. Gonjačeva žena in gospodar sta odnesla ranjenca v senco. Tja so mu nesli pijače in mu naložili obvez, da se je komaj ganil. Medved pa je počenil v soncu na tlak, prav pri vhodu v Mostnarjevo hišo. Nihče se v prvem hipu ni zmenil zanj, ker so mislili, da je gonjač hudo ranjen in bo kmalu umrl. Mogoče je imela tudi žival slabo vest. Kakor kdo, ki se je odrekel vsemu v topi žalosti, tako je viselo kosmato truplo v kožuhu umazanik dlak, padlo popolnoma k zemlji in obležalo. Mimo so hodili ljudje, pivci in tujci, resno so se držali, ker se zveri ne boje, govorili so brezbrižno naprej, z drugim pogledom pa so s sumljivim pogledom opazovali pošast.

Ob vežnem stebru za medvedovim tilnikom se je ustavil Lovretov Jože. To nedeljo sta z očetom že spila nekaj po pol litrov vina. Saj sta služila oba in vse leto delala, zdaj pa, na jesen lahko popijeta kozarec dobrega vina. Vse drugo tako ne bo nič. Mati čaka doma in bo prišla po nakup za Lovretov denar — Jože je dal, kar je mislil, drugo pa bo zapil. Kdo more njemu kaj!

Zato gre zdaj Jože ven, očetu je plačal pol litra, kakor se sinu spodobi, in lahko leže v senco, kjer bo sam, brez ljudi, ki so neumni.

Kaj ne vidite, kako so neumni?

Tudi če Jože na gostilniškem pragu stoji in hodijo vsi mimo njega, mu ni mar za ljudi. Visoko telo v temni obleki iz navadnega blaga, ki je široko razpeta in na prsih odprta, nekako navržena čez pisano srajco, v kolenu nagubana od sedenja, enako nagubani rokavi dolgih rok, nad zagorelim in razoranim obrazom, nad ovelimi lici ob strani velikih brk in zaspano modrih oči — klobuk, to je Jože. Večji, dosti večji in močnejši od očeta in skoraj od vseh, len pa skoraj ko tale medved, ki se je, ko je boječe mimo prilezla Lovrečka, odmaknil in spet počenil, potem se pa udobno naslonil nanj, na Jožetova široka kolena, da bi zaspal.

To je bilo Jožetu več kot preveč. Že prej je bil zver dvakrat sunil, ker je ležala preblizu, zdaj pa je kosmatinca krepko brcnil z desno nogo, s čevljem številka oseminštirideset in Olasovega domačega dela. Medved se je samo obrnil. Ujel je desno roko, pa jo je krepko stisnil. Jože je premaknil drugo nogo in jo priložil kosmatincu na stegno, da je medved popustil in se odmaknil. Iz ranjene roke pa je curljala črna, težaška kri.

(Nadaljevanje sledi)

UREDNIŠTVO: TRST — UL. MONTECCHI 6-II. TELEFON 93-808 IN 94-638 — Poštni predal 559 — PODRUŽNICA GORICA: Ulica S. Pellico 1-II. Tel. 33-82 — UPRAVA: TRST — UL. SV. FRANČIŠKA st. 20 — Tel. št. 37-338 — NAROČNINA: mesečna 650 lir. — Vnaprej: četrtletna 1800 lir, polletna 3500 lir, celoletna 6400 lir — FLRJ: v tednu 20 din, mesečno 420 din — Nedeljska: posamezna 40 din, letno 1920 din, polletno 960 din, četrtletno 480 din — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za FLRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stritarjeva ulica 3-I, telef. 21-928 tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani 600-14/3-375 — OGLASI: Cene oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 80, finančno-upravni 120, osmrtnice 90 lir. — Mali oglasi 30 lir beseda — Vsi oglasi se naročajo pri upravi. — Odgovorni urednik: STANISLAV RENKO — Izdaja in tiska Založništvo tržaškega tiska, Trst